

Ŋwà'lì Nzìti

1

Nzìti

¹ A n-læ nà ghi a nzìti Fiyini fi i fayti iyvi nè nse. ² A ghi tì mbzi i ghi ki iyum, ilwê' i bim ghi ki tèyn, abe-a fimà, ma mû luyn meyn kî ilwê' ìjìm, Ayvis a Fiyini-à i jêl atû àteyn.

³ Fiyini fi taŋi i bè na, "Ibayni na ghi." Ibayni i gvì. ⁴ Fiyini fi yeyn ibayn ateyn i nà saŋli-à, i gwòsì ìbayn nì àbe afimni-a, ⁵ i toŋti ìbayn na, "Nìinchuè" i toŋti àbe afimni-a na "Nìntu'." Itu' ni kfa jì i læ bis layn, a nà ghi àchi akì asì-a.

⁶⁻⁷ Fiyini fi i fi taŋi i bè na, "Ayemi-a na ghi gwòsì mu ilwen ìbwò ta ka ìnlì na ghi iyvi, ìnlì i ghi a nse." Yi nà ghi kî tì. À ti ta Fiyini fi nin læ fayti ayemi kî a kî n-gwòsì mu mzì a mî n-ghi iyvi nì imzî a mî n-ghi a nse, ⁸ i toŋti àyemi ateyn na, "Iyvi." Itu' ni kfa jì, i læ bis layn a nà si ghi ànkùmtì achi.

⁹ Fiyini fi i fi taŋi i bè na, "Mû mzì a mî n-ghi a nse chiynti alê' àmò' ta ka nse fvi ko'." Yi nà ghi kî tì. ¹⁰ Fiyini fi i toŋti àlê' kî a mu lù si ateyn tì na, "Nse" i toŋti mu mzì a mî chiynti tî na, "Jva ìgha'ni." Fiyini fi i yeyn i nà saŋli-à.

¹¹ Fiyini fi i fi taŋi i bè na, "Ifwo na lema atû nse kola mîtam,

fvisi misaŋ, ghi tô' mi ghà a kasi ko' ki ànkeyna.” Yi nà ghi ki tì.

¹² Ifwo nà si lema atû nse kî a tînkî atînkî ìnkà' i boŋ lema, nô mi ghà i kola mîtam, fvisi misaŋ. Afo-a nin bû læ nà kolâ fitam kèsa fvisi fisaŋ fi afo a kilu-à. Fiyini fi yeyn i nà saŋli-à. ¹³ Itu' ni kfa ji i læ bis layn a nà si ghi mîchi ìntal.

¹⁴⁻¹⁵ Fiyini fi fi taŋi i bè na, “Ichfi iyvi-i nî njoŋ nî mînjèyn fvi iyvi i gwòsi nà bayna, kâ'si ìlwê', nî ta ka ghi na yeyn kelî nîrchuè fi yeyn kelî nîntu', kya si taŋ mîchi nî bèŋsi nî mîlvi mzî a ghi n-keli si nà naŋsi awo ateyn.” Yi nà ghi ki tì. ¹⁶ Yi ti n-ghi na Fiyini fi nîn læ fayti tibayn ti gha'lini nâ tèynti ta ka chuè na bayn nîrchuè, njoŋ i bayn nîntu'. Wu n-fayti meyn kimi mînjèyn. ¹⁷ Fiyini fi nîn lem meyn ifwo nâ wèyn iyvi na wu na kâ'si nse, ¹⁸ bayn nîrchuè, bayn nîntu', gwòsi mîlvi nâ mèyn ta ka ghi na yeyn keli-à. Fiyini fi yeyn tî i nà saŋli-à. ¹⁹ Itu' ni kfa ji i læ bis layn na à na si ghi mîchi ìnkàè.

²⁰ Fiyini fi i fi taŋi i bè na, “Jvasi luyn nî ifwo vzi a wu n-chi ateyn, mînyûyn na tâyni chwô iyvi.” ²¹ À ti ta Fiyini fi nîn læ fayti nyamsi gha'lini sisi a si chi a jvasi nî ifwo ìlvzi vzi nô ìjîm a wu n-ghi ateyn, jelî chwô antèyni àteyn. Fiyini fi i yeyn tî i nà saŋli-à. ²² Fiyini fi boysi ifwo ateyn i kæ bè na, wu na bzi-à, yam ndù-à ta ka jvasi luyn, mînyûyn na boŋ dvî ndû-a mbzi. ²³ Itu' ni kfa ji i læ bis layn, a nà si ghi mîchi ìntâyn.

²⁴ Fiyini fi i fi taŋi i bè na, ifwo zuesini ìlælini nî i gha'lini fvi i luyn atû nse kî a tînkî a tînkî, nyamsi ma'nisi nî nyamsi itwa'si nî

ìfwo ìlvi vzi a wu n-jeli atû nse fvi. ²⁵ À ti ta Fiyini fi nîn læ fayti nyamsi itwa' kî a tînkî a tînkî nî nyamsi ma'nisi kî a tînkî a tînkî nô mi nî ghà ìlvi vzi a kî ñaṅli chwô atû nse, Fiyini fi i yeyn tî i nà saṅli-à.

²⁶ Fiyini fi i fi taṅi i bè na, ghesinà fayti wul wù na fisî ghesinà ta ka wù na keli àdya' atû sfisi a jvâ, nî mînyuyn iyvi, keli àdya' atû nyamsi ma'nisi nî nyamsi itwa'si, nô mi nî ghà, ìlvi vzi a kî n-jeli atû nse.

²⁷ À ti ta Fiyini fi nîn læ fayti wul na wù na fisî ṅweyn.

Fiyini fi nîn læ fayti wul wu nà ghi kî ta ṅweyn.

Wu n-læ fayti wul ìlûmnî i fi fayti wul iwi.

²⁸ Fiyini fi boysi àṅena i kæ bè na, “Yî na bzi-à ta ka yî dvi ì lûynsi mbzi ì nà sa'a. Yi n-keli àdya'atû sfisi a jvâ fî keli àdya' atû mînyuyn iyvi fî keli àdya' nô mi atû ghà ghê a kî n-jeli chwô atû nse.”

²⁹ Fiyini fi nîn taṅi meyn i bè na, “Ma fu meyn ìfwo vzi a wu n-ko' a nse nô ìjîm nîn nkà', nî mîntam mzi a mî n-kola nô ìnjîm nî mîsaṅ mzi a mî n-fvî ateyn. À n-chiyntî ghi kî ìfwo i yini nî zî.

³⁰ Ma fu meyn ìnfû' nômi nî ghà vzi a kî n-ko' a nse si ifwo i yini si nyamsi nî mînyûyn nî ìfwo ìlvi vzi nô ìjîm a wu n-jeli chwô atû nse. Yi nà ghi kî tî.”

³¹ Fiyini fi i yeyn ifwo vzi a wù fàyti nô ìjîm i nà saṅli-à. Itu' kfa ji, i læ bis layn a nà si ghi michi ntufa.

2

¹ À ti ta Fiyini fi nin læ fayti mèsì mbzi, nô mi nê ghà ìlvì ateyn.

² Fiyini fi nîn læ mèsì ifêl i ɲweyn nô ì jîm a michi ntufa, a nà ghi a mîchi nsòmbo wu yvîti. ³ À nà n-ghi a michi nsòmbo nâ ghè, Fiyini fi i boysi àchi ateyn i lèm na à n-ghi àchi si a ninyiɲ bòmta à nà n-ghi àchi kî a wù n-læ yvîti ateyn ta wù fayti mèsì mbzi.

Fiyini fi i fayti Adàm ɲêyn Îf

⁴ À ti dzi zî a Bôbo Fiyini nîn læ fayti mbzi ateyn. Wu n-læ fayti iyvi nê nse kî a dzi nâ ghàyn ⁵ Fiyini fi nin læ se si fayti mbzi, afo-a timî ghi wi a nse ta kî n-ko', ìnkà' i ghi wi, nômi ìnfù' i ghi wi bòmta à nà n-ghi tî Bôbo Fiyini i bu du' tî sù'si iyvi, nômi wùl i bu du' tî nà ghi si nà feli ifwo. ⁶ À nà n-fvî kî àmyâ' saynsî ìlwê' kî ìjîm. ⁷ Bôbo Fiyini i kæ myèytî abîl a nse i bom wul ateyn. Si ibàm ateyn wu fyef azuê a ɲweyn a ntonsi azue nê wùl, wu nà si zuêsî-à.

⁸ Bôbo Fiyini i fayti gveyn a Eden, abàs ghè a ichfî iyvi nin sal ateyn i lèm wul nâ vzî a wù bôm tî ateyn. ⁹ Bôbo Fiyini i nê tînkî tî ìnkà' tî ko' a gvêyn nâ ghè kî tîjîm, jôblî kî tèyn fî kolâ mîtam mî fom kî tèyn. Wu fi zi ndù kî nô itòɲ i gvêyn i tò' fîkâ' fî lifi ìntam mî ateyn i fu ìchi zî-ì a yi làe mæ wi i fi tò' fî lifi ìntam mî ateyn i fu ìtof na wùl na kya njùɲ fi kya mbi

¹⁰ A nà n-ghi tî jvâ îlî i chwô kalî antêynî Eden, nî na gvèyn na yvîti-à. Yi nà n-toynî mesî gveyn, yi gwòsî akœ àkæ. ¹¹ Ghi nà

n-tonjtî ikœ i wu asi na Bishòn, wu ngoynî chwô ki antêynî ila' i Hàvilà i jìm tèyn, chwô fvi-à. ¹² Ila' i Hàvilà nâ zì-ì nà n-keli gôl yi so ki tèyn nchès, ngò'si jûnsi lisi nì mîyisi ìn limtinî ìnjùn ìnli i ghi kimi afu. ¹³ Ghi nà n-tonjtî ànkùmtî ikœ jvâ na Gishòn, ki ngoynî jêl toynî ki ila' i Kush i jìm tèyn, chwô fvi-à. ¹⁴ Ghi nà n-tonjtî ànkùmtî ikœ jvâ ali-a na Tayglis, ki kalì ndu a Ashu dzi abàs ghè a ichfî iyvi-i nin sal ateyn, tonjtî ikœ i go'sini na Yuflès.

¹⁵ Bôbo Fiyini nin læ meyn lì wul vzì a wù bom i lèm antêynî gvèyn Eden na wù na fèlà fî kini-à. ¹⁶ Mitî i fu sî ñweyn si a nfàsì nfàsì na, “Wà kà' a wà kfil nô mi fitam fi fîkà' fîkà a gvèyn kî ta wà n-koñ, ¹⁷ a bu ki fitam fi fîkà' fîfî a fi n-fu itof na wùl na kya njùn fî kya mbi tî, bòmta wà làe kœ kfil fitam ma fi lù atû fîkà' nâ ghè nô mi achi àkà, fi nì nô mi ghà a wà kfi kî achi nâ ghè”

¹⁸ Bôbo Fiyini i fi kœ bè na, “Yi n-jofi wì na wul ìlûmnî na ghi ki ñweyn nînyin. Mi faytî ngàmî yi kfeynî si ñweyn.”

¹⁹ A nà n-ghi tî ma Bôbo Fiyini myeyti meyn nse i bom nyamsi ateyn nô sî jìm i fi bom nô mînyuyn ìnjîm, i lì gvî nì ìfwo nâ wèyn sî wùl si yeyn nâ wu n-fu àziyn ateyn na gha-a. Wu nà fu nô mi ìziyn ìkà, yi kfeyn ki tî. ²⁰ Wu n-læ meyn fu aziyn a nyamsi ma'nisi nô sî jìm i fu aziyn a mînyùyn nô ìnjîm i fi fu aziyn a nyamsi itwa' nô sî jìm. Mitî ngàmî i nâ ghi wi ta yì n-kfeyni sî ñweyn. ²¹ Bôbo Fiyini i kœ nì na wù buni nô ajûñ. Wu se si buni, wu cho' fvîsî àvîf ichibî nì ñweyn i kasi chiyti àlê' ateyn nì njwò ìwuyn nì ñweyn. ²² Bôbo Fiyini i fayti wul iwi nì àvîf nâ kî i li gvî

nì ɲweyn sî wul ilûmnî. ²³ Wul ilûmnî i byal bè na,

“Ema. À ti wul tèyn kîmi ta ma,

Îvîf îwùyn nî ɲweyn nîn ghi kî iwom,

Njwò îwùyn nî ɲweyn i ghi kî iyê.

Wù fvî a ma îwùyn, ma ghi wul ilûmnî.

Yi ti n-dyêyn na iziyn i ɲweyn i nîn ghi, ‘wul îwi.’”

²⁴ Bòm tèyn wul ilûmnî làe nà visî bò ɲweyn nî nà ɲweyn, wu ndù i chîyntî ɲêyn wî ɲweyn, àɲena ghîbò i nà sî kasî ghi kî àfo àmò’.

²⁵ Wul ilûmnî ɲêyn wî ɲweyn i nà sî ghi kî nô nî àsas ayuma tèyn, mitî wumî wî.

3

Adam ɲeyn Îf i kòl ìsa’ i Fiyini

¹ À nà n-ghi tî mbam i kuɲlî chwô nô mî nyam ìtwa’ ìkà ta Bôbo Fiyini fàyti. Itu’ i layn achi ali-a, mbam i gvî sî wùl îwi vzî i bîf nâ, “A yi ti n-ghi kî nô samo’ na Fiyini fî tî bè na ka yî kfil fitam ma fî lù atû fîkà’ a gveyɲ afêyn?” ² Wùl îwi i bè sî ɲweyn na, “Ghès kà’ a ghi kfil mitam mî ìnkà’ nô ìnjîm a gvêyn, ³ a bu kî fitam ma fî lù atû fîkà’ ghè itòɲ i gvêyn. Fiyini fî tî bè na ka wùl nîn làe kfil, na wùl sî ghès làe kùm kî kum, nô mî achi àkà, a wù kfi.”

⁴ Mitî mbam i bè sî wùl îwi na, “À n-ghi ànkaɲ, yî kùm yi bû kfiti.” ⁵ “À n-ghi bòmta Fiyini fî nîn kya na yî chîyn ma yi kfil meyn a asi àki-a yasi, a yî na sî ghi kî ta ɲweyn kya njùɲ fî kya

mbi.”

⁶ Mbam nin n-taŋi tî, wùl iwi i se si ki mitam nâ mzî atû fîkà' nâ ghè itòŋ i gvêyn i yeyn mi jôfî nô isi, fî kê' foma. Wu yeyn na wùl kœ kfil a wù na tofa. Wu kœ ìnlî i kfil i fi lì ìnlî i fu sî lum ɲweyn ta wù nà n-ghi ɲeyn ɲweyn, wu boŋ kfil. ⁷ Aɲena nin læ kfil intam nâ mzî nô mi ilvi gha, asi-a àɲena i yàsì, àɲena yeyn na àɲena nì nà ghi tì ghi nì àsas ayuma, nô mi ilvi gha i yùŋtì tìfvi tì inkà' mî fîgsì i chiyti àsas a àɲena ateyn.

⁸ A nà ghi a mbol àbè, wul ilûmnî ɲeyn wî ɲweyn i yvi ta Bôbo Fiyini nin n-jêlî chwô a gvêyn, àɲena le' lèytì asas inkà'. ⁹ Mitì, Bôbo Fiyini i jàŋ wul ilûmnî i bîf sî ɲweyn na, “Wà n-ghi wo?”

¹⁰ Wu bè na, “Mà yvî ta wà n-kûm a gvêyn ì nà si fàynà ì lèytì bômta mi n-ghi nì ìsas iyumi.” ¹¹ Bôbo Fiyini i bîf sî ɲweyn nâ, “À fè' tì ndà sî và na wà n-ghi nì ìsas iyumi-a? Wà kfil meyn fîtam a fîkà' afî a mà tî tùynsi na ka wa n-læ kfil tî læ?” ¹² Wùl ilûmnî i bè na, “À nì fu wul iwi vzi a wà tî fù na ghesì ɲweyn na ghi tì, ma kfil.”

¹³ Bôbo Fiyini i bîf sî wul iwi na, “À ti gha a wà mòm tēyn a?” Wùl iwi i bè na, “À nì lîsi mbam lîsi mà, ma kfil.”

¹⁴ Bôbo Fiyini i kœ bè sî mbam na,

“Mi n-fu nge' sî và bôm ìwo nâ yèynî a wà nì tēyn.

Ma te meyn và antēynî nyàmsî nô sî jîm,

i si ma'nîsi

nî si itwa'si.

Wa n-faṇa nà gûf ki ìlvâ va a nse,
mû' ki àbîl
nô ta ka wà læ kfi.

¹⁵ Mi ni-à, a zî wùl iwi na bâyn ngên sisi.

Woyn ṇweyn nì wôyn ghya nin faṇa nà bâyn ki ngeṇsi.
Wâyn ṇweyn làe gvâsì àtu àkya,
a wà lum ichiṇli avì nì ṇweyn.”

¹⁶ Bôbo Fiyini i fi bè sî wùl iwi na,

“Wà na boṇ wayn, wa yeyn nge',
wù nî se si lum vâ, wa yvi iyaf nô si a ṇaṇ jæ na wà bzi,
mitì kôṇ ki si nà du' zî lûm vâ,
yvi ki ìwo zì a wù m-be.”

¹⁷ Bôbo Fiyini i kâe bè sî wùl ilûmnî na, “Ta wà nì yviti iwo zì a
wî vâ bè ì kfil fitam fi fîkà' fîfî a mà tî bè na ka wa n-læ kfil tî,

“Ma te meyn nse.

Nô ta ka wà læ kfi afo làe nà se si fvì a nse nâ ghàyn na wà yi,
a nà ghi ma wà feli meyn ì yù'si.

¹⁸ Wà làe nà fêlì nse àteyn a ko' ki sùnjoṇ-njoṇsi,

wa yi ki ìfwo vzì a wu n-ko' itwa'.

¹⁹ Si ya'i ta ka wà læ kfi ì kâsî ndù a nse alè' ghè a

wà n-læ fvì ateyn, wà làe nà se si yi a nà ghi ma wà feli meyn
tèyn ì yù'si.

Ghi n-læ fayti vâ nì nse,

wa ghi ki si làe si kasi si ndù a nse, alè' ghè a wa n-læ lù

ateyn.”

²⁰ Iziyn i wul ilûmnè-ì nîn læ nà ghi Adàm. Wu fu iziyn i wî ñweyn na “Îf”, Yi dyêyn na, wù là nà ghi nì sî gheli ghèjì.

²¹ Bôbo Fiyini nîn læ meyn fayti ndzisi nê gvisi nyâmsi i mà' iwùyn nê Adàm ñêyn wî ñweyn. ²² Bôbo Fiyini i kâ be ki si a ngen na, “Tèyn ti si ghi wul ma wù si ghi kimi ta ghesinà, kya njùn, kya mbi. Ka ghesinà nîn fi vîsi wù kôe fitam atû fikà' afi a fi n-ni na ghi chî fan tî i kfil, buti wù bù là fi kfi. ²³ Bòm tèyn Bôbo Fiyini i sanj fîsi wul si a gvêyn Eden i lèm na wù na kasî felî ki nse zî a wu n-læ fvî ateyn jâe yi.” ²⁴ Wu n-læ sanj fîsi wul tî i ndù a gvêyn, abàs ghè a ichfi iyvi-i nîn sal ateyn, i lèm nchî silisi afu kîmi nê ifo ili yi bali-à, bânj ki tèyn nkân. Yi nà n-balî tî, bêynlî kê' ki ibyâs i gvêyn ijîm si kîntî na ka wùl nîn là fi zî i kôe fitam atû fikà' afi a fi nà n-fu ichi zî a yi là mæ wi tî.

4

¹ Adàm nîn læ meyn chi nê wî ñweyn Îf, wu timi ilvâ i bzi wayn ilûmnè i fu iziyn i ñweyn na Kên i kâ bè na, “Bôbo gamti meyn mà, ma bzi wayn ilûmnè.” ² Îf i fi chiti ki tēyn i bzi wāyn-nà Kên i fu iziyn i ñweyn na Abèl. Abèl i nà si ghi nchî bzisi, Kên i felî gveyinsi. ³ A læ nà ghi achi ali-a Kên i kfa nê ifwo i yini ta wù ghayn a gvêyn si fu sî Bôbo si ifu. ⁴ Abèl i lì nyam sîsî a ghi bzi si asi antēyni nyâmsi nê ñweyn i si i teyti ilwê' ijûnj vzi a wu n-keli iso ateyn i gvî i fu sî Bôbo. Bôbo yeyn ifu i Abèl i nà konà fî sanjî

sî ηweyn. ⁵ Mitì i tuynsi ìfu i Kên ba'sî ki nì ηweyn. Iwo ateyni yaf Kên nô si a ηaη, ikê' i bef si atu.

⁶ Bôbo kæ bif sî Kên na, "Itoη va ti yâf gha, wà bebsi ikê' tèyn a?" ⁷ Wà kæ nì iwo zì-ì a yi n-ghi àtì-ati, a mà na saηli-à. Wà kæ nì iwo yi ghi wi àtì-ati, a wà na kya na mbi nìn ti ki a wa ichfi ndo, gvî và, mitì wa keli ki si to si chwò mbi àteyn."

⁸ A læ nà ghi achi ali-a, Kên i bè sî wâyn-nà ηweyn Abèl na, "Ghesì và se' a gvêyn." Wu bimi. Àηena se' chem a gvêyn, wu ghal wâyn-nà ηweyn Abèl i zue.

⁹ Bôbo bif sî kên na, "Wâynà vâ Abèl bà?" Kên i bè ki na, "Mi n-kya wi. Wà n-bif tèyn ma ghi nchì wâyn-nà wom ma?" ¹⁰ Bôbo kæ bè si ηweyn na, "Wà tî mòm ghà tēyn a? Mìlûη mî wâyn-nà vâ meyn n-kê' a nse ta wa zue, wu dzî gvî sî mà, bê na mà sa' fù nsa' zi sî zì. ¹¹ Ma te meyn và ì sàη và si atû nse ghè a wà tî zue wâyn-nà vâ, mìlûη mî ηweyn su' i ateyn tì. ¹² Wà na fêlì àfo a nse nâ ghàyn ki bu fi ko' wi. Wa n-lû lvîyn ì nà bim jelì ki jeli a mbzi, du' wi alê' àmò'."

¹³ Kên i kæ bè sî Bôbo na, "Nge' yèyn a wà fù sî mà tēyn nìn n-chwô àdya' àkema. ¹⁴ Wà saη meyn mà layn si atû nse nâ ghàyn ì bè na mà lu si a wa ngùη. Mà na bim jelì le'lî ki le'li lvîyn a mbzi, ma à kòli mi ndà ma, a wù zue kì zue."

¹⁵ Bôbo bè sî ηweyn na, "Yi n-ghi wi tî. À nì mî ndà iwo nâ zì sî và a Kên a mà fu nge' sî ηweyn ìngal nsòmbo chwô ta mà fù sî và." Bôbo i taηi tì i lèm chwæ iwuyn nì Kên na ka wùl læ yèyn

ɲweyn ì zue. ¹⁶ Kên i lù sî a ngùɲ nì Bôbo i ndù i nà sî chî ila' i Nôd,^a dzi abàs ghè ichfî iyvi-i nîn sal ateyn. ¹⁷ Kên i læ chi nì wî ɲweyn, wu boɲ wayn i bzi i chfî ìziyn i ɲweyn na Enòk. À nà n-ghi tì Kên i bà'li ntè' îli. A nà sî ghi ta wù bà'li mèsì wu chfî ìziyn i ntè' ateyn nì wayn ɲweyn Enòk. ¹⁸ Enòk nîn læ nà ghi bò Ilad, Ilad i ghi bò Mèhujà'el, Mèhuja'el i ghi bò Mètushà'el, Metushà'el i ghi bò Lamèk.

¹⁹ Lamèk nîn læ mala ghîki ghìbò, ghi toɲtî ìmò' na Àda, toɲtî ìlvì na Zilà. ²⁰ Àda i læ bzi Jàbâl, Jàbâl i ghi bàe sî gheli ghi a ghi n-chi a mîtwò, mâ' nyamsi. ²¹ Wâyna Jàbâl nà n-ghi Jubâl, a ghi bàe sî gheli ghi a ghi n-bu' tiluɲ fî toɲ ndoɲsi. ²² Zilà nîn læ meyn boɲ bzi wayn ilûmnì iziyn i ɲweyn i ghi Tubal-Kên, wu tsi àlâm, faytî tînkî ti ifwo kî sî idvì, faytî nì idyayni fî faytî nì ìkfasì. Wu nà n-keli jêmtî iziyn i ɲweyn i ghi Namà'.

²³ Lamèk i læ bè sî ghîki ɲweyn achi ali-a na,

“Và a Ada nì và a Zilà, yì yvìti,

Yì faytî Yvìti ìwo zì a ka mà bè a ghìkì ghem.

Ma zue meyn wul ta wù lèmsi ma,

iwaynda ìkùɲ ta wù fu alemti sî mà.”

²⁴ A kæ nà ghi ma wùl zuè Kên, a Fiyini fî fu nge' sî ɲweyn

ìngal nsòmbo chwô ta wù fu sî Kên, à na ghi ma wùl zuè
ma,

a wù fu nge' sî ɲweyn ìngal mèvîm nsòmbo njvàsì nsòmbo

^a4.16 Iziyn nâ yèynì na “Nôd” nîn kfâ'tì “bîm jeli kî jeli.”

chwô ta wù fu sî mà.

²⁵ Adàm nìn læ meyn fi chi nì wî ñweyn, wu fi bzi wayn ilûmnì i chfî ìziyn i ñweyn na Sêt, ma wù ti m-bê na, “Fiyini fi fi meyn fu kfèynsi wayn sî mà alè’ nì Abèl ta Kên tî zue.” ²⁶ Sêt i læ bon bzi wâyn ilûmnì i chfî ìziyn i ñweyn na, “Enòsh.” À ti itu’ vzi a gheli nìn læ ziti si nà ko’sî Fiyini ateyn, toñtî ñweyn na, “Bôbo.”

5

Woyn woyn Adàm

¹ Akeynà nìn ghi àziyn a woyn woyn Adàm ta ghi n-læ nyà’. Fiyini fi nìn læ fayti gheli i nì na àñena na fisî ñweyn.

² Fiyini fi nìn læ meyn fayti wul ilûmnì i fi fayti wul iwi. Si ibàm ateyn wu boysi àñena i toñti àñena na, “Gheli.”

³ À nà n-ghi ta Adàm lèma meyn i nà si ghi bèn ivi nì bèn sì mivim ìntal (130), wu bzi wayn ilûmnì wu fisî ñweyn i chfî ìziyn i ñweyn na Sêt. ⁴ Adàm nìn læ bzi Sêt tì i fi chi kfeynsi bèn sì ighi mfama (800) i fi bzi woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki i kfi. ⁵ Yi ti ndyêyn na Adàm nìn læ chiynti chi bèn ighi bulamò’ nì bèn sì mivim ìntal (930).

⁶ A nà n-ghi ta Sêt lèma i nà si ghi bèn ivi nì bèn sì tâyn (105), wu bzi Enòsh. ⁷ Sêt nìn læ bzi Enòsh tì i chi kfeynsi bèn ighi mfama nì bèn sì nsòmbo (807), i fi bzi woyn ghîlumnì ghili nì woyn ghîki i kfi. ⁸ Yi ti ndyêyn na Sêt nìn læ chiynti chi bèn ighi bulamò’ nì bèn sì njvàsì bò (912) jæ na wù kfi.

⁹ À nà n-ghi ta Enòsh lèma nà si ghi bèŋ mivim bulamò' (90),
wu bzi Kenàn. ¹⁰ Enòsh nìn læ bzi Kenàn tì i fi chi kfeynsi
bèŋ ighi mfama nì bèŋsì njvàsì tâyn (815), i fi bzi woyn
ghîlumnì ghili nì woyn ghîki i kfi. ¹¹ Yi ti n-dyêyn na Enòsh
nìn læ chiynti chi bèŋ ighi bulamò' nì bèŋsì tâyn (905), jæ
na wù kfi.

¹² À nà n-ghi ta Kenàn lèma nà si ghi bèŋsì mivim nsòmbo (70),
wu bzi Mâhalàlel. ¹³ Kenàn nìn læ bzi Mâhalàlel tì i chi
kfeynsi bèŋ ighi mfama nì bèŋsì mivim ìnkæ (840), i fi bzi
woyn ghîlumnì ghili nì woyn ghîki. ¹⁴ Yi ti n-dyêyn na Kenàn
nìn læ chiynti chi bèŋ ighi bulamò' nì bèŋsì ìvim (910), jæ
na wù kfi.

¹⁵ À nà n-ghi ta Mâhalàlel lèma nà si ghi bèŋ mivim ntufa njvàsì
tâyn (65), wu bzi Jalèt. ¹⁶ Mâhalàlel nìn læ bzi Jalèt tì i chi
kfeynsi bèŋ ighi mfama nì bèŋsì mivim ìntal (830), i fi bzi
woyn ghîlumnì ghi li nì woyn ghîki i kfi. ¹⁷ Yi ti ndyêyn na
Mâhalàlel nìn læ chiynti chi bèŋ ighi mfama nì bèŋsì mivim
bulamò' njvàsì tâyn (895), jæ na wù kfi.

¹⁸ À nà n-ghi ta Jalèt lèma nà si ghi bèŋ ivi nì bèŋsì mivim ntufa
njvàsì bò (162), wu bzi Enòk. ¹⁹ Jalèt nìn læ bzi Enòk tì i chi
kfeynsi bèŋsì ighi mfama (800), i fi bzi woyn ghi lûmnì ghili
nì woyn ghîki i kfi. ²⁰ Yi ti n-dyêyn na Jalèt nìn læ chiynti
chi bèŋ ighi bulamò' nì bèŋsì mivim ntufa njvàsì bò (962),
jæ na wù kfi.

²¹ À nà n-ghi ta Enòk lèma nà si ghi bèṅsì mivim ntufa njvàsì tâyn (65), wu bzi Mètuselà. ²² Enòk nìn læ bzi Mètuselà tì i fi chi kfeynsi bèṅsì ighi ìtal (300), jelì ki ta Fiyini fì nìn kin i fi bzi woyn ghi lûmnè ghili nì woyn ghîki i kfi. ²³ Yi ti n-dyêyn na Enòk nìn læ chiynti chi bèṅ ighi ìtal nì bèṅsì mivim ntufa njvàsì tâyn (365). ²⁴ Enòk nìn læ nà jelì ki ta Fiyini fì nìn kin, ghi læ gviti kin ki ṇweyn moṇ ma Fiyini fì li meyn ṇweyn.

²⁵ À nà n-ghi ta Mètuselà lèma ì nà si ghi bèṅ ivi nì bèṅsì mivim mfama jvàsì nsòmbo (187), wu bzi Lamèk. ²⁶ Enòk nìn læ bzi Lamèk tì i fi chi kfeynsi bèṅ ighi nsòmbo nì bèṅsì mivim mfama jvàsì bò (782), i fi bzi woyn ghi lûmnè ghili nì woyn ghîki i kfi. ²⁷ Yi ti n-dyêyn na Mètuselà nìn læ chiynti chi bèṅ ighi bulamò' nì bèṅsì mivim ntufa jvàsì bulamò' (969), jæ na wù kfi.

²⁸ À nà n-ghi ta Lamèk lèma ì nà si ghi bèṅ ivi nì bèṅsì mivim mfama njvàsì bò (182), wu bzi wayn ilûmnè, ²⁹ i chfi ìziyn i ṇweyn na Nuwà i kæ bè na, “Wàyn nâ wèyn làe kfimtî ghesinà antêynè nchu' afî a ghesinà nìn chu' bôm nse zì a Bôbo nìn læ te i fu na ghesinà na felà.” ³⁰ Lamèk nìn læ bzi Nuwà tì i chi kfeynsi bèṅ ighi ìtâyn nì bèṅsì mivim bulamò' njvàsì tâyn (595), i fi bzi woyn ghi lûmnè ghili nì woyn ghîki. ³¹ Yi ti n-dyêyn na Lamèk nìn læ chiynti chi bèṅ ighi nsòmbo nì bèṅsì mivim nsòmbo njvàsì nsòmbo (777), jæ na

wù kfi.

³² Nuwà nìn læ meyn lema i nà si ghi bèṅsì ighi ìtâyn (500), i bzi Shêm nì Hâm nì Jafèt.

6

Gheli nà si nî ki àwo abi-a

¹ Gheli nìn læ meyn zìtì i nà si dvîtì gvi-à gwôsì ndû ki tighaṇ ti mbzi tìjìṁ fî bzî kfeysî kimi woyn ghîkì. ² Woyn Fiyini i yeyn woyn ghîkì nâ ghi nô mi ta à bzi gheli tî ghi joblì-à i zìtì i nà si lî ghili si aṇena ghîkì. ³ Bôbo Fiyini i yeyn tî i kæ bè na, “Ayvis kî a mà fù sî gheli si nî na aṇena na chi-a nî faṇ wi kî faṇ sî gheli bômta aṇena nìn ghi kî gheli, wùl si ateyn læ nà bu fî chî chwô wì bèṅ ivî nì bèṅsì mîvim ìmbò a mbzi.”

⁴ À nà ghi itu' nâ ghè si ko' si ndù asi, ìnto i woyn Fiyini ghili ghi a mbzi, a ghi woyn ghi a woyn Fiyini nìn læ bzi ṇeyn ghîkì ghî a à nà n-ghi gheli tî. Aṇena nà n-keli àdya' kî bema ghi kya aṇena kî ilwê ìjìṁ.

⁵ Bôbo Fiyini i yeyn na gheli n-keli chwòsì mitem ì mbi, lum du'a ba'tî kî si nî i mbi, advî kî àwo abi-a a aṇena ikfà'tì. ⁶ Bôbo Fiyini i nà si kumi ìwuyn na yì tî fayti nô si nî gha nì wùl a. Iwo ateyn-i i nà si fu nge' sî ṇweyn nô si aṇaṇ. ⁷ Bôbo Fiyini i kæ bè na mi n-chye'sî kî nô chye'si gheli nâ ghèyn a mà tî fàyti tēyn si atu nse. Mi n-chye'sî aṇena bà'si kimi nì nyamsi, nì mînyûyn, nô mi nì àfo ali-a àkà ta kî n-jêlì atu nse. Mi n-kumi ìwuyn ta mà tî

fayti ifwo nâ wèyn. ⁸ Bôbo Fiyini nà tanjê nô miti, ki Nuwà wu bu ghi ki ajûŋ.

Ànkuŋa i gvî itu' nî Nuwà

⁹ Iyeynî nin ghi ìwo zî a yi n-læ gàyn sî Nuwà nêyn ìsas i ndo nî nweyni, ghi nyà' lèm. Nuwà nin læ nà ghi ki nô wul àtî-ati asi nî Fiyini fî. A lutî ghi ki nweyn itu' nâ ghè a wù nà keli wi njas, lutî sî jelî ki ta Fiyini fî nin kin. ¹⁰ Nuwà n-læ nà keli woyn ghi lûmnî ghital a ghi Shêm nî Hâm nî Jafèt.

¹¹ Fiyini fî i yeyn ta gheli sî chî ki nchinî sî bisi tî a dvî ki ìnû, ¹² i fî yeyn ta mbzi befi mèsî, nô mi ndà i nà sî chî ki nchinî ìkòŋ nî nweyn, ¹³ wu kæ bè sî Nuwà na, “Mi mèsî gheli ghèyn a nse afèyn nô ghîjîm bômata àŋena sî chî ki i nù. Mi n-bebsî àŋena ba'sî ki nî nse ì jîm^b ¹⁴ Kini inkâ ìnjûŋ i bayn aban ateyn i teynti àtèynî ateyn kî ilwè' ilwè'. Wà bayn mèsî wa lèytî àtèynî ateyn nî jîm àteyn nî àle-a ka ki na fvî-à.(ka mu na zî ateyn) ¹⁵ Fayti yviti dzi zî a ka wà bayn aban nâ kî ateyn, ki n-keli sî nà dyef chem ntàm mîvim ìntal njvàsî tâyn, gha' chem ntàm mîvim ìmbò njvàsî bò, sôe chem ntàmsî njvàsî tal. ¹⁶ Wà bayn aban ateyn wa mà' tîkanj tî tal i fu ayemi ki chem àbe' a ntàm, i yva. Wà nî wa lèm ìchfî ìwùyn ateyn. ¹⁷ Mi n-tum ànkuŋ a nse a ki bebsi nô mi ghà ta ki n-zuesî. Mi n-bebsî nô ifwo ìjîm a nse afèyn. ¹⁸ Mitî ghesivà n-yi

^b**6.13** *Nse ì jîm* njwàlîsi musi lisi n-nyâ' na, ba'sî nô mi nî ghà atu ì nse

mìkâyn a wà zì abañ nâ ghè zî wi vâ nì woyn ghya nì ghìki àṅena ì le' ànkuṅ ateyn. ¹⁹ Wà se sî zì wa lì ìfwo i zuesini kî tìnki tìjì, aki-a nì alûmnì-à, ta ka ngòèsì ateynsi faṅ sî vâ. ²⁰ Wa n-lì ngòèsì mînyùyn, ì lì ngòèsì tìnki tì nyâmsì kî tìjì nì ngòèsì tìnki tì ìfwo ìlvi vzi a wu n-jêlì atu nse nô ìjì. Lî nô mî ghà kî ìbwo-ìbwò ta ka wu faṅ tì kfiti. ²¹ Li kimi ìfwo i yini kî tìnki tìjì i zì nì ìṅweyn zî ghelì gha nì ìfwo wèyn na yi-a.”

²² Nuwà nîn læ meyn nì nô àwo àjì kî ighel ta Fiyini fî bè sî ṅweyn.

7

¹ Bôbo kæ bè sî Nuwà na zì lâ antêynì abañ zî ìsas i ndo nì vâ bômta ma yeyn meyn na à n-ghi kî vâ wul àtì-ati antêynì nì ghelì mbzi nô ghìjì. ² Lì nyamsi laynisi kî tìnki tìjì, ndû nô mî inki ìkà li silûmnìsì nsòmbo nì sî kisi nsòmbo, wà nî wa li kimi i sisì a sî n-layn wi kî tìnki tì jì lî nô mî ìnki ìkà kî sîbò, ilûmnì nì iki. ³ Li kimi mînyuyn kî tìnki tìjì. Wa lî inlûmnì nsòmbo, wa lì inki kîmî nsòmbo ta ka ngòè ateyn faṅ. ⁴ Mî n-su'sî ìvi ibàm i mîchi nsòmbo a yi su'î faṅ kî faṅ sî a mîchi mîvim ìnkæ, su'î nîchue su'î nîntu'. Mî nì tèyn bèbsi nômi ghà ta mà fàyti kî na jèlì atû nse afêyn. ⁵ Nuwà nîn læ meyn nì nô àwo àjì kî ighel ta Bôbo bè sî ṅweyn.

Ànkuṅa chiyti mbzi

⁶ Ànkuṅa nîn læ se sî gvì a mbzi ma Nuwà lema meyn na sî ghi

bènsi ighi ntufa. ⁷ Æyeyn wî ɲweyn nî woyn ɲweyn ghi lûmnî nî ghiki, àɲena i le' ànkuɲ ateyn i zi aban. ⁸ Nyamsi laynisi nî sisi a si n-layn wi, nî mînyûyn, nô mi nî ìnkî afo a zuesini-a àkà ta ki nà n-jelî atû nse, i gvî si Nuwà. ⁹ Nômi alûmnî àkà i gvî ba'si ki ni aki-a. Ki ighel ta Fiyini fi bè. ¹⁰ Mîchi chwò nsòmbo ànkuɲa bemni-a gvî i chiyti ki nse i jîm.

¹¹ A nà n-ghi a mîchi njvàsî nsòmbo a njoɲ sîbò a bɛɲ ghè a Nuwà nin luyy bènsi ighi ntufa ateyn, jvasi bù'tî si isas i nse, tiviti nà sfisà ki tèyn, ¹² i læ su'i si a mîchi mîvim ìnkæ su'i nîchue, su'i nîntu'

¹³ A ghi tî ma Nuwà ɲeyn wi nî woyn ɲweyn ghi lûmnî ma à ti Shêm, ɲeyn Hâm nî Jafèt nî ghiki àɲena le' meyn ki achi nâ ghè, i zi aban afi a wu n-bayn tî. ¹⁴ Àɲena nin læ se si zi, i lî tînkî ti nyamsi ki tîjîm, i si ma'nisi nî i sitwa'si nômi tînkî ti ifwo ti li tîti a ti n-jelî chwô a tû nse ki tîjîm nî tînkî ti mînyûyn ti, nô mi nî ghà ìlvî vzî a ki nà n-tâyyn chwô iyvi. ¹⁵ Nômi àfo ali-a àkà nin læ meyn gvî, gvî ki ìbwo ìbwò Nuwà i we aban afu. ¹⁶ Nô mi inki gha nin læ meyn zi aban nâ ghè, alûmnî-à i zî ba'si ki ni aki-a. Ghi n-læ zi ki ighel ta Bôbo Fiyini bè sî Nuwà. Si ibàm ateyn, nô Nuwà nî ngeɲ ɲweyn i boɲ zi, Bôbo i kîɲ ìchfi aban.

¹⁷ Ivi-i faɲ nà su'i ki su'i si a mîchi mîvim ìnkæ, mu i luyy ko' ki ko' i làysî àban ateyn si atû nse. ¹⁸ Mu i læ luyy ko' ki atû nse tèyn, aban nà si leɲ atû mù. ¹⁹ Mu mî ateyn i læ ghaɲ awo i ko' i chiyti kfiynsi gha'linisi nô sî jîm a mbzi. ²⁰ Mi n-læ meyn luyy i

ko' chiyti kfiyn zì a yì gha' gò'sì yi nà si ghi isæ mu chem nô si a ntàmsì ntufa. ²¹ Nô mi ghà ta ki nà n-jelì atû nse nin læ meyn kfi. Mìnyuyn i kfiti, nyamsi ma'nisi kfiti, nyamsi itwa'si kfiti nô mi nì ghà ìlvì atû nse i kfi nô gheli i bonj kfiti. ²² Nô mi ghà ta ki nà n-zuesì a nse nin læ meyn kfi. ²³ À ti ta Bôbo nin læ mèsì nô mi ghà vzî a ki n-zuesì atû nse afêyn. Wu n-læ meyn zueti gheli, i zueti nyamsi, i zueti mìnnyuyn, i zueti nô mì folì ìnjìm ta mi nà n-jelì chwô atu nse. A n-læ fañ ki Nuwà nì gheli ghili ghì a ñweyn àñena nin læ nà ghi antêynì àbañ. ²⁴ Ànkuñ nâ kì nin læ fañ a nse sa michi ivi nì michi mivim ìntâyn.

8

¹ À nà n-ghi tì Fiyini fì bu kya ki kya na Nuwà nìn ghi antêynì àbañ afi ñêyn nyam sissì nô sijim. Wu nì afyef ali-a chwò, mù mzì i nà si su'i ndu-à, ² jva sissì a si nà n-fvî isas i nse tì i yum, ivi zì i bonj teyna. ³ Mù mzì i sù'i ki tēyn, a nà ghi ibam i michi ivi nì michi mivim ìn tâyn, mù mì àteyn i nà si su'i mèsì ndu-à. ⁴ A nà si fì ghi ibam i michi njvàsì nsòmbo a njonji ivim, abañ a Nuwà kì i gvi timi alè' ali-a atû kfiynsi Alalàt. ⁵ Mù mzì i læ su'i ki tēyn, a nà ghi achi a ki asi-a a njonji ivim ghi nà si ki yeyn ìtu i kfiynsi. ⁶ Michi i fì chwò mivim ìnkæ, Nuwà i dzissì windù ìlì ta wu n-læ fayti iwùyn abañ, ⁷ i tum àñwò'i-ngumi, ki nà tàyn ki tēyn ndû ki ìlwè' kasì tâyn gvi-à. ⁸ Wu læ fì tum fìnlàynì na fì ndu yeyn nâ mù su'i meyn mèsì si a nse a. ⁹ Mitì fìnlàynì fì ateyn fì ndù i fañ ti

yeyn alê' si gvî bômta mû nà n-bu ghi ki ilwe' ìjîm atû nse. Fi kasi tayn gvî. Nuwà i fvîsî àwu i dyèyn fi gvî ateyn, wu kasi zisi si atêynî àbaŋ. ¹⁰ Wu chîtî, mîchi chwò nsòmbo, wu fi kasi tum fînlàynî fi ateyn. ¹¹ Fi tayn ndù i ni kasi gvî alen ilvî ikfa, wu se si ki ma fi lum meyn ìfvi i fîkà iyvî-î ichfî. Nô mi ilvî gha, Nuwà i keli na mû su'i meyn mèsî si a nse. ¹² Wu chîtî, mîchi fi chwò nsòmbo, wu kasi tum fînlàynî fîfî, fi tayn ndù, mitî i fanîti fî tî kasi si gvî. ¹³ A læ nà ghi achi a ki asi-a a bèn ghè a Nuwà lèma nà si ghi bèn ighi ntufa nî bèn ì mò' ateyn, mû mzî i yum nô ìnjîm si a nse, Nuwà i cho' atu a aban i ki yeyn ta ilwê' yûmi mèsî. ¹⁴ A læ nà ghi a mîchi mîvîm ìmbò a njoŋsî bò nô alê' a mu-a nà bu ghi wi alè'. ¹⁵ Fiyini fi kæ be sî Nuwà na, ¹⁶ "Zî wî vâ fvi si aban zî wôyn ghi nî ghîki àŋena ¹⁷ Yi se si fvî yi lì ìfwo izuesini vzi a wu n-ghi antêynî àbaŋ nô ìjîm, yî li mînyuyn nô ìnjîm nî nyamsi nô sî jîm nômi nî ghà ìlvî vzî a ki n-jelî atû nse ta ka ifwo nâ wèyn fvi ndù bzi ì yam ndù a mbzi." ¹⁸ Nô mi ilvî gha Nuwà i lì wî ŋweyn nî woyn ghi lûmnî nî ŋweyn ba'sî nî ghîki àŋena, ŋèyn àŋena fvî. ¹⁹ Nyamsi nîn læ meyn fvî si aban nô sî jîm, mînyûyn i fvî, ba'sî nô mi nî ghà ìlvî vzî a ki nà n-njelî atû nse. À nà n-fvî nô mi ghà fvî ba'sî kî nî ìfwo ilvî si a ìnkî nâ ghè (à nà n-se si fvî nô mi ìnkî ifwo ìkfà fvî ki aka' àmò'). ²⁰ Nuwà i bà'li àbaŋ ifu i nà si lì ki àfo àmo' àmò' antêynî tînkî tî ìfwo tîlayni tîti a tî n-fvî aban nyo' si ifu sî Bôbo Fiyini atû ateyn. ²¹ Ta wù n-yô' tî alîmtî ateyna nà si fvî-à, lîmtî jôf ki tèyn sî Bôbo

Fiyini. Wu kæ bè na, mà làe bu fi te wi mbzi bòm gheli. Mi n-kya ki nô na mitem mi àjena nin befa, àjena du' mi ilvi gha kfâ'ti ki mbi, kî si ziti ta àjena bu læli. Mà làe bu fi bebsi wî ifwo vzi a wu n-chi a mbzi ta mà bèbsi lvîyn ²² Kî si chem ta mbzi bu ghi, ghi na lum tô' ki to' ifwo fi kasî kfî ki kfi. flwê' na lum sayn ki sayn fi kasî lum ki lum. Lùm nin faja nà lum bayn ki tèyn, bèñ i ni fi kasi chfi ki chfi. Chuè na yisî bayna, itu' ni fi kfa ji ki ji. Afo-a làe bu fi ndû wî alè'.

9

Fiyini fi i yi mikâyn nêyn Nuwà

¹ Fiyini fi i boysi Nuwà i kæ be sî nweyn nêyn woyn nweyn na, “Yi na bzi-à ta ka yi dvi i yam ndù a mbzi. ² Mi n-ni-à a nô nyamsi mbzi si jîm na yeyn zi si nà fâyn nô si a ñaŋ ba'si nî mînyûyn mzi a mi n-tâynî chwô iyvi nô ìnjîm nô mi nî ghà îlvî ta ki n-jèlî chwô atû nse nî sfi sîsî a si n-ghi a jvâ nô si jîm. Ma fu meyn ifwo nâ wèyn na yi na sa'a. ³ Nô mi ghà ta ki n-jelî chwô a mbzi afêyn na ghi ki àfo a yini-a sî zî. Mi n-læ meyn fu ifwo vzi a wu n-ko' itwa' nô ìjîm na yi na yi si ifwo yini. Ma fu meyn bà'si nô mi ghà îlvî atû àteyn lvîyn na yi na yi-a. ⁴ Mitî ka wûl nîn làe kfîl nyam mîluŋ bu jêl ateyn bômta nyàm nîn chî ki bòm mîluŋ. ⁵ À zuè mi ndà zuè wul a wû làe taŋ ichvi nweyn sî mà. À zue nyam zuè wul a mà zue nyam àteyn. ⁶ À làe zuè mi ndà wul, a wû làe boŋ kfî ma à zue kî mi wul bômta mi n-læ fayti wul wu nà fisî

mà. ⁷ Sî zî yî na bzî ndu-à ta ka yî dvi ì lùynsi mbzi.”

⁸ Fiyini fi fi kæ bè sî Nuwà nêyn woyn nweyn na, ⁹ “Mi n-yi mîkâyn ghesivà lvîyn zî woyn ghya nô ghîjîm, ¹⁰ ba’sî nî nyamsi nô sî jîm ta si n-læ fvî aban i si ma’nisi nî isi itwa’si nî mînyûyn, nô mî nî ghà ìlvî vzî a ki læ nà fî chi a nse zuesi-à. ¹¹ Mi n-yi mîkâyn ghesivà mà læ bu fi bebsî wî mbzi nî mu mà læ bu fi fîsi wî ànkuŋ na ki bebsi mbzi.”

¹² Fiyini fi tanjî tî i bè na, “Ëyêyn nîn ghi nchwæ mîkâyn nâ mzî a mî n-yi ghesivà nî àjân kî a ki læ ko’ ibàm, ba’sî nî ìfwo i zuesini nô ìjîm. ¹³ Ma lem meyn ìfilinjon-njon nî mà a mbà’sî si a nchwæ mîkâyn nâ ghàyn a mî n-yi ghesi mbzi tèyn. ¹⁴ À læ nà ghi nô mî ìlvî gha ta mà fîsi mbà’sî iyvî, ìfilinjon-njon i dyô, ¹⁵ ma kfà’tî mîkâyn mzî a mà yi ghesinà nô nî ìfwo ìjîm ta wu n-chi na, ivi-i læ bu fi su’î wî na ànkuŋa fvî ì bebsi mbzi. ¹⁶ À læ nà ghi nô mî ìlvî gha ta yi fvî a mbà’sî ma yeyn, ma kfà’tî mîkâyn nâ mèyn a mà yi ghesi mbzi ì jîm tèyn bômta mî faŋ meyn kî samo’.”

¹⁷ Fiyini fi i fi kæ be sî Nuwà na, “À ti nchwæ mîkâyn nâ mzî a mà yi ghesinà nô nî ìfwo ìjîm ta wu n-chi atû nse.”

Nuwà nêyn woyn nweyn

¹⁸ Nuwà nîn læ fvî aban nêyn woyn nweyn ghî tal ma à ti Shêm nî Hâm nî Jafèt. Hâm nà n-ghi bò gheli Kenàn. ¹⁹ Nô gheli ghîjîm a mbzi nîn ghi ma à n-læ bzi ki woyn Nuwà nâ ghèyn ghî tal.

²⁰ Nuwà nà n-feli gveyinsi. Wu nà n-ghi wul i wû àsi si tò’ i gvêyn mîtam mî glebsî. ²¹ A læ nà ghi achi ali-a wu nyvî mîlû’ ma ghi

fàyti nì mîtam mî glebsî nâ mzî mî ku, wu cho'ti ndzisi i nyîni kî nì isas i yumi a ñweyn itwò. ²² À nà n-ghi ta Hâm i bò gheli Kenàn yèyn tî ta bò ñweyn nin nyîni kî nì isas i yumi, wu fvi ndu fè'ti sî woyn nà ñweyn abe. ²³ Ta wù fè'ti tî, Shêm ñèyn Jafèt i lî àbâs afo i ghal chwòsî a mbè'sî nì àñena i zî kî nì ìbami nì ìbami i chiyti bò àñena ateyn. Shêm ñèyn Jafèt nà n-bu'sî ìkè' tî ta ka àñena fañ tî yeyn isas i bò àñena. ²⁴ À nà n-ghi ta mîlù' mî àteyn lànî sî asi nì Nuwà wu keli ìwo zî a àngò'sî a wayn nì ñweyn kî nì mòmm, ²⁵ i kæ bè na, “Ma tè meyn Kenàn! Wù làe fañ kî sî a fîkòynî sî woyn nà ñweyn.” ²⁶ Wù n-fi meyn bè i kfeynsi na,

“Ìko'si-i nin ndû sî Bôbo Fiyini fî Shêm. Kenàn làe fañ kî sî àkôs sî Shêm.

²⁷ Fiyini fî nî woyn Jafèt dvi ì nì woyn ñweyn làe nà chî kî aka' àmò' ñèyn woyn Shêm, mitî Kenàn fañ kî sî akòs sî Jafèt.”

²⁸ À nà n-ghi ta ànkuña chwò, Nuwà i fî chi kfeynsi bèñ ighi ì tal nì bèñsî mîvim ìntâyn. ²⁹ Yi ti ndèyn na Nuwà nîn làe chîynti chi bèñ ighi bulamò' nì bèñsî mîvim ìntâyn i kfi.

10

Woyn woyn Nuwà

¹ Akeynà nin ghi àziyn a woyn ghi lûmnî nì Shêm ñèyn Hâm nì Jafèt ma à ti woyn Nuwà nì woyn woyn àñena ta ànkuña nin làe

chwò àɲena bzi^d. ² Woyn Jafèt nɛn læ nà ghi Gomà ɲeyn Magòk a fɛ ghi Madây ɲeyn Javàn nì Tubàl kìmì nì Meshèk ɲeyn Tilàs.

³ Woyn Gomà nɛn læ nà ghi Ashkenàs ɲeyn Lifàt nì Togamà.

⁴ Woyn Javàn i ghi Elishà ɲeyn Tashìsh nì gheli Kìtìm nì gheli Dodanìm. ⁵ Woyn Javàn nâ ghèyn ti n-ghi gheli ghi a àɲena nɛn læ bzi gheli ghi a ghi n-læ ku ilwê' a mbàesi jvâ ìgha'ni i bà'li ndù nì tìla'ti àɲenati afu. Àɲena nà n-bâ'li kɛ asas-a-ndosi asas-a-ndosi. Nô mɛ ìsas i ndo ìkà i lemâ ndû kɛ sɛ ila' i yi lû-ì, nô mɛ ìla' ìkà i keli kɛ ìtaɲi i àɲena. ⁶ Woyn Hâm nɛn læ nà ghi Kush ɲeyn Ijìb nì Bût ɲeyn Kenàn. ⁷ Woyn Kush nɛn læ nà ghi Sebà ɲeyn Hàvilà nì Sabtà a fɛ ghi Lamà ɲeyn Sabtekà, woyn Lamà i ghi Shebà ɲeyn Dedàn.

⁸ Kush nɛn fɛ meyn bzi kfeynsi wayn ilumnì ìlvì iziyn i ɲweyni ghi Nimlòd. Nimlòd nâ wèyn nɛn læ nà ghi kɛ nô bò ndo ìwòn ìgha'ni. À n-læ nà ghi ɲweyn bò ndo ìwòn ìgha'ni i wû àsi a mbzi.

⁹ Bôbo Fiyini nɛn læ meyn gàmtì Nimlòd wu nà kya sɛ byem nyamsi nô sɛ a ɲaɲ. À ti iwo zì-ì a sɛ chem layn, wùl nɛn se sɛ fayti sɛ byem ghi nà bê na, “Fiyini fɛ gamti meyn wù na byem kɛ ta Nimlòd.” ¹⁰ Nimlòd nɛn læ zìti sɛ sa' ta fòyn a ntè' Babilòn i sa' a ntè' Elèk i fɛ sa' a ntè' Akàd nì ntè' Kalnè. Ntè' nâ sèynsi nà n-chîyntì ghi kɛ ila' i Shinà. ¹¹ Wù n-læ meyn lù sɛ afu i fɛ ndu sa' ila' i Asiliyà i bà'li ntè' Ninevè nì ntè' Lehobòt Ay nì ntè' Kalà,

^d**10.1** À n-ghi alè' nâ ghàyn ma ghi nyà' kɛ aziyn a woyn ghi lûmnì

¹² kimi nì ntè' Lesèn, alè' ghè a Ninevè nì ntè' ìgha'ni zì a ghi nà n-tonṭi na Kalà nà n-lem ighami ateyn. ¹³ Ijìb ma à ti wâyn Hâm ìlvì vzî nà n-ghi bàe sî gheli Ludìm nì gheli Anamìn, ghi kimi bàe sî gheli Lehabìm nì gheli Nabtuhìm. ¹⁴ Wù nà n-fi ghi kimi bàe sî gheli Batlusìm nì gheli Casluhìm, gheli Casluhìm nâ ghèyn i ghi àṇena ghi a ghi n-læ nà ghi ghìbo gheli Filìsiyà. Ijìb nà n-ghi kimi bàe sî gheli Caftolìm. ¹⁵ Wâyn Hâm ìlvì vzî a ghi nà n-tonṭi na Kenàn tì nà n-ghi bò Sidòn, a fî ghi kimi bàe sî gheli Hêt. A nà n-ghi tì Sidòn i ghi wayn ilwema nì Kenàn. ¹⁶ Kenàn nà n-ghi kimi bàe sî gheli Jebùs fî ghi kimi bàe sî gheli Amolì nì gheli Gigàsh. ¹⁷ Wù nà n-ghi kimi bàe sî gheli Hîf nì gheli Ak, ghi kimi bàe sî gheli Sîn, ¹⁸ nì gheli Avàd fî ghi kimi bàe sî gheli Zemà nì gheli Hamà. Gheli asas a ndosi nâ ghèyn a Kenàn nà n-ghi bàe sî àṇena tēyn nìn læ meyn gwòsi ndù si a gheli tìla' tiliti. ¹⁹ Ighami ila' nì woyn Kenàn nâ yèynì nà n-zîṭi a ntè' Sidòn kalì chwô a ntè' Gelà yi ndu chem a ntè' Gazà, fì lù si afu yi tala chwò dzi a ntè' Sodòm, yi fì ndu chwò ntè' Gòmolà nì ntè' Admà, yi ndu chem a ntè' Zeboyìm i ndu gò'sì a ntè' Lashà.

²⁰ À ti ta woyn Hâm nà n-ghi asas-a-ndosi asas-a-ndosi, lù si afu gwôsi ndù si a ntè'si, ntè'si ateynsi lema ndù si a tîla', nô mi ìla' ìkà i keli ki ìṭaṇi àṇena. ²¹ Shêm ma à ti wâyn-nà Jafèt ilwema nà n-keli kimi woyn ghi lûmnì ghili. Wù n-læ nà ghi bàe sî woyn Ebà nô ghìjìm. ²² Woyn Shêm nìn læ nà ghi Elàm ṇèyn Ashù nì Afazàd a fî ghi Lûd ṇèyn Alàm. ²³ Woyn Alàm nà n-ghi Uz ṇèyn Hûl a fî

ghi Getà nêyn Meshèk. ²⁴ Woyn Afazàd nîn læ nà ghi Shelà, Shelà i ghi bò Ebà. ²⁵ Ebà nîn læ bzi woyn woyn ghi lûmnì ghìbò i fu iziyni îlvì na Belèk bòmta a nà n-ghi itu' nâ ghè ma mbzi gwosi meyn. Iziyni wâyn-nà Belèk nà n-ghi Juktàn. ²⁶ Juktàn nà n-ghi bò Amodàd nêyn shelèf a fî ghi kimi bò Hàzamavèt nêyn Jelà, ²⁷ ghi kimi bò Hadolàm nêyn Uzàl nì Diklà, ²⁸ fî ghi kimi bò Obàl nêyn Abimèl nì Shebà, ²⁹ ghi kimi bò Ofi nêyn Havilà nì Jobàb. Gheli nâ ghèyn nô ghìjìm nà n-ghi kî woyn Juktàn. ³⁰ Alê' kî a àņena nà n-chi ateyn nà n-zîti a Meshà ndû chem a Sefà a ghi ila' i kfîynsi i li abàs ghè a ichfî iyvi-i nîn nsal ateyn. ³¹ Woyn Shêm nâ ghèyn nîn læ meyn lù sî asas a ndosi i lema ndù sî a ntè'si i lù sî a ntè'si i lema ndù sî a tîla', nô mi îla' îkà i keli kî îtaņi àņena. ³² Asas a ndo nâ kèynà nô àjìm nîn læ chîynti fvi kî întwen nì Nuwà, nô mi îsas i ndo îkà i nà sî lemâ ndû kî sî a ntè' lû sî afu ndû kî sî ila'. Nô tîla' tîjìm a mbzi nîn læ fvi kî întwen nì Nuwà nâ ghàyn ta ankuņa nîn læ chwò àņena bzi.

11

Fiyini fî nî titaņi tî dvî a mbzi

¹ À n-læ nà ghi sî asi mbzi î jîm taņî kî îtaņi î mò', taņî kî a dzi î mò'. ² Gheli læ lù abàs ghè a ichfî iyvi-i nîn sal ateyn i jel chem ibal ili ila' i Shinà i bà'li afu.

³ A læ nà ghi achi ali-a, àņena be kî sî a àņena ngenſi na, “Ghesîna bom acha' î nyò' ta ka kî yum nà fayti to.” Àņena bè tî i

nyò' àcha' ateyn i nà si bâ'li nì ànkeyna a ghi wi nì ngò'sì, màytì nì àle a, a ghi wi nì àcha' a taynini-a. ⁴ Àḡena nìn fi meyn be kì si a àḡena ngen̄si na, “Ghesìnà ba'li ntè' iḡha'ni nì ndo ateyn yi dyêf nò tēyn ko' kûm iyvi ta ka ghesìnà keli iziyn ì faṇ tì sàsà si ndù a mbzi.”

⁵ Bôbo Fiyini i su'i gvì si yeyn ntè' nâ zì nì ndo ìdyefini zì a àḡena nà n-bâ'li. ⁶ A nà ghi ta Bôbo Fiyini yèyn tî i kæ be kì si a ṇweyn a ngen̄ na, “Gheli ghèyn ti kæ nà (bu) ghi kì si afo àmò' taṇi kì ìtaṇi ìmo' ì zìtì nà si nî ìwo yèynì, a yi na dyèyn na àḡena kæ ba'ti si ni nò mi ghà a àḡena ni kì ni. ⁷ Yì gvi ghesìnà su'i ndù fyes itaṇi àḡena ta ka wùl si ateyn na bu fi yvi kelî wì iwo zì-ì a waynà ṇweyn nìn bê.”

⁸ Bôbo Fiyini i taṇi tì i sàs àḡena si afu, ghi waṇti ndù kì mbzi ì jìm i faṇ tì fi tì ba'li ntè' iḡha'ni nì àḡena nâ zì. ⁹ Ghi nà si toṇtî ntè' nâ zì na Babèl bòm̄ta Bôbo nìn læ fyes itaṇi i mbzi afu i fi gwòsì gheli kì mbzi ì jìm.

Woyn woyn Shêm

¹⁰ À nà n-ghi ta Shêm lèma nà si ghi bèṇsì ivi, wu bzi Afasàd ma à si ghi bèṇ sì bò ta ànkuṇa chwò. Akeynà nìn ghi àziyn a woyn woyn Shêm nâ ghi. ¹¹ Shêm nìn læ bzi Afasàd tì i chi kfeynsi bèṇsì iḡhi ì tâyn i fi bzi woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki. ¹² A nà ghi ta Afasàd lèma nà si ghi bèṇ mivim ìntal njvàsì tâyn, wu bzi Shelà. ¹³ Afasàd nìn læ bzi Shelà tì, i fi chi kfeynsi bèṇ iḡhi ì kæ nì beṇsì tal i fi bzi woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki. ¹⁴ A nà ghi ta

Shelà lèma nà si ghi bèngsì mivim ìntal, wu bzi Ebà. ¹⁵ Shelà nìn lè bzi Ebà tì i fi chi kfeynsi bèng ighi ì kàè nì bèngsì tal i fi bzi woyn woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki.

¹⁶ A nà ghi ta Ebà lèma nà si ghi bèng mivim ìntal njvàsì kàè, wu bzi Belèk. ¹⁷ Ebà nìn lè bzi Belèk tì i fi chi kfeynsi bèng ighi ì kàè nì bèngsì mivim ìntal i fi bzi woyn woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki. ¹⁸ A nà ghi ta Belèk lèma nà si ghi bèngsì mivim ìntal, wu bzi Liyù. ¹⁹ Belèk nìn lè bzi Liyù tì i fi chi kfeynsi bèng ighi ì bò nì bèngsì bulamò' i fi bzi woyn woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki. ²⁰ A nà ghi ta Liyù lèma nà si ghi bèng mivim ìntal njvàsì bò, wu bzi Selùk. ²¹ Liyù nìn lè bzi Selùk tì i fi chi kfeynsi bèng ighi ì bò nì bèngsì nsòmbo i fi bzi woyn woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki. ²² A nà ghi ta Selùk lèma nà si ghi bèngsì mivim ìntal wu bzi Nahò. ²³ Selùk nìn lè bzi Nahò tì i fi chi kfeynsi bèngsì ighi ì bò i fi bzi woyn woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki. ²⁴ A nà ghi ta Nahò lèma nà si ghi bèngsì mivim ìnbò nì bèngsì bulamò', wu bzi Telà. ²⁵ Nahò nìn lè bzi Telà tì i fi chi kfeynsi bèng ivê nì bèngsì njvàsì bulamò' i fi bzi woyn woyn ghi lûmnì ghili nì woyn ghîki. ²⁶ A nà ghi ta Telà lèma nà si ghi bèngsì mivim nsòmbo, wu bzi Ablàm nêyn Nahò nì Halàn.

Woyn woyn Telà

²⁷ Akeynà nìn ghi àziyn a woyn woyn Telà. Telà nìn lè nà ghi bò Ablàm nêyn Nahò nì Halàn, Halàn i ghi bò Lô. ²⁸ Halàn nìn lè kfi si asi nì bò nweyn Telà alè' ghi tonjî na Ûl a Babilòn, kîmi alè'

ghè a ghi n-læ bzi ɲweyn ateyn. ²⁹ Ablàm ɲêyn Nahò nîn læ meyn ndù ghìkì. Iziyn i wî Ablàm nà n-ghi Selày i yi wî Nahò i ghi Milkà i wâyn Halàn. Halàn nà n-ghi kimi bò Iskà. ³⁰ Selày nà n-keli wi wayn bòmta wù nà n-ghi àkâyn. ³¹ Telà i lì wâyn ɲweyn Ablàm nì wâyn wayn ɲweyn Lôť ma à ti wâyn Halàn nì wî Ablàm i Selày ɲêyn àɲena chiynti lù sî a Ûl a ntè' Kaldì i nà ndû a Kenàn. Mitì i ndu chem kî a Halàn i bà'li afu. ³² Yi ti n-dyêyn na Telà nîn læ chiynti chi bèɲ ighi ì bò nì bèɲsì tâyn i kfi a Halàn.

12

Fiyini fi i jàn Ablàm

¹ Bôbo Fiyini nîn læ meyn jàn Ablàm i bè sî ɲweyn na, “Fvì sî a yi ila' i visi gheli isas i ndo nì zì ba'sî nì gheli abe nì zì i ndù ila' ghè a ka mà dyeyn sî và.

² “Mî n-fu woyn sî và kî sî i dvì ì boysi và a woyn ghya læ nà ghi gheli ila' i to i. Mà làe ni-à a iziyn ìzæ na nganti-à ta ka và na boysi gheli ghili.

³ À làe dyeyn nô mî ndà atem ajuṇà sî và a mà dyeyn atem ajuṇà sî ɲweyn, à nî no mî ndà nge' sî và a mà ni nge' sî ɲweyn a nô gheli ghijîm a mbzi lâe kèli ìboysi toynî kî a vâ.”

⁴ Ablàm i lu kî ta Bôbo Fiyini bè i se sî lù tî Lôť i lù ɲêyn ɲweyn. Wù n-læ se sî lu sî a Halàn ghi bèɲsì mîvim nsômbo njvâsì tâyn.

⁵ Ablàm nîn læ se sî lù i lì wî ɲweyn Selày nì Lôť i wâyn waynà

ηweyn nì gheli ghi felini nì ηweyn nô ghèjìm ba'sî nì ìfwo vzi a wu nà n-keli a Halàn nô ìjìm, àηena jeli ki tēyn i ndu zi a Kenàn.

⁶ Àηena ndu zi a Kenàn tì Ablàm i chwo ndu chem isas i fîkà' fi ôk nì Molè a ngùη Shekèm, a ghi tì gheli Kenàn i bu ghi ki nô ila' nâ ghè. ⁷ Bôbo Fiyini i fvi ikè' nì Ablàm afu i bè sî ηweyn na, “Mì n-fu ila' yèynì sî woyn ghya.” Ta Bôbo tanj tî, Ablàm i bà'li àbaη ifu sî ηweyn alè' nâ ghè a wù fvi a ηweyn ikè' ateyn tì.

⁸ Ablàm nìn fi meyn lù si afu i kintì ndù a ntè' kfîynsi ìlì a Betèl dzi abàs ghè a ichfî iyvi-i nìn sal ateyn i kas itwo ηweyn afu, ighami nì Ây. Betèl nà n-ghi dzi abàs ghè a ichfî iyvi-i nìn soe ateyn, Ây i ghi dzi abàs ghè a yi n-sal ateyn. Ablàm nìn bà'li meyn kimi àbaη ifu ali-a afu i nà ko'sî Bôbo ateyn.

⁹ Ablàm i chiti ki afu tēyn i fi lù i nà ndû dzi abàs a Negèf.

Ablàm i ndù a Ijìb

¹⁰ Jèη ibemni ìlì nìn læ meyn ku a Kenàn, Ablàm i le' kàlì si chiti a Ijìb. ¹¹ À nà n-ghi ta Ablàm jèl ba'si a Ijìb, wu bè sî wi ηweyn Selày na, “Mì n-ghi tēyn kya na wà n-ghi ki nô àtu a ngòyn. ¹² Mì n-fây na gheli Ijìb ghèyn nìn yeyn ta wà n-jofî ì kèli na wà n-ghi wi wom ì zue ma vîsi vâ. ¹³ Bòm tēyn, àηena bif wa be ki na wà n-ghi jèmtì yem ta ka àηena faη tì zuè ma nà tô'nì nì mà bòm vâ.”

¹⁴ A nà ghi ta Ablàm zi chem a Ijìb, gheli Ijìb i yeyn na Selày nìn ghi wul iwi jofà kî ta wù nì bè. ¹⁵ Nchìsi ntô' Ijìb si yeyn Selày ta wù n-jôf tî i ndu bitì ijôf i ηweyn sî fòyn, wu tum jàη ηweyn a

nto'. ¹⁶ Fòyn Ijìb i nà si tô'nè nì Ablàm bòm Selày i fu bzisi nì nyamsi mbolo'si sî ɲweyn nì njàkaysi kisi nì si lûmnìsì kìmì nì Kàmêlsì nì gheli ghi felini ghiki nì woyn ghi lûmnì.

¹⁷ Mitì Bôbo Fiyini i mà' tìko'i tìkaynitì iwuyn nì fòyn nì gheli ɲweyn kì bòm Selày i wî Ablàm. ¹⁸ Ta tìko'i tìtì ku fòyn tì wu tum jàɲ Ablàm a nto' i bíf sî ɲweyn na, "Wà mòm ghà sî mà teyn a? Bòm ghà ta wà tì faɲ tì fè'ti sî mà na wul iwi wèyn nìn ghi wî vâ a? ¹⁹ Bòm ghà ta wà tì bè sî mà na wù n-ghi jêmtì zyâ ì lisi mà ma lî si a ma wi a? Wù wèyn afèyn, li lu nì ɲweyn." ²⁰ Ta wù tànì tì ì fye'ti bè kì sî gheli ghi felini nì ɲweyn na àɲena li Ablàm nì wî ɲweyn ba'sî nô mì nì ghà ta wù nà n-keli ì ndù chìynsi àɲena, àɲena lu.

13

Ablàm ɲèyn Lô't i gwòsì

¹ À nà n-ghi ta Ablàm ɲèyn wî ɲweyn nìn lû si a Ijìb si kasi si ko' a Negèf, Ablàm i lì nô mì ghà ta wu nà n-keli. Lô't i boɲ lù ɲèyn àɲena. ² A ghi tì ma Ablàm gha' meyn nà keli nyamsi nì aso ìkwo a baɲni-a nì a fifâ nô si idvì.

³ Ablàm i lù si a Negèf i nà ndû kì alê' nì àle' à i læ jeli kì tēyn i kasi ndu chem alê' ghè a wu n-læ kas itwo ɲweyn vzi afu tì ighami nì Betèl nì Ây, ⁴ kìmì alê' ghè a wù n-læ bà'li aban ifu a kì asi kì ateyn tì i nà si ko'sî Bôbo Fiyini afu.

⁵ Lô't ta ɲèyn Ablàm nà n-jelì amo' nà n-keli kìmì bzisi nì nyamsi

nô si idvî, fî keli kimi gheli. ⁶ Nyamsi àŋenasi nà si dvî chwôsi-à, ale'à lâ/falî gha' àŋena si nà du' alê' à mò' ghìjì m bòmta ifwo àŋena nà n-dvî chwôsi. ⁷ Àngùmni-à i fvî antêyni nì nchisi nyâmsi nì Ablàm nì si Lô t si. À na n-ghi tì gheli Kenàn nì gheli Bèlis i bu chî ki afu.

⁸ Ablàm i yvi ta nchì sîsî si gûmni tî i kâ be sî Lô t na, “Yi n-jofi wî na gheli ghesivà na nû-à, jofi wî na ghesivà keli ibef bòmta wà n-ghi ki nô wayn wom, a ghi wi si afi. ⁹ Ba à n-gha' ndû ki nse a wa asi têyn? Ghesivà gwosi afêyn. Wà kâ cho'ni si ndù dzi ikœ nînkœ a mà ndu dzi ikœ itwo, wà ndû dzi ikœ itwo a mà ndu dzi ikœ nînkœ.” (ko' ko'/kali kali, ti/têyn, têyn/ti)

¹⁰ Lô t i se si ki si kal i yeyn ibal i Jodàn nô ì jî m kî si zî tî afu si ndù si chem a Zuwà yi yvî tî jofi ki ta gvêyn Bôbo^e, lutî sî sayn ki ta nsê Ijîb. À nà n-ghi tî Bôbo Fiyini i bu du' tî bebsi Sodòm nì Gòmola. ¹¹ Lô t i cho'ni si lî abâs ibal i Jodàn nô àjî m dzi abàs ghè a ichfî iyvi-i nî n sal ateyn i lù i nà si ndû afu. À ti ta ñêyn Ablàm nî n læ gwòsi. ¹² Ablàm i fañ ki a Kenàn. Lô t i ndù i kas itwo ñweyn i nà si chî a ntè' îlî yi ba'sî a Sodòm. ¹³ A ghi tì gheli Sodòm i ghi ki nô gheli ghi bi nî chwôsi àwo abi-a asi nì Bôbo Fiyini.

¹⁴ Lô t nî n læ lù tî Bôbo Fiyini i tañi sî Ablàm i bè na, “Làysi asi à kya kî alê' ghè a wà n-ti ateyn tî i ki kal ki ibyâs ñjî m. ¹⁵ Mî n-fu àlê' kî a wà n-yeyn tî nô àjî m sî và zî woyn ghya kî samo'. ¹⁶ Mî

^e**13.10** Ghi nà n-bê gvêyn Bôbo tî a ghi gvêyn Idèn.

n-fu woyn sî và ghi dvî ki ta abîl a nse ma wùl kà' wu bû tan.
Woyn ghya làe nà dvî ki ta abîl. ¹⁷ Ndù làe i jèli ki kal nì tìghami tì
nse nâ tèyntì nô tì jìm bòmta mì n-fu sî và.”

¹⁸ Bôbo tànì tì nô mì ilvî gha Ablàm i lù i ndù i nà sî chî ba'sî a
ngùñ ìnkà' mì ôksì nì Mamlè ghè a ntè' Hebìlòn tì i làe bà'li àban
ifu afu sî Bôbo.

14

Ablàm i fsi Lôl awu nì tìfôyn tì liti tì kàe

¹ À n-làe nà ghi itu' ta Amlafèl nìn ghi fòyn Shinà, Alìyòk i ghi
fòyn Elasà, Kèdòlàwomà i ghi fòyn Elà, Tidàl i ghi fòyn Goyìm,
² itu' i layn achi ali-a àñena tēyn ghì kàe i chiynti tas iwoñ sî se' sî
nù tifoyn tì liti tì tēyn ma àti Belà i fòyn Sodòm nì Bishà i fòyn
Gòmola nì Shinàb i fòyn Adimà nì Shemebà i fòyn Zeboyìm nì
fòyn Zuwà. ³ Tìfôyn nâ tēyntì tì tēyn nìn làe chiynti tas iwoñ
Ifyàyn Sîdîm ma à ti Ifyayn Jvâ Ànkfiyn. ⁴ A ghi tì ma àñena chi
meyn isas isa' nì Kèdòlàwomà sî a bèñsì njvàsì bò. Mitì a nà ghi a
bêñ njvàsì tal, àñena cho'ni sî nù sî timi sî a àñena ngeñ.

⁵ A nà ghi a bêñ njvàsì kàe, Kèdòlawomà ñēyn tìfôyn tili tìtì i fvì
i ndu tim yi gheli Lafà a Ashtelot Kànèm nì gheli Zûs a Hâm nì
gheli Êm a Shave Kìliyatèm, ⁶ nì gheli Holì. Àñena nìn làe tim yi
iwoñ nâ yèynì kì sî zìtì ilweñ kfiynsi Seyì sî ndù sî chem a El
Bàlân a ngùñ nse ì yum. ⁷ Àñena nìn làe meyn kasi ndù a En
Mishbàt ma à ti a Kadèsh i tim yi ila' i Amalèk nô ì jìm i fi ndu

tîm yi gheli Amolî ghi a ghi nà n-chi a Hazon Tamà. ⁸ Àjena yi tî i se si kasi si gvi ma fòyn Sodòm nî fòyn Gòmola nî fòyn Adimà nî fòyn Zeboyim nî iwû Belà bon meyn tas iwon ifyayn Sîdîm.

⁹ Àjena tas tî Kèdòlàwomà ma àti fòyn Elàm nî Tidàl i fòyn Goyim nî Amlàfêl i fòyn Shinà nî Aliyòk i fòyn Elasà i kasi se si gvi nêyn àjena na si nu-à. Yi ti n-dyêyn na tîfòyn tî kàe ti nà n-nû tîfòyn tî tâyn. ¹⁰ À nà n-ghi tî ifyayn Sîdîm i keli tîbi ti ale ti dvî ki tèyn. Fòyn Sodòm nêyn fòyn Gòmola i se si nyin gheli ghili i feli a tîbi nâ ghè, ghili nyin ko' a kfiynsi. ¹¹ Tîfòyn tî tî kàe i kumti nô ifwo ijim a Sodòm nî Gòmola ba'sî nî ifwo i yini i lù nî inweyn.

¹² Àjena nîn læ meyn li kimi Lôl i wâyn waynà Ablàm ba'sî nô mi nî ghà ta wu nà n-keli bômata wu nà n-chi a Sodòm. ¹³ Wûl ilvî ta wû lè' iwon ateyn i gvi i fè'tî sî Ablàm i wul i Hibîlù vzi na ghi ghal meyn Lôl. A ghi tî Ablàm i chî a ngun inkà' mî ôksi nî Mamlè i wul i Amolî vzi a a nà n-ghi wâyni sî Eshkòl nêyn Anà tî. A ghi tî àjena chîyntî tô' ki Ablàm. ¹⁴ A nà si ghi ta Ablàm yvi na ghi ghal meyn lù nî Lôl, wu cho'ti sugèy'si nweyn si jûn si lisi ighi i tal nî sugèy'si njvâsî mfama ma ghi n-læ bzi ki nô a nweyn abe, nêyn àjena i nyin ki ibàm nî tîfòyn titî tî kàe tèyn i ndu chem nô a ntè' Dan. ¹⁵ A ni nà ghi nîntu' wu gwòsî sugèy'si nweyn sisî kî inòyn inòyn, nêyn àjena nà si nû tîfòyn tî ateyn ki ibyâs ijim i ni yi àjena i fi nyin ki a àjena ibàm tèyn i ndu chem a Hobà atû Dàmaskòs. ¹⁶ Ablàm i kasi ghal fsi nô mî ghà ta àjena tî lî i lù nî ànkeyna i kasi fsi kimi wâyn waynà nweyn Lôl nî ifwo

ηweyn ba'sê nê ghiki nê gheli ghili.

Mèkizedèk i boysi Ablàm

¹⁷ À nà n-ghi ta Ablàm tim yi fòyn Kèdòlàwomà nê tîfòyn tîti a ti nà n-tô' ηweyn tî ì se si kfa, fòyn Sodòm i fvi kòynnê ηêyn Ablàm Ifyayn Shavè ma àti Ifyàyn nê Fòyn. ¹⁸ Mèkizedèk i fòyn Salèm vzi a à nà n-ghi kimi ngàn ndô Fiyini fi ngantini fi i bon fvi gvi nê ifwo i yini nê mìlù' sê Ablàm. ¹⁹ Ta wù fvi tî i boysi ηweyn i bè na, "Fiyini fi ngantini fifi a fi fàyti iyvi nê nse boysi vâ.

²⁰ Iko'si-i nin ndû sê Fiyini fi ngantini fifi a fi nê wà tim yi mbàynê shyasi."

Ablàm i gwòtê ifwo vzi a wu n-kasi ghal fsiti tî nô ìjìm ilwê' ìvim ìvim i nà si ndû nô mì ateyn nê àka fu àlê' àmo' sê Mèkizedèk.

²¹ À nà n-ghi ta Ablàm kòynnê ηêyn fòyn Sodòm tî, wu bè sê Ablàm na, "Li ifwo vzi a wà kàsi kfa nê ηweyn nô ìjìm i fu ki ma nê gheli ghem." ²² Mitì Ablàm i bèynsê sê ηweyn na, "Ma chfini meyn si iziyn nê Bôbo Fiyini fi ngantini fifi a fi fàyti iyvi nê nse, nê àwu àkema iyvi ta mà làysê sê ηweyn ²³ na mì n-lî wì nô àfo antêynê ifwo nê vâ, à kôn a nà ghi ki nkàyn àmbyeyn kèsa à n-ghi nkfi gvî àvì bu tî a wà lã bè na, 'À tî nê mà Ablàm gha'." ²⁴ Mì n-lî wì nô àfo a bu ki ifwo vzi a sugyè' semsi si ghi ma si yi meyn nê ivzî a ghi n-keli si fu sê Anà ηêyn Eshkòl nê Mamlè ta àjena tî se' iwon ghesê àjena amo'. Yi n-jòf na ghi fu iwu àjena ifwo."

Bôbo Fiyini i yi mikâyn nêyn Ablàm

¹ À nà n-ghi ta Ablàm kàsi fsi Lôti si awu nê tîfôyn tîti, Bôbo Fiyini i fvi a nweyn ikè' tèyn ta wù fvi a jêm i bè na,

“Ka wa n-fàyn a Ablàm.

Mi n-ghi nkyà si iwòn nê và,

mà làe fu ìmwa'ti sî và wu gha' ki tèyn.”

² Mitì Ablàm i bèynsî na, “À ti n-ghi ìnkî i imwa'ti ìkà nâ zî a wa nê fu sî mà a Bôbo Fiyini fem fî gha'ni fî, ma keli wi wayn, a ghi ki Èliyezà i wâyn wùl ì Dàmaskùs wèyn si làe si yi ndô yem a?” ³ i

fî bè na, “Wà bû fù wayn sî mà, yi dyèyn na à làe yi ki wayn

ìfèlini nê mà yi ndô yem.” ⁴ Mitì Bôbo Fiyini i bè sî nweyn na,

“Ìngaŋ. À làe yi wi wul nâ wèyn yi ndô zyâ, à làe kwo yi wâyn

ìlûmnî ma à bzi kî nô và.” ⁵ Wu n-tàŋi tî i li fvi nê Ablàm abe i bè

sî nweyn na, “Ki ko'si iyvi. Wà na ghi ma wà kà' a wà taŋ(ti)

mînjèyn mzi a wà n-yeyn wa taŋ(ti). Woyn ghya làe nâ dvî ki ta

mînjèyn nâ mèyn.”

⁶ Ablàm i samsi Bôbo Fiyini, wu nâ saŋlî-à i lî nweyn si a wul

àti-ati. ⁷ Bôbo Fiyini i fî bè sî Ablàm na, “À n-ghi mà Bôbo Fiyini

vzi a mi n-læ fîsi vâ si a ntè' Ûl ila' nê gheli Kaldî si gvî si fu ila'

yèynî si và na à na ghi ìla' ìzæ.”

⁸ Mitì Ablàm i bif na, “Mi ti n-kelî nô si a gha a Bôbo Fiyini fem

fî gha'ni fî na à làe nâ keli mà ila' nâ yèynî a?” ⁹ Bôbo Fiyini i kâe

bè sî nweyn na, “Gvi nê wayn nyàm mbolo' iki ìmò' nê bzi ndon ì

mò' nê àya' àmò' a nô mi ìkà ateyn i ghi bèŋsî tal. Wà nî wa kini

gvi kimi nì fìnlàynì fì nì wàyn àlàlàtoto.”

¹⁰ Ablàm i gvi nì ifwo nâ wèyn sî Bôbo i si gwòsì nô mì nyam ikà kì antèynì antèynì i lèm ìbyàs ateyn wu kè'nì ke'ni, miti i faṅ tì si minyuyn mzì. ¹¹ Ta wù nì tì ìngùluṅ i nà si su'î gvîti atû ìkfi i nyâmsì nâ ghè miti Ablàm i sâṅ kì saṅ. ¹² A nà ghi ta ichfi iyvi-i si soe ndû, mbunisi kaynisi ku Ablàm, abe a gviti fim kì tēyn tìk.

¹³ Bôbo Fiyini i bè sî Ablàm na, “Wa kya samo' na woyn ghya làe nà ghi gheli ghi gvini ila' atum ili fì ghi ìkôs, a ghi nyabli nì àṅena ila' nâ ghè si a bèṅ ighi ìkæ. ¹⁴ Miti a ma fu nge' sî ila' nâ zì-i a àṅena nin ghi ìkôs ateyn tì. Si ibàm ateyn, a wòyn ghya làe fvi si ila' nâ ghè nì ìgha'i yi dvî kì tēyn. ¹⁵ Sî và, wà làe lemâ ì dvìyn tēyn ì kfa yeyn ghìbo ghya kì nô nì mbòynì. Ghi làe gvimi và nì àdèṅà. ¹⁶ Ijwân woyn nì và làe chwô ìtwal a ali-a ko' na à na si ghi ijwân ìkfæ ì kæ kasi si gvi ila' nâ ghàyn bòmta awo abi-a nì gheli Amolì bu du' tì dvì tì kfeyn ta ka mà fu nge' sî àṅena.”

¹⁷ Ichfi iyvi-i ni soe, abe a fim, ntòyn ìlì nì ìkfètì ivìs ateyn i gviti fvi kì tēyn, file'fì tum ateyn, nkisi ivìs si balì antèynì ateyn i gvi toynì chwò antèynì ìbwàs i nyâmsì ghè a Ablàm nì si gwòsì tì.

¹⁸ Bôbo Fiyini i yi mikâyn ilvi nâ ghè ṅeyn Ablàm i bè na, “Mì n-fu ila' yèynì sî wòyn ghya si zìtì a jvâ Ijìb si ndù si chem a Yuflèt i jvâ ìgha'ni, ¹⁹ a ghi ila' i gheli Keni nì gheli Keniz ṅeyn gheli Kadmò. ²⁰ A fì ghi kimi ila' i gheli Hèt nì gheli Beliz ṅeyn gheli Lefà, ²¹ nì gheli Amolì ṅeyn gheli Kenàn nì gheli Gigàsh ṅeyn gheli Jebùs.”

Hagày nêyn Ishmày

¹ Wî Ablàm ma àti Selày nà n-ghi bula wù bzi wayn sî nweyn. A ghi tì wâyn wùl ì Ijìb iwi ìlvì ì felì sî nweyn ghi tonṭi na Hagày.

² Selày ì kæ bè sî Ablàm na, “Bôbo Fiyini bû fù ma nì wâyn. Lì lâ wâyn ì fèlini nì mà wêyn ì chi nì nweyn, lvifili a wù bzi woyn sî mà.” Ablàm ì bimi ìwo zè-ì a Selày bè. ³ À ti ta Selày nìn læ fu wâyn ì fèlini nì nweyn si lûm nweyn si a wi ma àṇena si ghi ma ghi chi meyn a Kenàn si a bèṇsì ìvim. ⁴ Ablàm ì chi nì Hagày wu timi ìlvâ. A nà si ghi ta wù kèli na yi bon meyn wayn, wu nà bu lî wì na Selày nìn ghi àfo. ⁵ Selày ì bè sî Ablàm na, “Mì n-jîṇ tèyn wa kya ntsiyn. À tî fu kî nô mà wayn ì felini nì mà sî và si a wi. Wù yeyn meyn lvîyn na yi bon meyn wayn nà si bu lî wì na mì n-ghi àfo. Mì n-jêm na Bôbo Fiyini gamti dyèyn na à nì jàs nda antèyni nì ghesivà a.” ⁶ Ablàm ì bèṇsì ì bè na, “À n-ghi wayn ì fèlini nì và, wa keli àdya’ a nweyn atu. Wà kòṇ a wà ni nô mì ghà nì nweyn.” Ta wù tànṇi tî Selày ì ziti kî si chu’li nì Hagày. Wu le’ ì lù. ⁷ Ta wù lù tî ì se si ndù nchì Bôbo Fiyini ì yeyn nweyn a ngùṇ ìsi ì limàlìmà ili a nse ìyum a dzi ta yi nà n-ndû a Shû. ⁸ Nchì àteyn ì tonṭi nweyn ì bif sî nweyn na, “Wayn ì felini nì Selày, wà lù wo nà ndû wo?” Hagày ì bèṇsì na, “Mì n-le’ nà ìfèl nì mà.”

⁹ Nchì Bôbo ì bè sî nweyn na, “Kasi ndu ì nà yvinî kî yvini nà ìfèl nì và.” ¹⁰ Yì n-fi meyn be kimi na, “Mì n-fu woyn sî và ghi dvî

ki tèyn ma wùl kà' wu bù taŋ.” ¹¹ Nchì Bôbo Fiyini i fi bè ki sî Hagày na,

“Wà n-ghi ilvâ, ghi si bzi wayn ìlûmnî.

Wà bzi wa fu iziyn i ɲweyn na Ishmày bômta Bôbo Fiyini yvi meyn ìdzî ìzæ.

¹² Mitì wayn vâ nâ wèyn làe nâ chi ndû ki ta nyam itwa'. Wù làe nâ nû nô mi ndà, nô mi ndà i nû ɲweyn.

Wù làe nâ bâyn woyn-nà ɲweyn ki ghìjìm.”

¹³ Hagày i yvi ta Bôbo Fiyini tàŋi sî ɲweyn tì i kæ bè na, “Wà n-ghi Fiyini fifi a fi n-to'ni nì mà.” Wù n-bè tēyn ta wù si kayn nâ a ti yeyn kî nô zi Fiyini fifi a fi n-yeyn zi tēyn nâ bu ghi a. ¹⁴ À ti iwo zì a yi n-læ gàyn ghi nâ toŋtî ìbî i mu nâ zì-ì na, “Ìbî i mu nì wùl ì vzi a wù n-chi, yeyn mà.” Si chem layn ibi ateyni bu ghi ki ghi alè' ghè a Kadèsh nì Belèd nìn lêm ighami ateyn.

¹⁵ Hagày nìn læ meyn kasi ndù sî nâ ìfèl nì ɲweyn i bzi wayn ìlûmnî. Ablàm i chfî ìziyn i ɲweyn na Ishmày. ¹⁶ Hagày nìn læ bzi Ishmày Ablàm i ghi bèŋ mivim mfama njvasì ntufa.

17

Nchwæ mìkàyn nì Fiyini fî ɲēyn Ablàm

¹ À nâ n-ghi ta Ablàm lèma nâ si ghi bèŋ mivim bulamò' njvasì bulamò', Bôbo i gvî sî ɲweyn i bè na, “À n-ghi mà Bôbo Fiyini i bò ìdwa' ìjìm. Wa yvinî mà fî chî nchînî àtì-ati. ² Mî n-yi mìkâyn ghesivà ì fù woyn sî và ghi dvî ki tèyn.”

³ Ablàm i fe i kfisi ìkê' a nse asi nì Fiyini fi. Fiyini fi i fi kæ be sî ɲweyn na, ⁴ “Mi n-yi mîkâyn ghesivà, a wà læ nà ghi bàe sî gheli tîla' ti dvî ki tèyn. ⁵ Ghi na bu fi toɲtî wî vâ na Ablàm. Iziyn ìzæ si ghi Abîlâhâm bômata ma ni meyn na wà na ghi bàe sî gheli tîla' ti dvinitî. ⁶ Mi n-fu woyn sî và ghi dvî ki tèyn a àɲena lema kò' si a tîla'. Tifôyntî làe fvî kimi antêynî nì àɲena. ⁷ Mi n-yi mîkâyn ghesivà mi ghi si faɲ ki samo'. Mà na ghi Fiyini fyafi zî woyn ghya ni ighî a ghi làe ko' ibàm nô ghîjîm. ⁸ Mi n-fu ìla'i Kenàn yèynî a wà n-ghi ki wul ì gvini ateyn tèyn sî và. Mi n-fu ìla' ateyn sî và zî woyn ghya ghi a wa n-bzi lvîyn ni ighî a ghi làe ko' ibàm. Ila' nâ yèynî nin faɲ ki si a yi ìla' si a mîlvi ìnjîm a mà na ghi ki ghi Fiyini fifi.”

⁹ Fiyini fi i fi bè sî Abîlâhâm na, “Aleɲ àkya nin ghi na wà n-keli ki si nà chî a (atû) mîkâyn nâ ghàyn zî woyn ghya ghi a ghi làe ko' ibàm. ¹⁰ Mîkâyn mzî a mi n-yi ghesivà zî woyn ghya ghi a ghi làe ko' ibàm nin ghi na, yi na si nô mi ànam a wul ìlûmnî ìkfà antêynî nì zî. ¹¹ Yi n-keli si nà si ìnwam ìvzi si a nchwæ mîkâyn ghè (mzî) a ghesivà yi. ¹² Si ziti lvîyn si ndù asi, ghi na bzî wayn ìlûmnî wù chi chem michi mfama ghi si anam a ɲweyn. Ghi na se si si ya'î wî wayn, kèsa à n-ghi wayn ma ghi bzi a wa ndo a, kèsa à n-ghi wayn ma wà yùyn atum nì ìkwo a. ¹³ Ghi n-keli si nà si ìnwam woyn woyn ghi lûmnî nô ghîjîm kèsa à n-ghi wayn ma ghi bzi a wa a ndo a, kèsa à n-ghi wayn ma ghi yuyn nì ìkwo a. Yi na si-a alas ateyn a nà ghi n-chwæ a yi iwùyn si dyèyn na mîkâyn mî

àteyn faŋ meyn kî samo'. ¹⁴ Wul kæ si nà ghi wul ìlûmnî bula ghi si ànam a ɲweyn wu nà kya na wù bu fi ghi wi wul antêynî nî ghelî ghem. A à na ghi na wù fe meyn ìsa' i mîkâyn nî mà."

¹⁵ Fiyini fi i fi taŋi sî Abîlàhâm i bè na, "Wi vâ nîn ghi lvîyn tèyn wa bu fi ghi wi si nà toŋti ɲweyn na Selây. Iziyn i ɲweyn i si ghi Sèla. ¹⁶ Mi n-boysî ɲweyn a wù bzi wayn ìlûmnî sî và ì bòysi ɲweyn a wù na ghi nî sî ghelî tîla' ti dvî ki tèyn. Wù làe bzi tîfôynti mbzi." ¹⁷ Abîlàhâm i fe i kfisi ìkê' a nse i nà si nyimlî-à ta wù si kayn nâ, a wùl ti kâ' a wù bzi wayn ghi bèŋ ivî a, fi kayn nâ a Sèla ti kâ' a wù fi bzi wayn ghi bèŋsî mîvim bulamò' a? ¹⁸ Ta wù kâynti tî i kæ be sî Fiyini fi na, "Wà faŋ ti boysi ti ndu ki nî Ishmây na wù làe yî ndô yem?" ¹⁹ Fiyini fi i bè sî Abîlàhâm na, "Îngaŋ. Wî vâ Sèla nîn bzi wayn ìlûmnî sî và a wà chfi iziyn i ɲweyn na Yisàk. Mà làe yi mîkâyn ghesî Yisàk nî woyn ɲweyn ghi a ghi làe ko' ibàm a mî faŋ kî samo'. ²⁰ Ma yvi meyn kî nô ìwo zî-ì a wà bè kûm Ishmây. Mi n-boysî ɲweyn ì fù woyn sî ɲweyn ghi dvî ki tèyn. Wù làe bzi tîfôyn njvàsî bò, a woyn ɲweyn làe lèma kò' si a ìla' i gha'ni-i. ²¹ Mitî ma ghi si làe si fi si bèti mikâyn mêm kî ghesî Yisàk vzi a Sèla làe bzi sî và mî lvîyn a bèn î gvini."

²² Fiyini fi nîn taŋi mèsî sî Abîlàhâm tî i lù.

²³ A nà ghi kimi achi nâ ghè Abîlàhâm i lì wayn ɲweyn Ishmây nî woyn woyn ghi lûmnî a ɲweyn a ndo nô ghîjîm ba'sî nô mî nî ighî a wù yuyn nî ì kwo i si inwam àŋena kî ighel ta Fiyini fi nî bè sî ɲweyn. ²⁴ Ghi n-læ se si si anam a Abîlàhâm ma wù si ghi

bèn mivim bulamò' njvàsì bulamò', ²⁵ i sî a kî wayn ɲweyn Ishmày wu ghi bèɲsì njvàsì tal. ²⁶ Ghi n-læ sî anam a Abìlàhâm nî a kî wayn ɲweyn Ishmày kî achi àmò'. ²⁷ Ghi n-sî anam a Abìlàhâm nî ìnwam ghilumnî a ɲweyn a ndo nô ghìjìm kî achi àmò', kèsa à n-ghi wul ma ghi bzi a ɲweyn abe a kèsa à n-ghi wul ma ghi yùyn sî wùl àtum a.

18

Fiyini fî i chfînî wayn sî Abìlàhâm ɲêyn Sèla

¹ À n-læ meyn nà ghi nìnchuè achi ali-a, ilwê' i lumà, ma Abìlàhâm fvi meyn dù'ì a ɲweyn ichfî itwò a ngùɲ ìnkà' mì ôksî nî Mamlè. Bôbo i fvi a ɲweyn ikè'. ² Abìlàhâm i se sî kî sî ndù a dzi i gvîti yeyn ghilumnî ghili ghi tal ghi ti afu. Wu yeyn tî i nyàɲsî i làli kî lali i ndù sî toɲti àɲena i tim alvi a ɲweyn a àɲena asi i kfîsî ìkê' i ɲweyn a nse, ³ i bè na, “Wà kæ yeyn ma kfeynî-à a Bôbo ka wa n-chwò bula wà mutî mà. Mî n-ghi wul ìfelini nî vâ.

⁴ Mî n-gvî nî àlê' a mu-a, a yî suti ivi ìvzi ateyn ì dù'ì yvîti isas i fîkà' afêyn. ⁵ Ta yî gvî meyn sî mùti wul ìfelini nî zî, mî n-gvî nî àfo-a, a yî chil ibol ateyn ì keli àdya' nà ndû sî a yi alè'.” Àɲena bè na, “Àyòɲnî àkya. Nî kî ta wà bè.”

⁶ Abìlàhâm i nyiɲ zi itwò i bè sî Sèla na, “Myèl gvi nî inkfîɲ ìɲjùn nî vâ ìnlî nô sî chem iwu ìtwal i nyàɲsî lamti gvî nî àbayna ateyn.”

⁷ Ta wù tàɲi tî i fî nyiɲ ndù antêynî nyàmsî nî ɲweyn i cho' fîsî

nô wâyn nyàm ìjùṅ i fu sî wùl ìfelini nì ṅweyn wu nyàṅsi si kî tēyn i fayti mbàs ateyn. ⁸ A nà si ghi ta ghi kfè meyn mèsì ìfwo i yini ateyn, Abìlàhâm i lì ìgheyn i nyâm ma yi tabti meyn nì ili ma ghi kam kî si ìlvi i ba'si a ngùṅ àteyn i gvi tom asi nì àṅena. Àṅena se si yi wu timi si isas i fîkà' a ngùṅ nì àṅena.

⁹ Àṅena i kæ bif sî Abìlàhâm na, “Wi vâ Sèla ba?” Wu bèynsì i bè na, “Wù vzi itwò.” ¹⁰ Bôbo i kæ bè sî Abìlàhâm na, “Mà làe kasi gvî mi lvîyn a bēṅ ì gvini a wù keli wayn ilumnì.” Wu nà n-taṅî tì Sèla nya' yvitî-à, ti ichfi itwò ibàm nì Abìlàhâm. ¹¹ À nà n-ghi tì ma Abìlàhâm ṅēyn Sèla si ghi ma ghi lema meyn nô si a ṅaṅ, Sèla chwô àleṅ si fî si bzi wayn. ¹² Sèla i yvi tî i chye' kî si a ṅweyn a ngeṅ ta wù si kayn nâ, “Ghesì lum wom ti n-ghi ma ghi dviyn meyn tēyn, a mà ti kà' a mà fî kèli iwo nâ yèyni a?”

¹³ Bôbo Fiyini i bif sî Abìlàhâm na, “Sèla chyè' gha nà bifi na, a yì ti kà' a yì fî bzi wayn ma yi lema meyn tēyn a? ¹⁴ A iwo-i ti kà' a yi to gha' Bôbo Fiyini a? Ma ni meyn bè na, mà làe kasi gvî mi lvîyn a bēṅ ìgvini a wî vâ Sèla keli wayn ilumnì.”

¹⁵ Ta Bôbo tàṅi tî, Sèla nà si fàynà i wam bè na, “Ma bu nì chye'.” Mitì Bôbo bè na, “Wà ni meyn chye'.”

Abìlàhâm i chwoti Bôbo Fiyini na ka wu n-bèbsi Sodòm

¹⁶ À nà n-ghi ta gheli nâ ghi ghìtal yi mèsì ì làlì si lù, Abìlàhâm i ndù si tsiynsi àṅena, àṅena timi i kî kàysì nì Sodòm. ¹⁷ Bôbo Fiyini i bè kî si a ṅweyn a ngeṅ na, “Mì n-lèytì wì iwo zì a mì n-kiṅ si nì sî Abìlàhâm. ¹⁸ Abìlàhâm kà' wu bù làe faṅ tì nà ghi bò

woyn ghi dvini. Woyn nweyn làe nà ghi ki nô gheli ila' i to-i. Nô gheli tila' tìjìim a mbzi làe kelî iboyisi toynî ki a nweyn. ¹⁹ Ma cho' meyn Abìlàhâm na wù na tisî woyn nweyn ni ighî a ghi làe ko' ibàm nô ghìjìim ta ka àjena na yvinî mà. Wù na tisî àjena, àjena nî ki àwo kî a ki n-ghi àtî-ati sî mà. A mà ni nô mi ghà vzî a mà chfinî meyn sî ni sî nweyn.”

²⁰ Bôbo Fiyini i kfà'tî tî i fi kæ bè sî Abìlàhâm na, “Ma yvi meyn chwòsî àwo abi-a kî a gheli Sodòm nî gheli Gòmolà nin môm, nî mbisi bemni sîsî a àjena nin nî.” ²¹ Mi n-kàlî afu ì yeyn nâ, a awo nâ kèynà a mà yvî tēyn ti n-ghi ki nô samo' ta ghi n-bê ma à n-ghi ànkaŋ a?

²² A nà sî ghi ta wù tànji tî, gheli ghili ghi ghìbo i lù i nà sî kalî ndû dzi a Sodòm. Mitî Abìlàhâm i timi faŋ ki asi nî Bôbo.

²³ Abìlàhâm nin kintî meyn ba'si sî Bôbo i bifî na, “Wa ti ndû se sî bebsi gheli ghi bi nâ ghi ì bèbsi bà'si kîmi nî gheli àtî-ati ma?

²⁴ Wà ti kæ ndù yèyn gheli àtî-ati afu mivîm ntâyn a wà fî bèbsi gheli ntè' nâ ghi a? Wà ti kæ ndù yeyn a wà fî bèbsi kî bebsi ntè' àteyn ì faŋ tî koynsî ki nô ìsuyn bôm gheli àtî-ati nâ ghi mivîm ntâyn a? ²⁵ Mi n-kya na wà kà' wa bù mòm ìnkî iwo tî. Wà kà' wa bù se sî zueti gheli ghi bi ì zuèti bà'si ki nî gheli ghi jûŋ. Wà nî tî, a yi na dyèyn na àjena nin ghi ki ighel ghìjìim. Mi n-kya na wà kà' wa bù mòm iwo nâ zî-ì bômta wà nsa' mbzi ì jîm ki àtî-ati.”

²⁶ Bôbo Fiyini i bè na, “Mà kæ yeyn gheli àtî-ati a ntè' Sodòm mivîm ntâyn, ma bù fî bèbsi ntè' àteyn kî nô bôm àjena.”

²⁷ Abìlàhâm i fi tanji i bè na, “Mi n-kya na ma ni meyn to nì atu-a i tanji sî và a Bôbo nô mi ta mi n-ghi ki nkàyn àbìl nì àbvi-a, kfeynî wì iwo nô sakos. Mitì ka wa n-yò’sì ìton sî mà. ²⁸ Wà ti kæ ndù yeyn kì gheli àtì-ati afu mivîm nkæ njvàsì tâyn, a wà fî bèbsi kì bebsi ntè’ àteyn kì bòmta gheli bùla ghîtâyn a?” Bôbo i bèynsì i bè na, “Mà kæ si yeyn gheli mivîm nkæ njvàsì tâyn, ma bù bèbsi ntè’ àteyn.”

²⁹ Abìlàhâm i fi bif kfeynsi na, “Wà ti kæ ndù yeyn kì gheli mivîm nkæ afu, a wà bebsi a?” Bôbo i bè na, “Mà ndù yeyn ma bù bèbsi ntè’ àteyn kì nô bòm gheli nâ ghì mivîm nkæ.”

³⁰ Abìlàhâm i fi tanji i bè na, “Mi n-chwotî và. Ka wa nyò’sì ìton sî mà a Bôbo, mà fî bif kfèynsì iwo. Wà ti kæ ndù yeyn kì gheli àtì-ati mivîm ìntal afu a wà bebsi a?” Bôbo bèynsì na, “Mà ndù yeyn kì gheli àtì-ati mivîm ìntal afu ma bù bèbsi ntè’ àteyn.”

³¹ Abìlàhâm i fi bè na, “Mi n-kya na ma to meyn nì àtû-a i nà tanjî sî Bôbo. Wà ti kæ ndù yeyn kì gheli àtì-ati afu mivîm ìmbò?” Bôbo i bè na, “Mà kæ ndù yeyn gheli àtì-ati afu mivîm mbò, ma bù bèbsi nte’ àteyn kì nô bòm àjena nâ ghì mivîm mbò.”

³² Abìlàhâm i fi bè na, “Mi n-chwotî a Bôbo. Ka ìton và nîn yaf, mà bifì gò’sì iwo. Wà ti kæ ndù yeyn gheli àtì-ati afu ìvim?” Bôbo i bè na, “Mà kæ ndù yeyn gheli àtì-ati afu ìvim, ma bù fî bèbsi ntè’ àteyn kì nô bòm àjena.”

³³ A nà ghi ta Bôbo tànji mèsì ñeyn Abìlàhâm, wu lù. Abìlàhâm i kasi kfa si a ñweyn abe.

Bôbo Fiyini i bebsi Sodòm nì Gòmola

¹ A ni nà ghi aleŋ ilvi ikfa achi nâ ghè nchìsi Fiyini sisì sî bò sî kàlì i chèm a Sodòm. A ghi tì Lôť i du' ayisi ichvi ntè' nâ ghè. Wu yeyn àŋena i làlì i ndù i tim alvi a àŋena asi i kfisi ikê' i ŋweyn a nse. ² Ta wù tim alvi tì i bè na, “Ghìbôbo ghem mi n-chwotî na yì zì gvì a ndo nì wùl ìfelini nì zì. Mi n-kini mu a yì su ivi ìvzi ateyn a ghesinà chi a itu' layn a yì na ndû sî a yì alè'.” Àŋena tuynsi i bè na, “Ìngaŋ. Ghèsì nìn chî ki ayisi afêyn.”

³ Mitì Lôť i faŋ nà sî chwotî ki chwoti àŋena. Àŋena ni ghaŋ awo i lu ndù sî a ndo nì ŋweyn. Wu kfè ìfwo yini i fi nyò' àbayn a kfaŋ bula fîshîk àŋena yì. ⁴ Ta àŋena yì tî i nà sî bu du' mi tì nyìnì ma ghìlumni Sodòm ghi lema nì woyn da fvi meyn nô ghìjìm gvì jìn kal ndô Lôť, ⁵ i nà jân bif sî Lôť na, “Ghìlumnì ghi ba a ghi gvì sî chi a wa ndo tì a? Fîsi gvì nì àŋena ghèsì chi nì àŋena.”

⁶ Lôť i fvi ndù sî yeyn àŋena i kasi kìn ìchfî ndo, ⁷ i bè sî àŋena na, “Ìngaŋ a woyn nà ghem. Ka yì n-mòm ìnkì iwo nâ yèynì.

⁸ Yeyna, mi n-keli woyn ghîkì afêyn ghìbò bula wùl sî ateyn timi nà kya wul ìlumnì. Mi n-kwo fu àŋena sî zì a yì ni nô mi ghà ta yì n-kôn nì àŋena. Mitì ka yì nì ìwo sî gheli ghi gvini ghèyn bòmta àŋena gvì sî chi a ma a ndo ma keli sî to'ni nì àŋena.”

⁹ Mitì àŋena bèynsì ki na, “Le' sî alè' ghàyn.” Ta àŋena tànì tî ì kàsi bif kì sî a àŋena ngeni na, “Wùl àtum wèyn nìn nkfâ' na yì

n-ghi nô ndà si nà fê'ti iwo zì-ì a ka ghesinà ni a?" Àṅena bè tì i fi kæ be ki sî Lôť na, "Le' si alè' ghàyn bu tì a ghèsì mom iwo sî và yi befì chwô izi-ì a ghèsì nìn kìn si ni sî gheli nâ ghì." Àṅena nà n-taṅî tì tsiyn Lôť, kìn si kòl ichfî ndo.

¹⁰ Mitì gheli ghi gvini ghi i ghal gùf i zisi nì Lôť a ndo i kìn ichfî ndo. ¹¹ Ta àṅena kìn ichfî ndo tì i nì asi a gheli nâ ghì nô ghìjìm i fìm, gheli ateyn i nà si mômsì si yeyn ichfî i ndo bu yeyn wì.

¹² Ghìlumnì ghi ghìbò i bif sî Lôť na, "Wùlì vâ ìlvì bu ghi afêyn a? Wùlì vâ ìlvì na bu ghi afêyn, kèsa à n-ghi wayn kèsa à n-ghi lùm wàyn kèsa à n-ghi mi nda vâ, wa lì i fvì nì àṅena. ¹³ Ghesi nìn bebsì ntè' nâ yèyn. Bôbo yvì meyn chwòsì àwo abi-a nì àṅena ì tùm na ghès gvi bèbsì."

¹⁴ Lôť i fvì ndù a ntè' i bè sî ghìlumnì ghi a ghi nà n-kìn si mala woyn ṅweyn na, "Yì nyan̄si fvì si a ntè' afêyn bòmta Bôbo Fiyini nìn kìn si bebsì ntè' nâ yèyn." Mitì àṅena nà kfâ' ki na wù n-dim dim.

¹⁵ A ni nà ghi a nlâyn ìtù' nchì si Fiyini sìsì sì bò i fi kùmti ki sî Lôť na, "Nyàn̄si lì wî vâ nì woyn ghya ghiki ghèyn ghìbò zî àṅena le' fvì si a ntè' afêyn a bu tì a ghi se si bèbsì ntè' nâ yèyn a yì bon̄ kfìti." ¹⁶ Lôť i se si gùf iwuyn nchìsi Fiyini sìsì i ghal ìkœ ṅweyn nì ìkœ wî ṅweyn nì àkœ a woyn ṅweyn ghi ghìbò i gùf i fvì nì àṅena si a ntè' afu, le'sî àṅena tî bòmta Bôbo nà n-koynsi isuyn sî àṅena. ¹⁷ Ta ghi fvì tî, nchì Fiyini ìlì i bè sî àṅena na, "Yì nyiṅ bu tì a iwo-i nîn kòlì zì. Yi se si nyiṅ ka yi n-fì ki ibam. Ka yi n-tìmi

alè' ibal afêyn. Yì le' kò' a kfiynsi a bu tì a yì kfiti nô ghìjìm.”

¹⁸ Mitì Lôt i bè sî àŋena na, “Ìngan a ghibôbo. Mi n-chwotî zì.

¹⁹ Yì koynsi meyn isuyn sî wùl ìfelini nì zì nô si a ŋan ì bòèsì
ŋweyn. Mitì ma mà kà' ma bù nì nyiŋ ko' chèm a kfiyn bula yi
bebsi ntè' nâ yèyn nô ma boŋ kfi. ²⁰ Fìntè'tî fi nìn ba'sî-à afêyn. Yì
visi mà le' ndù afu. Ba fi n-lâe ki tèyn? Yì visi lâe mà le' ndù
ateyn.”

²¹ Nchì Fiyini nâ zì i bè sî Lôt na, “Ma yvi meyn. Le' lâe ndù afu.
Mi n-bebsî wi fìntè'tî nâ fîfî. ²² Nyànŋsi lâe ndù. Mi n-bebsî wi
Sodòm nô ta ka wà ndu chèm a fìntè'tî nâ ghè.” À ti iwo zì-ì a ghi
n-lâe fu iziyn i fìntè'tî nâ fîfî na Zuwà bòmta fi nà n-lâe.

²³ Ichvi iyvi-i nìn læ se si sal ma Lôt si ghi a Zuwà. ²⁴ Lôt i ndù
chèm a Zuwà tì nô mi ilvi gha, Bôbo Fiyini i sfis mîkây n mi nà
su'î atû ntè' Sodòm nì Gòmola, balî-à. ²⁵ Ta wù sfis tî i bebsi ntè'
sîsî a si nà n-ghi ibal afu nô sî jìm nì gheli ghi a ghi nà n-chi
ateyn, kîmi nì ìfwo vzi a wu nà n-ko' ateyn nô ìjìm. ²⁶ Lôt ŋeyn wî
ŋweyn i se si le' wî ŋweyn i kasi ki ibam nô mi ilvi gha i kasi si
atuŋ a fîngvan.

²⁷ Itu' nìn bis meyn layn, Abîlâhâm i kasi ndù alè' ghè a wu
n-tîmi asi nì Bôbo ateyn tì, ²⁸ i ki ndùsî nì ntè'si Sodòm nì Gòmola
nô nì ìbal nâ zì-ì ì jìm i yeyn file' fi ko' ki ta fi n-fvî ichi i ivîs.

²⁹ À ti ta Fiyini fi nìn læ se si bebsi ntè'si ifyàyn nâ ghè a Lôt nà
nchi ateyn i kfà'tî ta Abîlâhâm nìn læ chwotî ŋweyn, nô mi ilvi
gha i bòèsì Lôt si a nge' ìgha'ni nâ ghè a yi n-lâe koli ntè' nâ sisî.

Woyñ Lôť i mòm iwo yi bema

³⁰ À nà n-ghi ta awo nà kèyna gàyñ mèsì, Lôť i nà si fàyn si fi si chi a Zuwà i lù ñèyn woyñ ñweyn ghiki ghi ghìbò i ko' nà si chí ifò ili atû kfìyn. ³¹ A læ nà ghi achi ali-a, wayñ iwi ilwema nì Lôť i bè sî waynà ñweyn itwela na, “Bò ghesivà nìn ndvîyn ndû tèyn ghilumni ghi wi si mala ghesivà na ghesivà bôn bzi woyñ ta gheli ghìjìm nìn bzi. ³² Ghesivà fu milû' sî ñweyn wù nyvi ta ka mì ku a ghesivà ni a wù chi nì ghesivà ta ka ghesivà bzi woyñ a ngòe ndo nì ghesinà fañ tì lè.”

³³ A ni nà ghi nìntu' achi nà ghè àñena fu milû' bò àñena nyvi tèyn mì ku. Wayñ iwi ilwema i zi ndù i nì bò àñena chi nì ñweyn. Lôť i ni làlì i nà kya wi na iwo-i gàyñ meyn.

³⁴ A nà ghi a ànkùmtì achi, wayñ wi nì Lôť ilwema i bè sî waynà ñweyn itwelâ na, “Ma ti meyn nì bàba chi nì mà nìntu'. Ghesivà nî fi kfa fu milû' sî ñweyn nìntu' layñ wù nyvi ta ka mì fì ku, a wà ndu nì a wù bon chi nì và ta ka ghesivà bzi woyñ a ngòe ndo nì ghesinà fañ tì lè.” ³⁵ A ni kfa nà ghi nìntu', àñena fi fu milû' bò àñena nyvi mì ku. Wayñ iwi itwelâ i zi nì wu chi nì ñweyn. Wu ni fi làlì i nà kya wi na iwo-i gayñ meyn.

³⁶ Àñena ni kî tî i bonli woyñ ñèyn bò àñena. ³⁷ Wayñ iwi nì Lôť ilwema i bzi wayñ ilumnì i chfì ìziyn i ñweyn na Muwàb. Muwàb nà wèyn ti n-ghi bò gheli Muwàb ghi a ghesinà nìn kya si chem layñ. ³⁸ Ànkùmtì a wayñ iwi nì Lôť kî i bon bzi wayñ ilumnì i chfì ìziyn i ñweyn na Ben-Amì. Ben-Amì nà wèyn ti n-ghi bò gheli

Amòn ghî a ghesinà nin kya si chem layn.

20

Abilàhâm i lisi Abimelèk

¹ Abilàhâm chiti ki tēyn i fi lù si a alè' ghè a wu nà n-chi ateyn i kàli ndù dzi abàs a Negèf i ndu chem alè' ghè a Kadèsh nì Shû nà n-lêm ighami ateyn i kas mīt two i nà chi afu. Wù n-fi meyn chiti i ko' a Gelà, ² bê ki sî gheli afu na, wî ηweyn Sèla nin ghi jêmtì zi. Abimelèk i fòyn Gelà i tum jàn Sèla i lì si a ηweyn a wi.

³ Mìtì a læ kfa nà ghi nìntu' achi ali-a Fiyini fî i tanj sî Abimelèk a jem i bè na, “Wà n-ghi tēyn ma wà si ghi ki àkfi afo bòmta wul iwi vzi a wà lì tî nìn ghi wî wul.”

⁴ À nà n-ghi mî tî Abimelèk i bu du' tî chi nì Sèla. Wu kæ bè sî Bôbo Fiyini na, “A ti bè na wa n-bebsî ghesi gheli ghem kî nô si alû tēyn a? ⁵ Ba à tî bè kî nô Abilàhâm sî mà na Sèla nin ghi jêmtì zi, nô sèla nì ngen ηweyn bimi? Mà tî nì iwo nâ yèyni kî nô nì atem a layna. Ma bù bèbsi iwo.”

⁶ Fiyini fî i bèynsî sî ηweyn a jem nâ ghè na, “Mî n-kya samo' na wà tî nì iwo nâ yèyni nì àtem a layna. À ti iwo zì-i a mà tî bù'si na ka wà kum ηweyn i nì mbi a ma asi. ⁷ Kasi lâ fu wî wul sî ηweyn bòmta wul àteyn nìn ghi nfè'ti ìgha'ni. Fu wù jem sî và ta ka wà fanj tî fî tî kfi. Ma wà fanj tî fu a zî gheli ghya kfiti kî ghìjìim.”

⁸ Itu' nà bisi layn gvî ki tēyn Abimelèk i jàn'ti chye'si ηweyn nô sî

jìm i fè'tì nô mi ghà ta yi tî gàyñ. Àṇena nà fâyn nô si a ṇaṇ.

⁹ Abimelèk i tum jàṇ Abìlàhâm i bif sî ṇweyn na, “Wà mòm ghà sî ghèsì gheli ghem teyn a? Mà bèbsi nô ghà sî và wà mâ' ìwumi igha'ni-i atu nì ghès teyn a? Wà mom meyn ìwo sî mà wùl i keli wi si mom sî wùl nô sakos.” ¹⁰ Ta wù tàṇi tî i fi bif sî Abìlàhâm na, “Wà tî nì nô ìwo nâ yèynì tēyn bòm ghà?”

¹¹ Abìlàhâm i bèynsì na, “Mà tî kfà'tì kì si a ma ngeṇ na nô wùl nìn fâyn wì Fiyini afēyn ma ghi kà' a ghi zue ma bòm wì wom.

¹² Nô mi tì, wù n-ghi kì nô jēmtì yem a ghi wi si a nì. À n-ghi wâyn bò wom ta mà tî lì si a wi. ¹³ A nà si ghi ta Fiyini fì bè ma lû vîsi ghelì ghem nà ndû kì àlê' nì àlê' à, ma bè sî Sèla na wù na kôṇ kì nô mà, ghesì ṇweyn ndû nô mi wo wu be kì na mi n-ghi waynà ṇweyn.”

¹⁴ Abìlàhâm i taṇi tì Abimelèk i fu nyamsi mbolo' nì bzisi nì gheli ghi felini ghiki nì woyn ghi lûmnì sî ṇweyn i kasi fu wì ṇweyn. ¹⁵ Ta wù fù tî i bè sî Abìlàhâm na, “Ìyēyn nìn ghi nse yem. Wà kôṇ mi àlê' àkà ateyn wa ndu nà chi-à.”

¹⁶ Ta wù tàṇi tî i bè sî Sèla na, “Mì n-fè' fu ìkfaṇ aso ìkwo a fifâ sî waynà và nkam si dyeyn sî gheli ghì a zî àṇena nìn ghi amo' nô ghìjìm na và bù bèbsi ìwo.”

¹⁷ Abìlàhâm i jèm, Fiyini fì nì Abimelèk ṇēyn wì ṇweyn nì gheli ghi felini nì ṇweyn ghiki i nà si fì bzi-à. ¹⁸ À nà n-ghi tì ma Bôbo Fiyini nì meyn ghìki na bu bzi wì sî Abimelèk kì bòm Sèla.

Sèla bzi Yisàk

¹ Bôbo Fiyini nèn dyeyn meyn àtem ajuṇà sî Sèla i ni ki ta wu n-læ bè i luynsi ìchfîni i ṇweyn. ² Sela i timi ilvâ i bzi wayn ìlûmnî sî Abîlâhâm kî ilvi afî a Bôbo nîn læ chfîni ateyn. A nà n-ghi tî ma Abîlâhâm si ghi mà wù dviyn meyn. ³ Abîlâhâm i chfî ìziyn i wayn àteyn na Yisàk. ⁴ A nà ghi ibàm i michi mfama Abîlâhâm i si anam a Yisàk kî ta Fiyini fî nîn læ bè. ⁵ Ghi n-læ se si bzi Yisàk ma Abîlâhâm si ghi bèṇ ivi.

⁶ Sèla i kæ bè na, “Fiyini fî fu meyn ìsaṇli igħa’ni-i sî mà, nô mi ndà i ghi si nà yvi iwo nâ yèynî wu nà boṇ saṇli-à.” ⁷ Sèla nîn fi meyn bè na, “Nô wùl nà n-ka’ wu bû fî bè sî Abîlaham na mà làe nà nyonṣî wayn, wù bimi. Mitî mà wèyn nî wàyn ṇweyn a ma awu kî nô a ṇweyn idviyn.”

Abîlâhâm i sàṇ Hagày ṇèyn Ishmèl

⁸ Yisàk nîn lema meyn kfeyn Sèla teyn si igħeyn. A nà ghi achi nâ ghè a wù n-teyn ṇweyn si a igħeyn, Abîlâhâm i jàṇ nô àyi a għa’ni-a. ⁹ Sèla i yeyn ta wayn ìlvî vzî a Abîlâhâm bzi ṇèyn Hagày i wâyn wul ì lḡib vzî nîn ndim ṇèyn Yisàk, lû’sî ṇweyn. ¹⁰ Sèla i yeyn tî i kæ be sî Abîlâhâm na, “Sàṇ akôs a wul i wi kèyn ṇèyn wâyn ṇweyn, bômṭa wâyn ṇweyn nâ wèyn làe gwô wî afo àkya ṇèyn wayn wom Yisàk.” ¹¹ Ta wù tànḡi tî iwo ateyni nà si fu nge’ sî Abîlâhâm nô si a ṇaṇ bômṭa Ishmèl nà n-ghi kimi wâyn ṇweyn.

¹² Fiyini fi i bè sî Abîlâhâm na, ka wa n-vîsi iwo-i wayn nâ yèynî ñêyn nâ ñweyn yi na fu nge' sî và. Ni ki iwo zî a Sèla bè sî và. Woyn ghi a mà chfinî sî và làe fvî intweñ nî Yisàk. ¹³ Mà làe ni-à a wâyn wùl ìfelini nî và nâ wèyn bzi woyn a ghi ko' kîmi si a gheli ila' igha'ni-i, bômta wù n-ghi kîmi wâyn và.

¹⁴ Ìtu' i bîsi layn, Abîlâhâm i lì ìfwo i yîni nî mu atem i ko'si a mbè' nî Hagày i tsiynsi ñweyn ñêyn Ishmèl àñena lù. Hagày i lù tî i nâ si bîm jèlî ki jeli a nse ìyum a Beshebà. ¹⁵ Àñena ni nyvî mèsî mu mzî a dzi nô mî ìlvi gha Hagày i tom wayn isas i fîkà' filifi.

¹⁶ Ta wù tòmm tî i kînti ndu dù'î ki si a aghaf tēyn i nâ si dzi-à bê na, “Wâyn kà' wu bû nâ kfi ndû ki nô a ma awu tēyn ma yeyna.”

¹⁷ Fiyini fi i yvî ta wâyn Hagày nîn dzî isas i fîkà' afu i nî nchî ñweyn i bif sî Hagày na, “À n-gâyn ghà sî và a Hagày? Ka wa n-fi fâyn, Fiyini fi yvî meyn ta wâyn và nîn dzî isas i fîkà' afi. ¹⁸ Làli i ndu chà'sî wayn àteyn i kfîmti ñweyn. Mî n-nî-à a ngòe ndo nî ñweyn làe kò' si a ila' i gha'ni-i.” ¹⁹ Ta Fiyini fi tànji tî i yàsî àsî a Hagày. Wu yeyn ibi i mu ili i ndu tu luynsi àtem a mu nî ñweyn kî i ndu fu ìnlî sî wâyn wu nyvî. ²⁰ Wayn àteyn i nâ lemâ Fiyini fi tô'nî nî ñweyn. Wu chiti ko' a nse ìyum i ye'i i nâ si kya si byem nî fînychya fi nô ajûñ. ²¹ À nâ n-ghi ta Ishmèl nîn chi a nse ìyum a Balàn, nâ ñweyn i ndù wi sî ñweyn, a ghi wayn wùl ì Ijîb.

Abîlâhâm i yi mikâyñ ñêyn fòyn Abimelèk

²² À n-læ meyn nâ ghi achi ali-a, fòyn Abimelèk ñêyn Fîkôl, atu a ndo ìwoñ nî ñweyn i ndu yeyn Abîlâhâm i bè sî ñweyn na, “Ma

yeyn meyn na Fiyini fi nin ghi zî ñweyn nô mi a gha ta wà n-nî.

²³ Chfini lâ sî mà lvîyn asi nî Fiyini fi na wà làe lisî wî ma kèsa wul ì wayn nî mà. Ma ti meyn dyèyn àtem ajuṇa sî và. Boṇ làe dyèyn atem ajuṇà sî mà i dyeyn kimi sî gheli ila' ghèyn a wà n-chi ateyn si a wul ì gvini tēyn.

²⁴ Abìlàhâm i bè na, “Ma chfini meyn.”

²⁵ Ta wù chfini tî i kœ dzî nge' ñweyn sî Abimelèk i bè na, “Gheli ghi felini nî và ti meyn ghal fsi ibi i mu nî mà ili nà visî wî na gheli ghem na tu mu ateyn.” ²⁶ Abimelèk i bè sî Abìlàhâm na, “Mi n-kya wi na à tî mòm ndà inki iwo tēyn a. Bòm ghà ta wà tî faṇ tî fè'ti sî mà-a? Mi n-yvi ki lvîyn.

²⁷ Ta wù tànji tî Abìlàhâm i li gvî nî bzisi nî nyamsi mbolo'si i fu sî Abimelèk, ñeyn ñweyn i yi mikâyn. ²⁸ Abìlàhâm i teyti fvîsî woyn njîsi ghiki ghili nsòmbo antēyni nyàmsi nî ñweyn i lèm si a nyiṇ. ²⁹ Abimelèk i bif sî ñweyn na, “Wà ti chò'ti ì lèm i sēynsi si anyiṇ tēyn yi dyēyn na gha?”

³⁰ Abìlàhâm i bèynsi i bè na, “Lì i nji nâ sēynsi nsòmbo i na ghi nchwò nsa' na à n-keli mà ibi i mu nâ yèyni bòmta à n-læ tim ma.”

³¹ Ghi nà si toṇtî àlê' nâ kî-à na Beshebà^f bòmta Abìlàhâm ñeyn Abimelèk nin làe yi mikâyn afu.

³² À nà n-ghi ta àṇena yi mikâyn nâ mzî a Beshebà, Abimelèk ñeyn Fìkôl, atu a ndo ìwoṇ nî ñweyn i kasi kfa a Fìlisiyà.

^f**21.31** Beshebà nîn nkfâ'ti na, “Ibi-i mu i mikâyn.

³³ Abìlàhâm i yel fikâ' fi Tamalîs a Beshebà i nà si ko'sî Bôbo Fiyini fifi a fi fàn meyn samo' afu. ³⁴ Abìlàhâm nèn fi meyn chi ila' i Fìlisiyà nô si a ndyèyn ìdyà.

22

Fiyini fi mòm ìbimi i Abìlàhâm

¹ A læ nà ghi achi ali-a Fiyini fi mòm ìbimi i Abìlàhâm. Fi n-jân meyn nweyn na, “Abìlàhâm!” Wu bèynsì na, “Mà wèyn afèyn.”

² Fiyini fi i bè sî nweyn na, “Lì wâyn vâ vzi ki ìmò' a wà n-kôn tî ma à ti Yisàk i ndù abàs a Molìyà i fu nweyn si ifu i nyo'ni-i sî mà a kfìyn afi a ka mà dyeyn sî vâ.”

³ Ta Bôbo tànji tî Abìlàhâm i bisi làlì i sayn ìnkâ' mi kfeyn ta ka wù ndu nyò' ifu ateyn. Wu ba'ti mèsì ìfwo vzi a wù nà n-ghi si lù nì nweyn, i kul atû njàkàs i lì Yisàk nì gheli ghi felini nì nweyn ghili ghi bò nyèyn àjena lù i nà si ndû alè' ghè a Fiyini fi nì bè na wu n-dyèyn sî nweyn tì. ⁴ Àjena jèl si a michi ìntal Abìlàhâm i làysì àsi i ki ndùsì nì alé' kî a Bôbo tî bè na wu n-dyèyn sî nweyn. ⁵ Ta wù yèyn tî i kæ be sî gheli ghi felini nì nweyn na, “Yì timtî kî afèyn nì njàkàs yèyn tì ghesì wayn wom Yisàk ndu kò'si Fiyini injiyn izi-i kàsi gvì.”

⁶ Abìlàhâm i lì ìnkâ' mzì a wù ndu si nyò' ifu ateyn i gèysì atu nì Yisàk i lì àngvèl nì finyuèfi nyèyn Yisàk i nà si ndu-à. ⁷ Yisàk i toñti bò nweyn i bè na, “Bàba.” Bò nweyn i bèynsì na, “Mà wèyn a wayn wom.” Wu bè na ghesivà nì n-keli ìnkâ' nì àngvèlà miti

ma yeyn wi wâyn njè vzi a ghi n-ndû si nyò' si ifu.” ⁸ Abìlàhâm i bè sî ɲweyn na, “Fiyini fi nin fu njè zi a ka ghesivà ndu nyò' si a ifu a wâyn wom.” Wù nà n-tañî ti àɲena jelì ndû ki ndu.

⁹ A nà si ghi ta àɲena jelì ndù chèm alè' ghè a Fiyini fi nîn bè sî ɲweyn, Abìlàhâm i bà'li àbaɲ ifu afu i ba'ti ìnkâ' mzi si atu àteyn. Ta wù bà'ti mèsì nô mi ilvi gha i ghal kul Yisàk i nyìnsi atû ìnkà' nâ ghè. ¹⁰ Ta wù nyìnsi tî i cho' finyuè i nà si kiɲ si si wâyn ɲweyn ateyn, ¹¹ nô mi ilvi gha Nchì Fiyini i jaɲ gvìsì nì ɲweyn iyvi na, “Abìlàhâm, Abìlàhâm.” Wu bèynsi na, “Mà wèyn a Bô.”

¹² Nchì Fiyini nâ zi i bè sî Abìlàhâm na, “Ka wa n-kùm wayn vzi. Ma yeyn meyn kî nô samo' lvîyn na wà n-fâyn Fiyini bômta wà bû lè'si si fu wâyn vâ, kî ìmò' vzi a wà n-keli, sî mà.” ¹³ Abìlàhâm i se si kî i yeyn aya' ma ntàɲsi ghali meyn itwa' kî a ndonzi. Wu ndu yàytì àya' ateyn i kwo si i nyò' si a ifu sî Fiyini fi. ¹⁴ Abìlàhâm i kæ chfi iziyn alè' nâ zì-ì na, Bôbo nin fu-a. À ti iwo zì-ì a si chem layn, ghi nî ghi nà bu bê kî na, “À n-ghi a kfiyn nì Bôbo wu fu ifwo vzi a ghesinà nin kiɲ.”

¹⁵ Nchì Bôbo Fiyini i fi taɲi gvìsì sî Abìlàhâm i bè na, ¹⁶ “Wà bimi meyn si fu wâyn vâ sî mà, kî ìmò' vzi a wà n-keli, ma na chfîni kî samo' na, ¹⁷ mi n-boysî vâ i nì a wôyn ghya na dvî kî ta minjêyn iyvi, ghi kî ta asese a mbæ jvâ ìgha'ni. Woyn ghya làe tim yi mbàynisi àɲena i ghal fsiti tîla' ti àɲena. À n-tañî mà Bôbo. ¹⁸ Mà làe boysî gheli tîla' tîjim a mbzi toynî a woyn nì vâ bômta wà yvîni ma.

¹⁹ Bôbo nin tàŋi tí, Abìlàhâm ñêyn Yisàk i lù i kasi ndu kolì gheli ghi felini nì ñweyn ghi, ñêyn àŋena kasi kfa a Beshebà. Abìlàhâm i faŋ i nà chî kî afu.

Woyn Nahò

²⁰ A læ nà ghi achi ali-a Abìlàhâm i yvi na Milkà i wî waynà ñweyn Nahò si boŋ keli woyn woyn ghi lûmnì. ²¹ Wàyn i wû àsi nì Nahò nà n-ghi Uz, ànkùmtì-a i ghi Bûz, ìlvì i ghi Kemwèl i bò Alàm. ²² Woyn Nahò ghili nà n-ghi Kesèd nì Hazò nì Bildàsh nì Jilàf ñêyn Betwèl.” ²³ Betwèl i læ bzi Làbikà. Woyn woyn ghi lûmnì nà ghèyn mfama tēyn nin læ chiynti bzi kî Milkà ñêyn lûm ñweyn Nahò i wāyn-nà Abìlàhâm. ²⁴ Nahò nìn læ meyn bzi kfeynsi kimi woyn woyn ghi lûmnì ghili ñêyn wî ñweyn ìlvì ghi toŋtî na Lumà. Woyn ateyn nà n-ghi Tebà nì Gahàm ñêyn Tahàsh nì Makà.

23

Sèla i kfi

¹ Sèla nin læ lema i nà ghi bèŋ ìvì nì bèŋsì mivîm mbò njvàsì nsòmbo i kfi. ² Wù n-læ kfi a Heblòn⁸ ila’ i Kenàn. Abìlàhâm i dzi ìkfi i ñweyn.

³ À nà n-ghi kî ta wù kfi, Abìlàhâm i dzi chem aleŋ ali-a i làlì sî a ñùŋ nì wul ì kfini i fvi ndu bè sî gheli Hêt na, ⁴ “Mì n-ghi tēyn

⁸23.2 Iziyn i Heblòn ili nin ghi Kiliyat-Abà

ghi ki wul àtum, chwô chwo. Yì bey'li lâê àlê' a nse sî mà afêyn, mà gvimi wî wom ateyn.”

⁵ Àjena bè sî Abîlâhâm na, ⁶ “Yviti a bòbè, wà n-ghi tèyn ghi ki nô wul itwo a ghès antêynî. A n-cho'nî ki va ngvîmi sîsî a wà n-kôn afêyn ì gvîmî wî vâ ateyn. Wùl sî ghès nin ghi wi a wù kà' a wù na le' na ka wà gvimi wul ì vâ a ñweyn alè'.”

⁷ Àjena nin tànî tî Abîlâhâm ì lâlî ì ndu ngvîmtî a àjena asi. ⁸ Ta wù n-ngvîmtî tî ì kâe bè na, “Ta yî bìmi meyn na mà gvimi wî wom a yi ila', yî chwotî lâê Eflôn ì wâyn Zohà sî mà. ⁹ Yî chwotî ñweyn wù bey'li alê' iwu kî a kî n-ghi ighami ì gvêyn nî ñweyn a Makbelà tî sî mà. Yî chwotî wù bey'li sî mà kî nô sî ikwo ateyn mà la' kî nô a yi asi ì lì sî a ma ngvîmîsî.”

¹⁰ Abîlâhâm nà n-tànî tî Eflôn ì du' kîmî ichfî ayisi afu ñêyn gheli ñweyn. Wu bèynsî Abîlâhâm kî antêynî nî gheli Hêt nâ ghi na,

¹¹ “Ìngan yviti a bô, mî n-fu àlê' ateyn sî và ba'sî kî nî gvêyn nâ zî. Mî n-fu kî nô sî và asi nî gheli ghem a wà gvîmî wî vâ ateyn.”

¹² Wu n-tànî tî Abîlâhâm ì fî ngvîmtî asi nî àjena ¹³ ì bè sî Eflôn kî asi nî àjena ghîjîm na, “Mî n-chwotî và, visi kî visi mà la' ikwo alè' nâ wèyn sî và ì gvîmî wî wom ateyn.”

¹⁴ Eflôn ì bè sî Abîlâhâm na, ¹⁵ “Yviti a bòbè, mî n-ghi sî bey'li alê' a gvêyn nâ kèynà a mà fu sî a kilûsî aso ikwo a fifâ sî kâe nî àbe'a, mitî ikwo nâ wèyn ì ghi wi nô mî àfo ali-a sî ghesivà. Li ndu kî ndû nî àlê' ateyna ì gvîmî wî vâ ateyn.”

¹⁶ Abîlâhâm ì bîmî ì là' kî afo kî a Eflôn nî fè'tî nô gheli Hêt

ghìjìm i yvi. Wù n-læ fè' aso ikwo nâ kî kî ta ghi nà n-lum se si yuyn alê' ghi fè'.

¹⁷ À ti ta Abìlàhâm nìn læ yuyn gvêyn Eflòn zì a yi nà n-ghi a Makbelà a ngùṅ Mamlè, ba'sî nì ìwu zì-ì a yi nà n-ghi ateyn kìmì nì ìnkà' mzì a mì nà n-ghi a mbàè si ateyn nô ìnjìm. ¹⁸ Wu n-yuyn gveyn nâ zì sî Eflòn kî nô asi nì gheli Hêt ghi a ghi nà n-ghi ichfi ayisi. ¹⁹ A nà ghi ta Abìlàhâm yùyn alê' ateyn i gvìmi wî ṅweyn alè' iwu ghè a yi nà n-ghi ateyn. Iwu nâ zì-i nà n-ghi a Makbelà a ngùṅ Mamlè, ila' i Kenàn. ²⁰ Gheli Hêt nìn læ bey'li alê' nâ kî sî Abìlàhâm ba'sî kî nì ìwu zì-ì a yi nà n-ghi ateyn si a ngvìmisi.

24

Abìlàhâm i tum ghi kìn wi sî Yisàk

¹ Abìlàhâm nà n-si ghi ma wù lema meyn nô si a ṅaṅ, Bôbo fî bòysi ṅweyn kî dzi sịjìm. ² A læ nà ghi achi ali-a wu jànṅ wul vzì a wu nà n-tisi gheli ghi felini nì ṅweyn i bè sî ṅweyn na, “Lèm awu àkya a ma abì i chfinì ìwo sî mà. ³ Mì n-kìn na wà chfini si iziyn nì Bôbo Fiyini fifi a fi fàytì iyvi nì nse na, wa ndû wì wi sî wayn wom Yisàk ila' i Kenàn afêyn a mì n-chi ateyn tèyn. ⁴ Chfini sî mà na wa n-kasî ndû kî a ghès ila' ì kìn wul iwi sî wâyn wom afu kî ìntwenṅ i ndo nì ghès.

⁵ Ta wù bè tî, wul ìfelini àteyn i bif sî ṅweyn na, “Mà ti kæ ndù yèyn wul iwi, wù na kônṅ wì si gvì ila' afêyn ma kasi gvì i li ndù nì wâyn vâ afu ma?”

⁶ Abìlàhâm i bè sî ñweyn na, “Ka wa n-làe mòm si lì si ndù nì wâyn wom ila’ afu.” ⁷ “Bôbo Fiyini fifi a fi n-ghi iyvi nîn læ meyn jàn i fvìsi mà si a ghès ila’ i fi fvìsì mà si a antêynì nì ghelì ghem i chfinì na wù làe fu ila’ yèynì sî wôyn ghem. Fiyini nâ fèynfi nîn tum nchì ñweyn a yì tisi vâ a wà yeyn wul iwi sî wâyn wom ila’ afu. ⁸ Wà kâe ndù yèyn wul iwi àteyn wù le’ na yì n-gvì wì zî ñweyn, a wà na keli wi nge’. Mitì iwo-i i ghi ki ì mò’ na ka wa n-làe mòm si lì si ndù nì wâyn wom ila’ afu. ⁹ Wu n-tànji tî wul ìfelini nì ñweyn nâ vzi i lèm àwu a ñweyn abì i chfinì na, yì làe li ndû wì nì wâyn ñweyn ila’ afu.

¹⁰ A nâ ghi ta wù chfinì tî, Abìlàhâm i fu ifwo ijûn sî wul ìfelini nì ñweyn wu kul atû kàmêlsì ìvim, ñeyn gheli ghi felini ghili i lù. Àjena nîn lù tî i nâ ndû dzi-a abàs a Mèsòbòtemiyà, a ntè’ ghê a Nahò nâ n-chi ateyn. ¹¹ A nâ ghi ta wù jèl ndù chèm a ibi i mu ichfi ntè’ nâ ghè, ma à si ghi a mbol àbè, alen ilvi ghê a ghìki nâ n-fvî gvî tu mu ateyn. Wu nì kàmêl si ñweynsi nyìnì si a ngùn ibi i mu nâ ghê.

¹² Wu timi si afu i nâ si jemà bê na, “O Bôbo Fiyini fi bò ifèl nì mà dyèyn atem ajuà sî bò ifèl nì mà i Abìlàhâm i gàmti i nì mà yeyn wul iwi sî wâyn ñweyn layn. ¹³ Mi n-ti a ngùn ibi i mu afèyn, woyn ghìki ntè’ nâ ghèyn i ghi si nâ fvî gvî tu mu ateyn.

¹⁴ Ni a Bô na à fvî gvì nô mi waynda ngòyn ìkfà ma bê sî ñweyn na, ‘Mi n-chwotî-à a nì fu ma nì mû mà nyviti,’ wù kâe bè na, ‘Nyvi a bô mà fu ìnlì sî kàmêl shyasi,’ a nâ ghi ki ivzî a wà chò’

meyn si a wi sê wul ìfelini nì và Yisàk. Yi kæ gàyn tēyn, a mà keli samo' na wà dyeyn meyn àtem ajuṇà sê bò ifèl nì mà.”

¹⁵ Wul nà n-jēm mesì gvî ki tēyn, Làbikà i gvî nì àtem a mu-a si a mbè'. Làbikà nà n-ghi wāyn Betwèl, Betwèl i ghi wāyn Milkà i wî Nahò ma à ti wāyn-nà Abìlāhām. ¹⁶ Làbikà nā wēyn nà n-ghi ki nô àtu a ngòyn, bu du' ti nà kya wul ìlūmnì, bula wul ìlūmnì timi chi nì ṇweyn. Wu zi kàli i tu mu mī ṇweyn i kasi i fvi ko'.

¹⁷ Wul ìfelini nì Abìlāhām vzi i nyàṇsi ndu bè sê ṇweyn na, “Mī n-chwotî và a nì fu ma nì àlê' a mu-a a wa atem mà nyviti.” ¹⁸ Wu bè na, “Ku nyvi a bô,” i nyàṇsi i su'si ki su'si atem a mû nì ṇweyn i fu mu wu nyvi.

¹⁹ A nà si ghi ta wul nyvi mèsì, Làbikà i bè na, “Mī n-tu fu kimi ìnlì sê kāmêl shyasi a si nyvi kfeyn kî ta si n-kin.” ²⁰ Ta wul tànji tî i kàsi kî kasi mu mzì a mī fàn a ṇweyn atem a fîkî ghê a nyamsi nà n-yvi mu ateyn i fi nyiṇ ndu tu kfeynsi ìnlì i nà si tu kî tu nô ta ka kāmêl si ateynsi nî nyvi i kfeyn. ²¹ Wu nà n-nî tî wul ìfelini nā vzi i ki kî àtsi-atsi, kayn nā a Bôbo ti bû nì ijêl i ṇweyni jôf a?

²² A nà ghi ta kāmêlsì nyvi mèsì mu mī àteyn, wul ìfelini vzi i tun fîsî fîncha' fî azue fî lifi nì ncha' si lisi sî bò a ṇweyn a bò, si dîytî ki tēyn, ma ghi fàytî nì àso ikwo a baṇni-a i fu sê Làbikà.

²³ Wu n-fu tî i kæ bif sê Làbikà na, “Wà n-ghi wāyn ndà? Ale' à ti kà' a kî na ghi a yi abe ta ka ghesì ghelì ghem chi ateyn a?”

²⁴ Làbikà i bè na, “Mī n-ghi wāyn Betwèl, nà bò wom i ghi Milkà, bò bò wom i ghi Nahò.” ²⁵ Wu tanji tî i fi bè na, “Ale' à nin

ghi a ghès abe ma yì kà' a yì chi ateyn, nô ìfwo i yini i bon ghi sî nyamsi, dvî ki tèyn.”

²⁶ Wul ìfelini nâ vzi i tfin̄si àtu a ηweyn a nse i nà si fu àyòṇnì sî Bôbo, ²⁷ bê na, “Ibemsî-i nin ndû sî Bôbo i Fiyini fî bò ìfèl nì mà. Fî dyêyn meyn àtem ajuṇà ì lùynsi ìchfīnì zì-ì a fî tî lèm sî ηweyn. Fî gamti meyn mà ma jêl gvi zì kî a ndo nì wul isas i ndo nì bò ìfèl nì mà.

²⁸ Làbikà i kasi nyiṇ i ndù fê'tì ìwo zì-ì a yì gàyn sî gheli a ndo nì nà ηweyn. ²⁹⁻³⁰ Làbikà nà n-keli wāyn-nà ηweyn ìlvì iziyn i ηweyni ghi Labàn. Wu yvi iwo ateyn i fî yeyn fīncha' fīfī azue nì Làbikà nì ncha' sīsì a ηweyn ikœ i nyiṇ fvì i ndù si yeyn wul ìfelini nì Abìlàhām vzi a ngùṇ ìbì i mu nâ ghè wu bu ti kî a ngùṇ nyāmsì nì ηweyn. ³¹ Ta wù yèyn tî i bè sî ηweyn na, “Bôbo Fiyini boysi meyn và. Gvi ghesivà ndu a ghès abe. Wà n-ti nî ghà afeyn a? Ma fayti meyn àlê' sî và, fî fāyti ali-a sî nyām shyasi.”

³² Labàn nin tàn̄i tî nô mî ìlvì gha ηēyn wul ìfelini vzi i lù i kfa. Labàn i yàytì i su'si ìfwo si a atu nyāmsì i yisi nyamsi ateyn i fu mu sî wul ìfelini nì Abìlàhām vzi ηēyn gheli ηweyn, àṇena sù ìvi ateyn. ³³ Ghi gvi nì ìfwo yini i tom asi nì wul ìfelini nâ vzi mītì wu bè na yì n-yi wi bùla yì fê'tì ìwo zì-ì a yì gvi inyeyni. Ta wù bè tî Labàn i bè na, “Fê'ti lâ ìwo ateyn sî ghès.”

³⁴ Wu bè na, “Mî n-ghi wul ìfelini nì Abìlàhām. ³⁵ Bôbo Fiyini boysi meyn bò ìfèl nì mà nô ajûṇ ì nì wù na keli ìfwo wu dvî ki tèyn. Wù ni meyn wù na keli àso ikwo aban̄ni-a nì a fifâ, keli njìsì

nì nyamsi mbolo'si, nì kàmêlsì kìmì nì njàkâysì. Wù n-keli kimi gheli ghi felini ghiki nì woyn ghi lûmnì. ³⁶ Wî ñweyn Sèla ti meyn bzi wayn ìlûmnì ñeyn ñweyn kì nô idviyn nì ñweyn, bò ìfèl nì ma na si ghi ma wù fu meyn nô mì ghà ta wù n-keli sî wàyn nâ wèyn. ³⁷ Bò ìfèl nì mà ti meyn bè ma chfînì sî ñweyn na, mà làe ndû wì wul iwi sî wàyn ñweyn nâ wèyn antèynì nì woyn ghîkì ila' i Kenàn afî a wù n-chi ateyn. ³⁸ Wù tî bè na mà kasi ndù kìn wi sî wàyn ñweyn kì a àñena ila' kì nô ìntweñ ndo nì àñena.

³⁹ “Ma bîf sî ñweyn na, ‘Mà ti kæ ndù yèyn wul iwi wù le’ na yi n-gvî wì ghesì ñweyn a mà ni gha?’

⁴⁰ Wù bê sî mà na, ‘Bôbo Fiyini fifî a mì n-ko'si, yvinî ìnfeynfî nîn tum nchì ñweyn a yì tisi vâ ta ka wà yeyn wul iwi sî wayn wom ìntwèñ ndo nì bò wom kì nô a ichfîⁱ i ndo nì ghès. ⁴¹ Wà ti kæ ndù yèyn wul iwi àteyn gheli ghem le' na wu n-gvî wì zî ñweyn a wà na keli wi nge' kûm iwo zì-ì a wà chfînì.’

⁴² Ma nî gvî chèm ibi i mu afèyn layn nà si jêm sî Bôbo i Fiyini fî bò ìfèl nì mà Abilâhâm na, ‘Wà kæ si nà koñà a Bô, wa nì iwo zì-ì a mà gvî si nì afèyn jel kì nô ajûñ. ⁴³ Ta mì n-ti a ngùñ ibi i mu afèyn a Bô, mì n-chwotî na wà ni waynda ngòyn fvi gvî si tu mu afèyn, mà loyn mu sî ñweyn. ⁴⁴ Ma kæ loyn wù fu ì fî fu ìnlì sî nyâm semsi, a à na ghi ivzî a wà chò' meyn si a wi sî wàyn bò ìfèl nì mà.’

ⁱ**24.40** Asas a ndosi nì gheli Hibîlù-a nîn làe nà ghi dzi-a abàs nì bàe.

⁴⁵ Ta mà nyà'ti jèm mesì gvì kì tēyn, Làbikà fvì gvì nì àtem a mu-a si a mbè' ì zì tù mu, ma bê sî ɲweyn na, 'Fu ma nì mû a nì mà nyviti.'

⁴⁶ Wù su'si kì su'si atem a mu nì ɲweyn ì bè na, 'Nyvi a bô, mà tu ì fu ìnlì sî nyâm shyasi.' Ma nyvi mèsì, wù bôn fu ìnlì sî nyâm semsi.

⁴⁷ Ma bif sî ɲweyn na, 'Bò vâ nìn ghi ndà?' Wù bê na, 'Mì n-ghi wâyn Betwèl, nà bò wom ì ghi Milkà, bò bò wom ì ghi Nahò.' Ma yvi tì nô mì ilvi gha ì kæ tuɲ fíncha' a ɲweyn azue si we ncha'si a ɲweyn ikœ. ⁴⁸ Ma nî tì nô mì ilvi gha ì tfin̄si àtu à kema a nse ì nà si fu àyòɲnì sî Bôbo ì Fiyini fifi a bò ìfèl nì mà ì Abilàhâm nìn ko'si. Ma fu tì bôm̄ta wù tisi meyn mà, ma jêl kì àtì-ati ì kɪɲ wî wâyn Abilàhâm a ghi wâyn waynà ɲweyn Nahò. ⁴⁹ Wu taɲi tì ì bè sî àɲena na yi na ghi si dyèyn ikôn sî bò ìfèl nì mà kì nô samo', yi fè'tì sî mà. Yi na ghi wi si dyèyn yi fè'tì ta ka mà keli iwo zì-ì a ka mà nì."

⁵⁰ Ta wù taɲi tî Labàn ɲeyn Betwèl ì be kì na, "Iwo nâ yèynì nìn ghi tèyn ma à nì kì nô Bôbo Fiyini. Ghès bu fì keli wi iwo ili si bè." ⁵¹ À n-ghi Làbikà tèyn, lì-a zî ɲweyn lu wù ndû màla wâyn bò ìfèl nì và kì ighel ta Bôbo dyeyn meyn."

⁵² A nà ghi ta wul ìfelini nì Abilàhâm yvi iwo zì-ì a àɲena bè nô mì ilvi gha ì tfin̄si àtu a ɲweyn a nse ì fu àyòɲnì sî Bôbo. ⁵³ Wu n-nì tî ì fvèsì fu ncha'si sî Làbikà ma ghi fàyti nì àso ikwo a baɲni-a nì si lisi ma ghi fàyti nì àso ikwo a fifâ ba'si nì ndzisi. Wù

n-fu meyn kimi ìfwo ilvi sî wâyn-nà Làbikà nêyn nà nweyn ma ghi yuyn kî nô si ikwo itwo. ⁵⁴ Ta wù tànji mèsì tî nêyn gheli nweyn i kâ yi. Itu' layn wu bè sî gheli Làbikà na, “Yî visi ghèsì kfa ndù yeyn bò ìfèl nì mà.”

⁵⁵ Nà Làbikà nêyn wâyn-nà nweyn i bè na, “Visi wù chiti kfèynsi ghesì ànena si a michi ìvim jâ ta ka wù lu.”

⁵⁶ Wùl ìfelini nì Abìlàhâm vzi i bè na, “Ta Bôbo nì meyn ijêl ì yemi jôf tèyn, ka yi n-fi làysi mà. Yî visi mà kfa ndù yeyn bò ìfèl nì mà.”

⁵⁷ Wu n-tànji tî ànena bè na, “Visi lâ ghèsì jan Làbikà yvi na wù n-kfâ'ti na gha kûm ìwo nâ yèyni-a.” ⁵⁸ Ànena jàn Làbika i bif sî nweyn na, “Wa n-lù zî wùl ì wèyn lviyn a?” Wu bè na, “Mi n-lù-à.”

⁵⁹ A nà si ghi ta Làbikà bìmi, ànena kâ tsiynsi nweyn nêyn wùl ìfelini nì Abìlàhâm nâ vzi nì gheli nweyn na ànena lu. Làbikà i se si lu tî nêyn wùl ì vzi a wu nà n-kini nweyn si a wâyn mbol i lù amo'. ⁶⁰ Wu n-se si lù tî gheli nweyn i nà si jèm sî nweyn bê na,

“Ghès nin jêm na Fiyini fi boysi vâ a jèmti, ì fù woyn sî và kî si idvì,

jêm na wôyn ghya lâ tim yi mbàyni si ànena.”

⁶¹ Làbikà nêyn woyn ghîkî ghi felini nì nweyn i ba'ti ìfwo i kul atû kàmèlsì nêyn wùl ìfelini nì Abìlàhâm vzi i lù.

⁶² À nà n-ghi tî ma Yisàk kasi meyn gvì si a Bæ-Làhày-Luwà, alè' ghè a wu nà n-chi ateyn a Negèf. ⁶³ A nà ghi alen ilvi ikfa achi

ali-a wu fvì i nà ghaynî itwa' i nyâmsì i se sî ki sî ndùsì i yeyn ta kàmêlsì nîn gvî. ⁶⁴ Làbikà i se sî boŋ sî ki sî ndùsì i yeyn Yisàk nô mi ilvì gha i su'i kî su'i sî atû nyàm. ⁶⁵ Tà wù sù'i tî i bîf sî wul ìfelini nî Abìlàhâm na, "Ìvzi nîn ghi ndà a wù n-gvî ti-a?" Wu bè na, "À n-ghi bò ìfèl nî mà." Làbikà i lì ndzisi i chiyti ìkê' i ñweyn ateyn.

⁶⁶ Wùl ìfelini nî Abìlàhâm vzi i fè'ti nô mi ghà sî Yisàk ta yi gàyn. ⁶⁷ Yisàk i li zi nî Làbikà itwò nî nà ñweyn Sèla i lì ñweyn sî a ñweyna wi i nà kôŋ ñweyn nô ajûŋ. Yisàk nîn læ mala Làbikà tî i nà bu fî kayn wi mbzi ikfî nî nà ñweyn.

25

Abìlàhâm i kfi

¹ Sela nîn kfi, Abìlàhâm i fi ndù wul iwi ilvì iziyn i ñweyni i ghi Kètulà, ² ñeyn ñweyn i bzi Zimlàn nî Jokshàn nî Medàn nî Midiyàn ba'sî nî Ishbàk ñeyn Shuwà. ³ Jokshàn nà n-ghi bò Shebà fî ghi kimi bò Dedàn. Dedàn i ghi bò gheli Ashù nî gheli Letùs kîmi nî gheli Lê. ⁴ Midiyàn nîn læ meyn bzi woyn woyn ghi lûmnî a ghi Efà ñeyn Efè nî Hanòk nî Abidà ñeyn Eldà. Nô àŋena ghìjîm nà n-chîyntî ghi kî woyn Kètulà.

⁵ Abìlàhâm nîn læ meyn tef nô mi ghà sî Yisàk ta wu nà n-keli. ⁶ À nà n-ghi jæ ta ka wù kfi, ma wù fu meyn ìfwo sî woyn woyn ghi lûmnî nî ñweyn ghi a wù n-læ bzi ñeyn ghìkî ghili tî. Wù n-læ fu tî i bè na àŋena lu vîsi Yisàk ndù nà chî dzi-a abàs ghè a ichfî

iyvi-i nin sal ateyn.

⁷ Abìlàhâm nin læ chi bèñ ivi nì bèñsì mivim nsòmbo njvàsì tâyn i kfi. ⁸ Abìlàhâm nin læ se si kfi ma wù lema meyn nô ajûñ, bèñsi ñweynsi na dvî ki tèyn jæ ta ka wù kfa si yeyn ghìbo ñweyn. ⁹ Wù n-læ kfi tî, woyn ñweyn i Yisàk ñeyn Ishmèl i gvimi ñweyn ifò ghè a yi nà n-ghi a Makbelà a ngùñ Mamlè tì a gvèyn nì Eflòn i wâyn Zuwà i wul i Hêt. ¹⁰ Ghi n-læ gvimi ñweyn ñeyn wî ñweyn Sèla alè' a gvèyn ghè a wù n-læ yuyn sî gheli Hêt tî. ¹¹ A nà ghi ta Abìlàhâm kfi, Fiyini fi boysi wâyn ñweyn Yisàk wu chî a ngùñ Bæ-Làhày-Luwà.

Woyn Ishmèl

¹² Àkeynà nin ghi àziyn a woyn Ishmèl. Wù nà n-ghi wâyn Abìlàhâm vzi a wu n-læ bzi ñeyn Hagày i wâyn wul i Ijìb vzi a wu nà n-feli sî Sèla tî.

¹³ Akeynà nin ghi àziyn a woyn woyn ghi lûmnì nì Ishmèl tèyn kî a mbañi a mbañi ta ghi n-læ bzi. Wayn iwû àsi nì ñweyn nà n-ghi Nebayòt ghili ghi Kedà nì Adbìl nì Mibsàm, ¹⁴ nì Mishmà ñeyn Dumà nì Masà, ¹⁵ nì Hadàd, nì Temà nì Jetù nì Nafish ba'sî nì Kedemà. ¹⁶ Woyn Ishmèl nà ghèyn nà n-ghi ghìbo ntè'si njvàsì bò ma ghi chfi ntè'si ateyn nì àziyn a àñena. Nô mi ndà nà n-ku àlè' toñtî ki nì ìziyn i ñweyni. ¹⁷ Ishmèl nìn læ chi bèñ ivi nì bèñsì mivim tal njvàsì nsòmbo i kfi ndu yeyn ghìbo ñweyn. ¹⁸ Woyn Ishmèl nin læ ku ilwê' kî si ziti a Hàvilà si ndù si chem a Shû ighami nì Ijìb ñeyn Ashù i nà si chî nû ki nu ngeñsi àñena.

Jàkôb ñêyn Esò

¹⁹ Ifêyn fî nin ghi fîtitî fî woyn Yisàk i wâyn Abîlâhâm. Abîlâhâm nin læ nà ghi bò Yisàk. ²⁰ Yisàk nin læ mala Làbikà ghi bèñsì mîvim ìnkàè. Làbikà nà n-ghi jêmtî Labàn, bò àñena i ghi Betwèl i wul ì Alàm chí a Badan Alàm.

²¹ Làbikà nà n-ghi tì bzî wî. Yisàk i jèm na Bôbo fu wayn sî ñweyn. Bôbo bèynsì ìjêm i ñweyn, Làbikà i timi ìlvâ nî ìmbwâ'sì.

²² Wu n-tîmi ìlvâ tì woyn ateyn i nà nû kî nu a ñweyn ìlvà. Wu nà sî kayn na à n-gâyñ ghà sî zî-a i jèm sî Bôbo.

²³ Bôbo Fiyini i bè sî ñweyn na,

“Woyn woyn ghi lûmnî nin ghi a wa ìlvà ghîbò ghi sî lema sî a tîla' tî toti tîbò.

Nô mi ìla' ìkà læ nà kîñ kî sî nà ye'tî ìli. Ìla' ìli læ nà to chwò ìli a wayn lwema læ nà ghi àkôs sî wâyn-nà ñweyn ìtwelâ.”

²⁴ Ìlvi kfeyn ta ka Làbikà bzi, wu bzi ìmbwâ'sì, a ghi kî ghîlûmnî.

²⁵ Wàyn iwû àsî nin læ gvî bâñ kî tèyn ma nyuñsî lomî meyn a ñweyn iwuyñ kî ta ndzisi. Ghi chfî ìziyn i ñweyn na Esò.

²⁶ Ànkùmtî-à i se sî gvî ma wù ghali meyn ìchinli avî nî Esò, ghi chfî ìziyn i ñweyn na Jàkôb. Làbikà nin læ bzi woyn nâ ghèyn Yisàk i ghi bèñsì mîvim ntufa.

²⁷ Woyn ateyn nin læ meyn lema, Esò i ye'i i nà byem nô ajûñ, kôn kî sî nà jelî chwô itwa', mitî Jàkôb i ghi wul tsi kî tèyn moñ kôn kî sî nà yisî a ndo. ²⁸ Yisàk nà n-kôn Esò bôm nyamsi itwa' sîsî a wù nà n-ku kfâ nî nseyñsî wu kfila mitî Làbikà i kôn Jàkôb.

²⁹ A læ nà ghi achi ali-a Jàkôb i nà kfê ifwo i yini ilvi, Esò i kfa i gvi itwa' ma wù boli meyn nô si a ɲaɲ jeɲ na ndû ki si zue ɲweyn. ³⁰ Wu bè sî Jàkôb na, “Fu gvi nî àlê' afo a yini-a nî và ali-a sî mà tî mà yi. Jèɲ nîn ndû ki si zue ma.” Ghi nà n-tonɲî kimi Esò na Edòm.^j

³¹ Jàkôb i bè na, “Mi n-fu ki ilvi ta wà bìmi na mà li alê' àkya ta wul ilwema sî mà.”

³² Esò i bè sî ɲweyn na, “Alê' a wul ilwema nîn ghi ghà sî mà na mà kfi jeɲ bòm ànkeyna a?”

³³ Jàkôb i fi be ki na, “Chfîni sî mà meyn na wa n-fu ilwema vâ sî mà jæ ta ka mà fu afo a yini-a sî và.” Esò i chfîni ndù i bey'li ilwema i ɲweyn sî Jàkôb.

³⁴ Jàkôb i kæ fu ifwo i yini sî Esò. Wu yi i fi nyvi i làlì i lù, Jàkôb i nà bu lì wì na wù n-ghi wul ilwema nî ɲweyn. À ti ta Esò nîn læ bey'li ilwema i ɲweyn kî si a nkàyn àfo a yini-a.

26

Yisàk ɲêyn Àbimelèk

¹ À n-læ nà ghi ta Yisàk nîn chi a Gelà, jèɲ ibemni ilì i fi ku afu kî ta yi n-læ ku itu' nî Abìlàhâm. Yisàk i le' ndù a Gelà àlê' ghè a Abimelèk i fòyn gheli Filisìyà nà n-chi ateyn. ² À nà n-ghi tì ma

^j**25.30** Edòm nîn kfâ'tì na, “Afo a baɲni-a.” À ti iwo zì-ì a ghi n-læ nà tonɲi Esò na Edòm si ateyn.

Bôbo Fiyini fvi meyn ikè' nì Yisàk i bè na, “Ka wa n-ndù a Ijìb. Wa chí ki alè' ghè a mi nì dyèyn sî và. ³ Chiti ila' afèyn, mà na tô'nì nì và ì bòysi và. Mi n-fu ìla' yèynì sî và nô ì jìm nì wôyn ghya, si luynsi mikâyin mzi a mi n-læ yi ghesi bò và Abilâhâm.

⁴ Mi n-boysî và ì nì a wôyn ghya na dvî ki ta minjêyn iyvi. Mi n-læ fu ìla' yèynì nô ì jìm sî àjena. Mà læ boysî tìla' tìjim a mbzi toynî a woyn nì và, ⁵ bômta Abilâhâm nìn læ meyn yvini mà ì lèm tisa' temti ì nì nô mi ghà ta mi nà n-kin na wù ni.” ⁶ Bôbo ì tanjì tì nô mi ilvi gha Yisàk i fanj ki a Gelà.

⁷ Ghilûmnì ì nà si bif sî Yisàk afu na Làbikà nìn ghi ndà sî ηweyn a, wu bê ki sî àjena na, “À n-ghi jêmti yem.” Wù nà n-bê tì bômta wu nà n-kya na Làbikà nìn ghi ki nô àtu a ngòyn, wu fâyn na gheli ateyn kà' a ghi zue zi si li Làbikà.

⁸ Yisàk nìn læ meyn chi a Gelà si a ndyèyn idyà. A læ nà ghi achi ali-a Abimelèk ma à ti fòyn gheli Fìlisiyà ì se si ki si fvìsì a wundù ì yeyn Yisàk wu yêylì wî ηweyn. ⁹ Ta Abimelèk yèyn tî ì tum jàn Yisàk ì bè sî ηweyn na, “Wùl iwi wèyn nìn ghi tèyn a ghi ki nô wî vâ, bôm ghà ta wà tî wam bè na à n-ghi jêmti zya a?” Yisàk ì beynsi ì bè na, “Mà tî nà fâyn na wùl kà' a wù zue ma si li ηweyn.”

¹⁰ Abimelèk ì bif sî ηweyn na, “Wà ti mòm ghà sî ghès teyn a? Wùl ìla' nì ghès ilvi nà n-chi nì wî vâ a à na ghi ma wà ni meyn na ghèsì nî mbi.

¹¹ Wu n-tanjì tì nô mi ilvi gha ì chwòsì isa' na, “À læ nì bèbsi mi

ndà iwo sî Yisàk, kèsa sî wî ñweyn, a ghi zue kî zue wul àteyn.”

¹² Yisàk nîn læ meyn fèlì ìfwo i yini ila’ afu kî a bèn nâ ghè wu ko’ nô si idvì bòmta Bôbo nà n-ghi ma wu boysi meyn ñweyn.

¹³ Wu nà si keli ìfwo kî si idvì i nà si ghi nô wul ìgha’ni. ¹⁴ Wù nà n-keli bzisi nì nyamsi mbolo’ nì gheli ghi felini kî si idvì. Gheli Fìlisiyà i nà si ghê’ ñweyn, ¹⁵ i kæ kfiysi tibi ti mu nì Yisàk tìtì a gheli ghi felini nì bò ñweyn nîn læ tim.

¹⁶ Ta àñena nì tî Abimelèk i kæ be sî Yisàk na, “Wà to meyn chwò ghès nô si a ñaṇ, lù si a ghès ila’.”

¹⁷ Yisàk i lu si alè’ nâ ghè i ndu kas mitwo mî ñweyn ifyàyn i Gelà i nà si chî afu. ¹⁸ Yisàk nîn læ meyn kasi làf tìbiti mu tìtì a bò ñweyn nîn læ tim jæ ta ka gheli Fìlisiyà kfiysi ta wù kfi. Wù n-læ làf tî i nà tonṭi ki aziyn afi a bò ñweyn nîn læ fu.

¹⁹ A læ nà ghi achi ali-a gheli ghi felini nì Yisàk i tim i ndu bù’ ìsi i limà-lìma ili ifyàyn i Gelà yi yvîti ki tèyn. ²⁰ Ta àñena yèyn tî àngùmni-à i fvì antèyni nì nchisi nyâmsi nì gheli Gelà ni i si Yisàksi i si Gelàsi i bê na, “Isi-i limà-lìma yèyni nîn keli ghès.” Yisàk i kæ chfi iziyn ateyn na Esèk ma à ti àngùmni bòmta gheli ñweyn nà n-gùmni atû àteyn ñèyn gheli Gelà. ²¹ Àñena fi tim ibi i mu ili, gheli ateyn i fi gvi ki nì àngùmni-à afu. Yisàk i kæ chfi iziyn ateyn na Sitnà ma à ti icho’ avì. ²² Yisàk i lù si a afu i fi ndu tim kfeynsi ibi i mu ili wùl i faṇ tì fì tì gvì nì àngùmni-à ateyn, wu chfi iziyn ateyn na Lehobòt bê na, “Bôbo Fiyini fu meyn àlê’ sî ghesinà, ghesinà i ghi si dvì si fì si yam ila’ nâ ghàyn.”

²³ Wù n-læ meyn lù si afu i ko' a Beshebà. ²⁴ Bôbo i ni fvè a ñweyn ikè' nìntu' i bè sî ñweyn na, “À n-ghi mà Bôbo i Fiyini fi Abilàhâm, ka wa n-fàyn bòmta mi n-ghi ghesivà amo'. Mi n-boysî và ì fù woyn sî và kî si idvì bòm wul ì felini nì mà Abilàhâm i bò vâ.

²⁵ Bôbo nin tanjî tî Yisàk i bà'li aban ifu alè' nâ ghè i nà ko'sî ñweyn ateyn. Wù n-læ meyn kas kimi ìtwo, gheli ghi felini nì ñweyn i tim ibi i mu afu.

²⁶ À nà n-ghi ta Yisàk nin ghi a Beshebà, Abimelèk i fòyn Gelà ñeyn wul ì vzì a wu nà n-tebti ñweyn, ghi tojtî na Ahuzàt nì bò ndo ìwoñ nì ñweyn ghi tojtî na Fikòl i gvi si yeyn Yisàk. ²⁷ Àñena nin gvi tî Yisàk i bif sî àñena na, “Yi n-gvî si yeyn ma si a gha ma yi ti meyn chù'li nì mà ì sàñ mà si a yi ila'a?”

²⁸ Àñena i beynsi i bè na, “Ghèsi yeyn meyn kî nô samo' na Bôbo nin ghi zî ñweyn ì kfà'ti na yi n-jofi na ghèsi gvi ghesinà yi mikâyn nà chî kî nô nì mbôynì. ²⁹ Mikâyn mì àteyn nin ghi na wà làe nî wì iwo ibzi-i ili sî ghès, kî ighel ta ghès nin bu làe nì sî và. Ghèsi ti meyn tò'nì nì và i tsìynsi và wà lû kî nì mbôynì ì nà si ghi lvîyn ma Bôbo boysi meyn và.”

³⁰ Àñena nin tanjî tî nô mi ilvi gha Yisàk i kfè ìfwo i yini ñeyn àñena i yi i fi nyvi. ³¹ Itu' i bisî layn Yisàk ñeyn Abimelèk i yi mikâyn. Àñena nin yi mikâyn mì àteyn nô mi ilvi gha Yisàk i tsìynsi àñena, àñena kasi kfa kî nì mbôynì.

³² A nà n-ghi kî achi nâ ghè gheli ghi felini nì Yisàk i gvi bè sî

ᵐweyn na, “Ghèsi yeyn meyn mu ibi afi a ghès tî tîm tî.” ³³ Yisàk i kæ chfi iziyn ateyn na Shibà ma à ti alê’ a mîkàyn. Si ko’ si chem layn ghi n-tonᵐtî ki ntè’ àteyn na Beshebà ma àti ibi i mu i mîkâyn.

³⁴ À nà n-ghi ta Esò lèma i chem bèᵐsi mivim ìnkæ wu mala Judit i wâyn Belì nì Besmât i wâyn Elòn, a ghi ki gheli Hêt.

³⁵ Ghìkì nâ ghèyn ghìbò tēyn nin læ meyn nì Yisàk ᵐeyn wî ᵐweyn Làbikà i nà sanlî wì nô sakos.

27

Yisàk i boysi Jàkôb

¹ À n-læ nà ghi ta Yisàk lèma dvìyn nà bu tò’ yeyn wi ilwê’, itu’ i layn achi ali-a wu jàn Esò i wâyn ᵐweyn ilwema i bè na, “Wâyn wom,” Wu bèᵐsi na, “Mà wèyn.”

² Yisàk i bè sî ᵐweyn na, “Mà si ghi tēyn ma ma lema meyn mîchi mēm tîmsi. ³ Li awon àkya nì finchyafi i se’ ku gvì nì nyàm sî mà. ⁴ Wà ku kfa gvì wa kfè a dzi ghè a mi n-nî ma nà kôn ateyn mà kfil i bòysi và jæ ta ka mà kfi.

⁵ Wù nà n-taᵐi sî Esò tì, Làbikà i nya’ yviti-à. A nà ghi ta Esò fvì sè’ ibyem, ⁶ Làbikà i bè sî Jàkôb i wayn ìkòn nì ᵐweyn na, “Ma ni meyn nya’ i yvì ta bò vâ nin bê sî wâyn-nà vâ ilwema na, ⁷ ‘Se’ i kfa nì nyàm i kfè a dzi ghè a mi n-nî ma nà kôn ateyn mà kfil i bòysi và kì ighel ta Fiyini fi bà’ti jæ ta ka mà kfi.’ ⁸ Fayti yviti ìwo zì-ì a ka mà bè sî và lvìyn a wâyn wom i ni kì ighel ta mà bè.

⁹ Fvì ndu a mbàyn bzisi i kuti woyn bzisi ghijûᵐ ghìbò i si gvì nì

àŋena mà kfe kì nô a dzi ghè a bò vâ n-nî wu nà kôn ateyn. ¹⁰ Mi n-kfè-à a wà li ndù fù sî bò vâ a wù kfil ì bòysi và jæ ta ka wù kfi.”

¹¹ Jàkôb i bè sî nà ŋweyn na, “Wâyna wom Eso nin keli nyunsi a ŋweyn iwùyn ma keli wi. ¹² Mà kæ nì ndù bò wom mômti mà a wù keli na ma lisi meyn ŋweyn ì kwo tè ma te.”

¹³ Nà ŋweyn i bè sî ŋweyn na, “Visi a wâyn wom ndi/ndòyn àteyn fe a ma atu. Ni ki ta mà bè. Ndu gvi nì bzisi ateynsi sî mà.”

¹⁴ Jàkôb i ndu kuti gvi nìn seynsi wu kfè ìfwo i yini kì nô a dzi ghè a bò ŋweyn n-nî wu nà kôn ateyn. ¹⁵ Làbikà i lì nô ndzisi jûnsi nì Esò i wâyn ŋweyn ilwema i mà’ iwùyn nì Jàkôb i wâyn ŋweyn itwelâ, ¹⁶ i fi lì gvi bzi i lom akœ nì Jàkôb i fi lom ìlì a ŋweyn itonj. ¹⁷ Wu n-læ nì tî nô mi ilvi gha i lì ìfwo i yini vzi a wù nì kfè tî i fu sî Jàkôb na wù ndu fù sî bò ŋweyn.

¹⁸ Wu ndù nì ìfwo i yini ateyn sî bò ŋweyn i tonji ŋweyn wu bimi i bif na, “À n-ghi và nda a?”

¹⁹ Jàkôb i bè sî bò ŋweyn na, “À n-ghi mà Esò i wayn ilwema nì và. Ma ni meyn iwo zì-ì a wà nì bè na mà ni. Làli læ i kfil nyam yèyn a mà kfa nì nyeyn tèyn i boysi mà.”

²⁰ Yisàk i bif sî Jàkôb na, “Wà jèlì ti si nyànsi si ku nyam àteyn tèyn a wâyn wom?” Jàkôb i bè na, “À nì Bôbo Fiyini fyafi na mà nyaŋsi yèyn nyam àteyn.”

²¹ Yisàk i bè sî ŋweyn na, “Kintì gvi mà momti và yèyn na wà ti n-ghi ki nô wâyn wom Esò a.”

²² Jàkôb i kɛnti ndù a ngùŋ nì bò ɲweyn wu mòmtì ìwuyn ɲweyn i bè na, “Mì n-yvi gyâ Jàkôb mîtì akœ-a i ghi àkœ a Esò.” ²³ Yisàk nin bu læ keli na à n-ghi Jàkôb i boysi ɲweyn bòmta akœ a ɲweyna nà n-keli nyuŋsi kɛ ta akœ a wâyn-nà ɲweyn Esò. ²⁴ Yisàk nìn fi meyn bif sî Jàkôb na, “A ti n-ghi kɛ nô và wâyn wom Eso-a?” Wu bèynsì na, “À n-ghi kɛ nô mà Esò.”

²⁵ Yisàk i bè na, “Fu læ gvì nì nyàm zì a wà kfa kfè mà kfil ì boysi và.” Jàkôb i fu sî ɲweyn wu yi mèsì, wu gvì nì mîlù’ wu nyvi. ²⁶ Bò ɲweyn i yi mèsì i bè sî ɲweyn na, “Gvi ba’ni ma a wâyn wom.”

²⁷ Jàkôb i ndu ba’ni ɲweyn Yisàk i yvi alîm a ndzisi nì ɲweyn, nô mî ilvi gha i boysi ɲweyn i bè na,

“Ndzisi wâyn wom si nìn lîmtì ku ta gvey n ilvi ta Bôbo bòysi.

²⁸ Mì n-jêm na Fiyini fî su’si amyâ’ a gvêynsì nì và si na yvîti-à, ifwo i yini faytî lemâ, ìnkà’ i kolâ mîtam mî fu mîlû’.

²⁹ Mì n-jêm kimi na Fiyini fî ni tila’ti læ nà felì sî và, ngvimlî và ì nì wà na sa’ woyn-nà ghya ghi ngvimlî và.

À læ tè nô mî ndà vâ a Fiyini fî te ɲweyn (mà’ mî nda ndòyn a wa atu a njva Fiyini ku ɲweyn), à boysi nô mî ndà vâ a Fiyini fî boysi ɲweyn.”

³⁰ Yisàk nin læ boysi mèsì Jàkôb wu nà fvi ndû kɛ tèyn Esò i kasi kfa gvî si itwa’ ibyem. ³¹ Esò i kfè nyam zì a wù se’ kù itwa’ i gvì nì nyeyn sî bò ɲweyn i bè na, “Làli i kfil nyam zì a mà se’ ku i boysi mà.”

³² Bò ɲweyn i bif sî ɲweyn na, “À n-ghi và nda a?” Wu bè na, “À n-ghi ma Esò i wâyn vâ ilwema.”

³³ Ta wù tànɲi tî iwo ateyni i bem sî Yisàk wu nà si chin ki tèyn i bif na, “À sàe gvi ndà nì nyàm itwa’ zì afèyn a? Ma kfili meyn i bòysi ɲweyn kì lvîyn jæ ta ka wà zì gvi, iboysi ateyni i ghi si faɲ ki faɲ.”

³⁴ Esò i nà yvi gvî nì iwo ateyni tèyn i byal dzì i bè sî bò ɲweyn na, “Mì n-chwotî a bà boɲ boysi ma.”

³⁵ Yisàk i bè sî ɲweyn na, “Wâynà vâ gvî meyn i lisi mà i fsi iboysi ìzæ.”

³⁶ Esò i bè sî ɲweyn na, “Ba yi ti n-ghi samo’ na iziyn i ɲweyn yèyni na Jàkôb nîn ghi ilisi? À si ghi ìngal ibò ta wù lisi ma. Wù ti meyn fsi ilwemâ wom, à na si ghi lvîyn wù fsi iboysi i yemi. Ba yi ti n-ghi na iboysi ili bu fì ghi wi na wà fu sî mà.”

³⁷ Yisàk i bèynsì i bè na, “Ma lem meyn na wu làe sa’ và, a gheli isas i ndo nì ɲweyn nô ghìjìm na felì ki sî ɲweyn. Ma fi meyn fu ifwo i yini sî ɲweyn nì mìlû’ ìnjùɲ. Mà ti kà’ a mà fu nô ghà sî và lvîyn a wâyn wom.”

³⁸ Esò i bif sî bò ɲweyn na, “Wà nì nà keli iboysi kì sî wayn ìmò’ a bà? Boɲ boysi ma. Wu n-tànɲi tî i fu nke’ ìdzì.”

³⁹ Bò ɲweyn i bè sî ɲweyn na,

“Wà làe nà chî alè’ ifwo i yini i ko’ wi ateyn nô si akos, ìyvi-i su’i wì afu.

⁴⁰ Wà làe nà chî nû ki nu, felì ki sî wâyn-nà vâ,

yvîti wî nô ta ka wà lâe le' fvî si a ηweyn isas i sa'."

Jàkôb i le' ndù si yeyn Labàn

⁴¹ Bò ηweyn nin læ taŋi tî Esò i nà si bāyn Jàkôb nô si a ηaŋ bôm̄ta wù chòn̄ iboȳsi i ηweyn, i bè si a ηweyn a ngen̄ na, "Bò wom nin kfi-a, a ghi dzi mèsì ìkfi i ηweyn nô mi ìlvi gha a mà zue Jàkôb."

⁴² A nà ghi ta Làbikà yvi na Esò n̄n ba'tî si zue Jàkôb, wu tum jàn̄ Jàkôb i bè sî ηweyn na, "Wāynà vā ìlwema nin ba'tî si zue vā si yv̄is̄i atem a ηweyn. ⁴³ Fayti yviti i ni k̄i tēyn ta mi n-bē a wāyn wom. Le' lu k̄i lv̄iyn i ndu yeyn wāyn-nà wom Labàn, a Halàn.

⁴⁴ Ndu wa chit̄i z̄i ηweyn si chem ta ka atem a wāyn-nà vā yviti.

⁴⁵ Atem a wāyn-nà vā lâe yv̄it̄i nô mi itu' gha, wù lēs̄i ìwo z̄i-ì a wà n̄i sî ηweyn a mà tum ì jàn̄ vā a wà kasi gv̄i. Mi n-kōŋ w̄i si wo z̄i gh̄īj̄im̄ achi àmò'."

⁴⁶ Làbikà nin t̄aŋi mēs̄i t̄i i k̄æ bè sî Yisàk na, "Mi n-ghi tēyn kōŋ wi gh̄iki Hēt gh̄eyn a Esò màla tēyn nô sakos. Jàkôb ti k̄æ f̄i ndù wi ìla' n̄a gh̄ayn a mà kfi."

28

¹ Yisàk i jàn̄ Jàkôb si ton̄ti ηweyn i fu nf̄às̄i-nf̄às̄i s̄i ηweyn i bè na, "Ka wa n-l̄æ ndù wi a Kenàn. ² Lu k̄i lv̄iyn i ndù a ndo n̄i bò nà vā Betwèl a Badan Alàm i ndù wi antēyn̄ n̄i woyn lùms̄i nà vā Labàn. ³ Mi n-jēm na Bôbo Fiyini i bò ìdwa' ìj̄im̄ boȳsi vā ì f̄u woyn s̄i vā nô si idvi àŋena lema ndù si a t̄ila'/ìla' i gha'ni-i, ⁴ na

wù boysi zî woyn ghya nì ìboysi zì-i a wu n-bòysi Abìlàhâm nì ìnyeyni ta ka wà keli ila' yèynì a wà n-chi ateyn si a wul ì gvini tèyn kì samo'." ⁵ Yìsàk nin tànji tî ì tsiynsi Jàkôb na wu ndu yèyn Labàn a Badan Alàm. Labàn nà n-ghi wâyn-nà Làbikà bò ànena ì ghi Betwèl ì wul ì Alàm. Làbikà ì ghi nà Jàkôb nêyn Esò.

⁶ A nà ghi ta Esò yvi na bò nweyn boysi meyn Jàkôb ì tsiynsi nweyn na wù ndu ì m̀ala wul ìwî Badan Alàm ì fì fu nfàsì-fàsì sî nweyn na, ka wu n-ndù wi a Kenàn ⁷ ì fì yvi kìmì na Jàkôb yvini meyn nà nweyn nêyn bò nweyn ì ndù a Badan Alàm, ⁸ ì keli kì keli na bò nweyn bu tî nà kôn ghìki Kenàn ghì a wu n-læ m̀ala tî. ⁹ Wu n-kèli tî ì ndù mala kfeynsi wi ìlvì a ghi wâyn Ishmèl Iziyn ì nweyn ì ghi M̀ahalàt. M̀ahalàt nà n-ghi Jèmtì Nebayòt ghi wâyn Ishmèl, Ishmèl ì ghi wâyn Abìlàhâm.

Jèm ì chi Jàkôb a Bethèl

¹⁰ À n-læ nà ghi ta Jàkôb lù si a Beshebà ì nà ndû a Halan, ¹¹ ì jèl ì chem alè' ali-a itu' ì jì wu dù'ì si chi afu, ì nì se si nyènjì ì lì ngò' ìlì ì lèm atu a nweyn ateyn ì nà si bunî-à. ¹² Jèm ì chi nweyn wu yeyn afo kì ghi ta iko', ti a nse dyefì ko' chem iyvi, nchìsi Fiyini si ko' kì ateyn tèyn kalì-à. ¹³ Wu se si kì Bôbo ti a nweyn a ngùŋ, wu bè sî nweyn na, "À n-ghi mà Bôbo Fiyini fì bòbò vâ Abìlàhâm nì bò vâ Yisàk. Mì n-fu ìla' yèynì a wà nyiŋ ateyn tèyn sî vâ zî wòyn ghya. ¹⁴ Mì n-fu woyn sî vâ ghi dvì kì ta abîl a nse, a ànena læ yam ndû kì tighaŋ ti ìla' nâ yèynì tìjìm. Nô gheli ghìjìm a mbzi læ kèli iboysi toynî kì a vâ zî woyn ghya. ¹⁵ Mà na ghi ghesivà, tònì

nì và nô mi a wo ta wa ndû ì làe kasî gvî nì và ila' afêyn. Mà làe visî wì và nô ta ka mà làe nì ìwo zì-ì a mà chfinì sî và.”

¹⁶ A nà ghi ta Jàkôb yèmà ì kfà'tì jem àteyn, wu be kî sî a ñweyn a ngeñ na, “Bôbo Fiyini nîn ghi kî nô afêyn. Ma bu tî nà kya.”

¹⁷ Wù n-læ meyn nà sî fàynà ì bè na, “Alê' kèynà nîn bema! Fiyini fî nîn ghi kî nô alè' nâ ghàyn. Kî n-ghi kî ta ichfî mbàyn vzî a wu n-zì ndû iyvî.”

¹⁸ Itu' ì bis ì layn Jàkôb ì lì ngò' zì a wù tî nyîñi ì lèm àtu a ñweyn ateyn tì ì tom a nse ì sfîytì mîvil atu àteyn sî a nchwæ na Fiyini fvi meyn a ñweyn ikè' alè' nâ ghè. ¹⁹ Ghi nà n-tonjtî ntè' nâ zì sî a asî na Lûs, Jàkôb ì chfî ìziyn ateyn lvîyn na Betèl.

²⁰ Wù n-læ nì tî ì chfinì ì bè na, “Bôbo Fiyini ti kæ sî nà ghi ghesì ñweyn ì tò'nì nì mà ijèl afêyn ì fu ifwo ì yîni sî mà nì ndzisi, ²¹ mà làe jèl ì kàsi kfa kî nô ajûñ a ghès abe, a mà na ko'sî kî ñweyn.

²² Ngò' yèyn a mà tòmm sî a nchwæ tēyn na ghi ndô Fiyini, mà lí nô mî ghà ta wà bòysi ma nì ànkeyna gwôtì ilwê' ìvîm fu alè' àmò' sî và.”

29

Jàkôb ì ndu chem a Badan Alàm

¹ Jàkôb nîn læ meyn lù sî a Betèl ì jeli kî tēyn ì ndu chem a ila' ili abàs ghè a ichfî iyvî-i nîn sal ateyn. ² A nà ghi ta wù ndù chèm afu ì yeyn ibi ì mu ili a itwa', bzisi ì nyîñ a ngùñ àteyn inôyn ìtal bòmta sî nà n-gvî nyvî mu afu. Ibi ì mu ateyni nà n-ghi ma ghi

chiyti meyn nì ngò' yi gha' ki tèyn. ³ Bzisi nà n-gvî yvînti afu nô mi ilvi gha, nchisi ateynsi biñ lisi ngò' àteyn si a ichfi ibi i mu nâ ghè i fù mu sî bzisi àjena si nyvi i mèsi, àjena kasi chiyti.

⁴ Jàkôb i bif sî nchì si ateynsi na, “Yì lù wo a woynà ghem?” Àjena bèynsi na, “Ghèsi lù a Halàn.”

⁵ Wu fi bif sî àjena na, “Yi n-kya Labàn i wâyn wâyn Nahò a?” Àjena bèynsi na, “Ghès nin kya ñweyn.”

⁶ Jàkôb i bif i kfeynsi na, “Wù ti n-ghi iwuyn itwo a?” Àjena i bèynsi i bè na, “Wù n-ghi ki nô iwuyn itwo. À n-gvî wâyn ìwi nì ñweyn Lashèl ti nì bzisi.”

⁷ Jàkôb i bè sî àjena na, “Lvîyn bu ghi ki nìnchuè bula ilvi kfeyn si kfasì bzisi. Yì fu mu si nyvi, yì kasi ndù nì ìnseynsi itwa’.”

⁸ Àjena bèynsi i bè na, “Ìngan! Bzisi nin yvînti mesì-à, a ghèsi biñ lisi ngò' yèyn si a ichfi ibi i mu jæ ta ka ghèsi fu mu si nyvi.”

⁹ Jàkôb nà n-bu tanî ki ñeyn àjena, Lashèl i gvì nì bzisi bò ñweynsi bòmta wù nà n-ghi nchì bzisi ìki. ¹⁰ Wu nà yeyn gvî nì Lashèl i wâyn lùmsi nà ñweyn Labàn nì bzisi tēyn i ndu biñ lisi ki lisi ngò' zì si a ichfi ibi i mu i fu mu sî bzisi lùmsi nà ñweynsi.

¹¹ Jàkôb nin nì tî iwo ateyni i nà fom a ñweyn iwùyn nô si a ñan wu ba'ni Lashèl i bìsà ki nì idzi-i, ¹² i bè sî Lashèl na, “Mì n-ghi wâyn jèmti bò vâ, nà wom i ghi Làbikà.” Lashèl i nyiñ i ndu fè'ti sî bò ñweyn i Labàn.

¹³ Labàn i yvi sa'gha kûm wâyn jèmti ñweyn Jàkôb nô mi ilvi gha i nyiñ fvi ndu yeyn ñweyn i ba'ni i tonji ñweyn i li kfa nì

ηweyn a ndo. Jàkôb i fè'ti nô mi ghà sî Labàn ta yi gàyn. ¹⁴ Labàn i bè sî ηweyn na, “Samo' wà n-ghi ki nô wàyn wom a ghi wi si a afi.” Jàkôb i chi ηêyn ηweyn si a njoη.

Jàkôb i mala Liyà ηêyn Lashèl

¹⁵ A læ nà ghi achi ali-a, Labàn i bè sî Jàkôb na, “A ti bè na wà na felì ki sî mà salû tèyn bòmta mi n-ghi lùmsi nà vâ a? Fè'ti na mà na lâ' ti vâ a.”

¹⁶ À nà n-ghi tì Labàn i keli woyn ghîkì ghìbò, ilwema i ghi Liyà ànkùmtì-à i ghi Lashèl. ¹⁷ Liyà nà n-keli ki nô ìkê' ijuηì mitì Lashèl i jofì chwô ηweyn. ¹⁸ Jàkôb i nà si kôη Lashèl i bè sî Labàn na, “Mi n-felì sî và si a bèηsi nsòmbo a wà fu Lashèl sî ma si a wi.”

¹⁹ Labàn i bè na, “Dù'i læ wa felì-à. Yi n-jofì na mà kwo fù ηweyn sî và chwô ta ka mà fu sî wùl iwûlù.” ²⁰ Jàkôb i fèl si a bèηsi nsòmbo si keli Lashèl si a wi mitì bèηsi ateynsi nà ghi kì sî ηweyn tèyn ta mîchi bòmta wu nà n-kôη Lashèl nô ajûη.

²¹ A nà ghi ta Jàkôb felì mèsì, wu bè sî Labàn na, “Ma feli meyn mèsì bèηsi nsòmbo, fu læ wî wom sî mà.”

²² Wu n-bè tî Labàn i là'ì gheli ntè' nâ ghi nô ghèjìm na àηena gvi yi malâ. ²³ A ni nà ghi nìntu', Labàn i kwo lì Liyà i wàyn ilwema nì ηweyn i fu sî Jàkôb wu chi nì ηweyn. ²⁴ Labàn nin læ meyn fu kimi wàyn wi ìfelini nì ηweyn ìlvì ghi toηtî na Zilbà na wù na gâmtì Liyà.

²⁵ Itu' i bìsi layn, Jàkôb i kwo yeyn a nyiη Liyà a ηweyn a nguη. Wu ndù i bif sî Labàn na, “Wà mòmm ghà sî mà tèyn a? Mà tî nà

felì sî và na và fu Lashèl sî mà, và lisi mà bòm ghà?”

²⁶ Labàn i bèynsì i bè sî ηweyn na, “À n-ghi a nchînî ìla’ nì ghès ghi fu wi wayn ìbàm sî lum si asi nì ìlwema. ²⁷ Visi iwe ayi wèyn chwo, ghèsì fu Lashèl sî và, và fel i kfèynsi bènsì nsòmbo.”

²⁸ Jàkôb i chiti ko’ nì ìwe nâ vzi ηèyn Liyà kî ta Labàn bè. Iwe ateyn i mæ Labàn i fi fu Lashèl sî Jàkôb si a wi. ²⁹ Labàn i fu wâyn wi ìfelini nì ηweyn ìlvì ghi toṅtî na Bilhà sî Lashèl na wù na gâmti ηweyn. ³⁰ Jàkôb i boṅ chi nì Lashèl. Wù nà n-kôṅ Lashèl chwo ta wu nà n-koṅ Liyà, i fi fèl sî Labàn si a bènsì nsòmbo.

Woyn Jàkôb

³¹ A nà ghi ta Bôbo Fiyini yèyn na Jàkôb nîn kôṅ wì Liyà, wu nì Liyà i nà bzi-à miti Lashèl i bzî wì. ³² Liyà i timi ìlvâ i bzi wayn ìlûmnî i chfi ìziyn i ηweyn na Lubèyn bê na, “Bôbo yeyn meyn àfim à kema, lûm wom na kôṅ mà lvîyn.”

³³ Wu fi timi ìlvâ i bzi kfeynsi wayn ìlûmnî i chfi ìziyn i ηweyn na Simiyòn bê na, “Bôbo yeyn meyn na lûm wom nîn kôṅ wì ma i fi fu kfèynsi wayn wèyn sî mà.”

³⁴ Wù n-fi meyn timi ìlvâ i fi bzi kî wayn ìlûmnî i bè na, “Bòmta ma bzi meyn woyn ghîlûmnî ghital sî lûm wom, wù na si ba’sî sî mà lvîyn.” Wu n-tàṅi tî i chfi ìziyn i wayn àteyn na Levì.

³⁵ Liyà nîn læ meyn fi timi ìlvâ i bzi kfeynsi wayn ìlûmnî ìlvì i bè na, “Mà na ko’sî Bôbo Fiyini lvîyn.” Wu n-tàṅi tî i chfi ìziyn i wayn àteyn na Judà, i dù’i i nà bu fi bzî wì.

30

¹ A nà ghi ta Liyà si bzi tî, Lashèl i nà si ghè' ηweyn bòmta wu nà n-keli wi nô wayn ìmò' i kæ bè sî Jàkôb na, “Fu wayn sî mà a bu tî a mà kfi.”

² Jàkôb i nyò'sì ìtonj i bif na, “Wa bê tî ma mi n-ghi Fiyini fifi a fi nî na ka wà na bzi-à ma?”

³ Lashèl i bè sî Jàkôb na, “Lì Bilhà i wayn ìfelini nî mà wêyn i chi nî ηweyn ta ka wù bzi woyn sî mà, mà na bonj keli-a.”

⁴ Wu tanj tî i li fu Bilhà Jàkôb i chi nî ηweyn, ⁵ wu timi ìlvâ i bzi wayn ìlûmnî ηêyn ηweyn. ⁶ Lashèl i kæ bè na, “Fiyini fi sa' meyn fù nsa' yem. Wù yvi meyn ijêm ì yemi ì fù wayn ìlûmnî sî mà.” Wu tanj tèyn i kæ chfi iziyn i wayn àteyn na Dan.

⁷ Bilhà i fi timi ìlvâ i bzi kfeynsi wayn ìlûmnî ηêyn Jàkôb. ⁸ Wu n-bzi tî Lachèl i kæ bè na, “Ghesì wâynà wom nû meyn chwòsì. Ma to meyn ì chwò ηweyn.” Wu tanj tî i kæ fu iziyn i wayn àteyn na Naftalì.

⁹ À nà n-ghi ta Liyà yeyn na yi bu bzî wî i lî Zilbà i wayn ìfelini nî ηweyn i fu sî Jàkôb si a wi. ¹⁰ Zilbà i bzi wayn ìlûmnî ηêyn Jàkôb. ¹¹ Liyà i bè na, “Iwo-i lù wo a yi n-jofi tèyn a?” Ta wù tànji tî i kæ chfi iziyn i wayn àteyn na Gâd.

¹² Zilbà i fi bzi kfeynsi wayn ìlûmnî ηêyn Jàkôb. ¹³ Liyà i bè na, “Iwo-i nin fom ti a ma iwùyn teyn a? Ghîki na si tonjtî ki mà lvîyn na isanli-i.” Ta wù tànji tî i chfi iziyn i wayn àteyn na Ashà.

¹⁴ A nà ghi ta ghi n-si wît, Lubèn i se' a gvêyn i yeyn afû' ali-a

ghi tonjtî na mandîlèk, ki nî na ghîki na bzi-à i kin kfa fu sî nà
ņweyn Liyà. Lashèl i bè sî Liyà na, “Fu ma nî àfû’ a mandîlèk nî
wâyn vâ ali-a.”

¹⁵ Liyà i bèynsî i bè na, “Ba wà ti si fî kin si fsi afû’ a mandîlèk nî
wâyn wom na wà tî fsî lûm wom wù faņ ti kfeyn sî vâ ma?”

Lashèl i be sî ŋweyn na, “Wà kæ fu sî mà, a mà visi a Jàkôb nî
kfa chi nî vâ layn.”

¹⁶ Wu n-taņi tî, Jàkôb i ni kfa si a gvêyn, Liyà i ndu bè sî ŋweyn
na, “Wà n-keli si chi nî mà layn.” Mà si ghi ma ma ni meyn la’ na
wà chi nî mà nî àfû’ a mandîlèk nî wâyn wom a.” Jàkôb i ni kfa
chi nî ŋweyn achi nâ ghè.

¹⁷ Fiyini fî i yvi ijêm i Liyà wu timi ilvâ i bzi kfeynsi wayn
îlûmnî ilvî ŋêyn Jàkôb na ghi na si ghi ghîtâyn. ¹⁸ Wu n-bzi tî i bè
na, “Fiyini fî ma’ti meyn mà ta mà tî fù wayn îfelini nî mà sî lûm
wom si a wi.” Wu taņi tî i chfî îziyn i wayn àteyn na Isakà.

¹⁹ Liyà nîn fi meyn timi ilvâ i bzi kfeynsi wayn îlûmnî ilvî ŋêyn
Jàkôb na à na si ghi woyn ntufa. ²⁰ Wu kæ bè na, “Fiyini fî fu
meyn îfu ijuņi sî mà. Lûm wom na si ngvimlî mà lvîyn bômta ma
bzi meyn woyn ghîlûmnî ntufa ghesî ŋweyn.” Liyà i taņi tî i kæ
chfî îziyn i wayn àteyn na Zebulùn.

²¹ Wu n-bzi Zebulùn tî i chiti ki têyn i bzi kfeynsi wayn îwi i chfî
îziyn i ŋweyn na Dinà.

²² Fiyini fî koynsî îsuyn sî Lashèl i nî wu nà si bzi-à, ²³ Lashèl i
timi ilvâ i bzi wayn îlûmnî. Wu n-bzi tî i kæ bè na, “Fiyini fî lisi

meyn ìwumi si a ma atu.” ²⁴ Wu n-tànji tî i kæ chfi iziyn i wayn àteyn na Josèf bê na, “Mi n-jêm na Bôbo fu kfeynsi wayn ìlûmnî ìlvî sî mà.”

Jàkôb i keli kfeynsi bzisi

²⁵ À nà n-ghi ta Lashèl bzi Josèf tî, Jàkôb i ndu bè sî Labàn na, “Visi ma mà kasi kfa a ghès ila’.” ²⁶ Fu ghîki ghem nî wôyn ghem ghesî àjena lu. Ma feli meyn sî và si keli ghîkî nâ ghèyn. Nô và n-kya dzi zî a ifêl iyemi gàmî và ateyn.”

²⁷ Labàn i bè sî ɲweyn na, “Mi n-chwotî và, wà na kôn ki nô mà, ka wa n-lù. Ma kiti meyn ì yeyn kî nô samo’ na Bôbo Fiyini boysi meyn mà toynî a vâ.” ²⁸ Wù n-fi meyn bè sî Jàkôb na, “Fè’ti afo kî a wà n-kin na mà la’ vâ nî ànkeyna mà la’ sî và.”

²⁹ Jàkôb i bè sî ɲweyn na, “Nô và n-kya ifêl zî a mà fèlî sî và, kya ta mà tò’nî nî nyâm shyasi.” ³⁰ Mi n-læ gvî afêyn nyam shyasi lâe kî tèyn, à na si ghi lvîyn wa keli nyamsi kî si a idvî. Nô mi a wo ta mà fèlî sî và, Bôbo boysi meyn và. Mà si bon kin si nà feli sî gheli ndo nî mà lvîyn.

³¹ Labàn i bif sî Jàkôb na, “Wà n-kin na mà la’ nô và nî ghà?” Wu bèynsî i bè na, “Ka wa n-fu afo ali-a sî mà, mitî iwo-i nin ghi ìmò’ a wà kæ nî sî mà, a mà faɲ kî afêyn nà tô’nî nî nyâm shyasi.” ³² Visi mà ndu antêynî nyamsi nî và ì tètî fvîsî bzisi nyaylinisi nî woyn nɲîsi fimlinisi nô sîjîm kîmi nî bzisi nyaylinisi nô sîjîm ì lî ta ka à na ghi na wà la’ meyn mà. ³³ Mi n-lisî wî lîsi vâ, mà kæ si teti nyam nâ sèynsî, wà lâ yèyn bzi ateyn yi nyâl wî nyal kèsa nɲî yi

fîm wî fîm, wa keli na mà chòn̄ choŋ.

³⁴ Labàn i bè na, “Ma bimi meyn, mi ni ki ta wà bè.” ³⁵ A nà ghi ki achi nâ ghè, Labàn i teti fvìsì tìfèf tì nyaylinitì nô tìjìm ba’sî nì tìkfì tì bzisi, nô tìjìm tì keli ìlwê’ i fifâ. Wu n-læ meyn teti kimi woyn njìsi fimlinisi nô sîjìm i ba’si ateyn i lèm woyn ɲweyn i nà kini-à. ³⁶ Wu n-læ teti tî ɲêyn woyn ɲweyn i lî nyamsi ateyn i ndù nì ìnseyinsi a alè’ ndèyn àteyn i ghi ìjêl i michi ìntal si lù alè’ ghè a Jàkôb nà n-ghi ateyn. Jàkôb i dù’i i nà kinî isîsì a si faŋ. ³⁷ Wu n-dù’i tî i teynti àkœ inkà’ ayvi-à a fîkà’ fî boblà nì fîkâ’ fî almòn fî kimi nì àkœ a fîkà’ fî blènà i chiynti yùmtì jimsi àteyn kî ilwê’ ilwê’, ³⁸ i mà’ asi a mîkî ghê a nyamsi nà n-nyvi mu ateyn ta ka si na gvî-à i sesi nyvi akœ inkà’ ateyna nà ghi ki a àɲena asi. Ilvi nà si ni-à kfeyn ta ka nyamsi na ku-a, si gvî si yvi mu, ³⁹ si nà si ku asi inkà’ nâ ghè. Si nà n-ku tì, si nà bzilî woyn ghi nyâyli ki tèyn ghili fibli-à fî fîmlì-à, ghi a wàmisi-a-wàmisi. ⁴⁰ Si nà n-bzi tì Jàkôb i gwòsì woyn ateyn i lèm abâs àmò’ i lî isisì a si kfèyn meyn i lem abàs ali-a. Wù nà n-lêm tì si nà sesi ku, wu nì si kè’nì bzisi Labàn sîsì a si nà n-fîmlì fî fibli-à tì. À ti ta wù nà n-nî kelî bzisi ngen̄ nì ɲweyn. Wù nî tì wu teti fvìsì si a antèynì bzisi nì Labàn. ⁴¹ À nà n-ghi nô mi ilvi gha ta tìkfì tì bzi tìtì a tì n-kûylì fî to-a nin ku, Jàkôb i mà’ àkœ inkà’ kî asi a fîkî afî a si nà n-nyvi mu ateyn ta ka si na sesi ku kî nà ghi ki a àɲena asi. ⁴² Wù nà n-bimî wî na i sîsì a si n-jebti kê’ ke’ na ba’sî a ngùn̄ àkœ inkà’ nâ ghè. Wù nà n-nî kî tì, bzisi Labànsì i læ nà si jebtî kê kî tèyn i si

ṇweynsi i to ki tèyn fî kûylî-à. ⁴³ Wù nà n-nî ki tî i læ gha' i nà si keli ìfwo nô si a ṇaṇ, keli ìnôyn i bzisi nî gheli ghi felini ghiki nî ghilûmnî ghi dvî ki tèyn fî keli kàmêlsî nî njàkâysî nô si idvî.

31

Jàkôb i le' Labàn

¹ À n-læ meyn nà ghi achi ali-a, Jàkôb i yvî na woynà wi nî ṇweyn nin ndîmlî bê na, “Jàkôb li meyn nô mi ghà ta bò wes tî nà keli-a ì ghà' ateyn.” ² Wu n-yvî tî i fi keli kimi na Labàn bu fi kôṇ wî ṇweyn ta wù tî nà kôṇ si asi. ³ Bôbo Fiyini i kæ bè sî Jàkôb na, “Kasi kfa si a ila' nî ghîbo ghya i ndu yeyn ghelî ghya. Mà na ghi ghesivà, tô'nî nî và.” ⁴ Jàkôb i kæ tum si jàn Liyà ṇeyn Lashèl na àṇena gvi ì yèyn ṇweyn itwa' nyâmsî. ⁵ Àṇena gvi wu bè sî àṇena na, “Ma yeyn meyn na bò vzi bu fi kôṇ wî ma ta wù tî nà kôṇ si a asi.” Mitî Fiyini fifî a bò wom nin ko'si gamti meyn mà. ⁶ Yi n-kya na ma feli meyn sî bò vzi kî nô nî àdya' à kema àjîmà, ⁷ bò vzi i lum lisî ki lisi ^k ma, kfinî àfo kî a wù n-keli si fu sî mà. Mitî Fiyini fi bû fù dzi na wù ni iwo i bzî-i ili sî mà. ⁸ Bò vzi nà n-bê nô mi ilvî gha na, ‘Bzisi nyaylinisi na ghi isîsî a wu n-fu sî mà,’ bzisi i bzi woyn ghi nyâyli ki nyayli. Wù bê na, ‘Si fiblinisi na ghi isîsî a wu n-fu sî mà,’ si bzi ki woyn ghi fiblini. ⁹ À ti dzi zî a Fiyini fi fsî bzisi bò vzi ateyn ì fù sî mà. ¹⁰ À n-læ meyn

^k31.7 Ghi nyà' alè' nâ ghàyn itaṇi i Hibîlù na, “Ìngal ìvim”

nà ghi achi ali-a, ilvì ghê a bzisi nin nî sî nà ku ateyn, jèm i kfa chi ma, ma yeyn tîfey tî nyaylinitî nî tîfîblinitî nî tilitî tî ghi a wàmisi-a-wàmisi tî ku bzisi kisi. ¹¹ Nchì Fiyini i tonṭi mà a jèm nâ ghè na, ‘Jàkôb’ ma bimi na, ‘Mà wêyn.’ ¹² Yi bè sî mà na, ‘Ki, a ka wà yeyn na tîfey tîtî a tî n-ku bzisi nô tîjîm nin nyâyli nyayli, tilitî fîblîfîbli tilitî i ghi a wàmisi-a-wàmisi. Yi n-ghi tèyn bômṭa ma yeyn meyn àwo kî a Labàn nî sî và nô àjîm.’ ¹³ À n-ghi ma Fiyini fîfî a fî n-fvî a wa ikè’ a Betèl tî alè’ ghè a wa n-tom ngò’ i sfîytî mîvîl ateyn sî a nchwæ na ma fvî meyn a wa ikè’ tî i fî lèm ìchfînî sî mà. Lu kî lvîyn i kasi kfa sî a yi ila’ ’.”

¹⁴ Jàkôb nin taṇi tî, Liyà ṇeyn Lashèl i bè sî ṇweyn na, “Nô àfo ali-a bu ghi wi a bò wes kfi a ghèsî li. ¹⁵ Wù n-nî kî sî ghès ta wù nî sî gheli ghi gvini. Ifèl zî a wà fèlî sî ṇweyn sî ko’ sî chem layn nin ghi ìkwo atu nî ghès ma wù sî ghi ma wù yi meyn nô ìjîm.

¹⁶ Yi n-ghi samo’ na igha’ nâ yèynî a Fiyini fî fsî sî bò wes tèyn nô ìjîm ì fù sî và nin keli ghèsî wôyn ghesî. Ni lâ kî iwo zî-ì a Fiyini fî bè na wà ni.”

¹⁷ Jàkôb i ko’si woyn ṇweyn nî ghîki ṇweyn atû kàmêlsî, ¹⁸ i tsiynsi nyamsi ṇweyn nô sîjîm sî nà ndû asi. Wù n-li meyn nô mî ghà ilvî vzî a wu n-kèli a Badan Alàm i kasi kfa ndû i yeyn bò ṇweyn Yisàk a ila’ i Kenàn.

¹⁹ Àṇena nin se sî lu tî ma Labàn se’ meyn sî kom iwî i njîsî¹ nî

¹**31.19** *kom iwî i njîsî* Ghi nà n-kom iwi njîsî faytî ndzisi ateyn kî ighel ta ghi n-nî a tila’ tilitî lvîyn.

ηweyn, Lashèl i choη mỳyìnì mì bò ηweyn. ²⁰ Jàkôb i le' lù bula wù fê'tì sî Labàn i wulì Alàm vzi. ²¹ Wu n-le' i lu ki nì ìfwo ìjìm ta wu nà n-keli i ndu dyàn jvâ Yufilèt i ndù dzi-a ila'i kfiynsi ili ghi toηtî na Gilèt.

Labàn i nyiη ibàm nì Jàkôb

²² A nà ghi ibàm i michi ìntal, Labàn i yvi na Jàkôb le' meyn lù. ²³ Wu lì gheli ηweyn ghili ηêyn àηena i nyiη ibàm nì Jàkôb si a michi nsòmbo i koli ηweyn ila' i kfiynsi nâ ghè a Gilèt. ²⁴ Fiyini fi i fvì ikè' nì Labàn nìntu' a jêm ì bè sî ηweyn na, “Wa tô'nì-à ka wa n-làysì ìyôl zî Jàkôb afêyn.”

²⁵ Labàn nin sesi koli Jàkôb a Gilèt tì ma Jàkôb ηêyn gheli ηweyn kas meyn mìtwo ì bì ateyn. Labàn ηêyn gheli ηweyn i bon kas mìtwo mì àηena afu. ²⁶ Labàn i kæ bif sî Jàkôb na, “Wà mòm ghà sî mà teyna? Wà lìsi mà ì lì lù nì wôyn ghem têyn ta wà tim yì iwòη bòm ghà? ²⁷ Bòm ghà ta wà tî se si lù ì faη tì fê'tì sî mà? Wa na n-fê'tì sî mà, ma ma ti meyn tsìynsi kì nô và nì ìsaηli-i nì àdèηà yem njàηsì bu' nchùmsi nì tìlun̄ti, toη tìson̄. ²⁸ Wà bu tî vîsi kì nô na mà toηti wôyn ghem nì woyn àηena ì bè na àηena jel ajûη. Wà nî meyn kì nô ìwo i angù. ²⁹ Ghèsi n-keli kì nô àdya' si fu nge' sî và mìtì Fiyini fifi a bò và nin ko'si ti meyn tàn̄i sî mà nìntu' a jêm ì bè na, mà na tô'nì-à ka mì n-làysì ìyôl ghesìnà. ³⁰ Mì n-kya na wà tî lù bòmta wà ti nà si kôη si kasi si kfa si a yi abe. Mìtì wà tî sesi lù ì choη mỳyìnì mêm bòm ghà?”

³¹ Jàkôb i bè sî Labàn na, “Mà tî nà fâyn na wa n-kasî ghal fsitî

wòyn gha ghèyn sî mà. ³² Mitì mỳinì myâ kæ fvì nô mì sî ndà afèyn a ghi zue ɲweyn. Kɲ lâ antèynì ìfwo nì mà kì nô asi nì gheli ghesivà ghìjì m i yeyn na wa n-yeyn àfo àkya, wà kæ si yeyn, wa lì. Jàkôb nà n-taɲî tì kya wi na, Lashèl ti meyn sesi lù ì choɲ mỳinì mì Labàn.”

³³ Labàn i zi kɲ itwò nì Jàkôb i faɲ tì yeyn i zi itwò nì Liyà i faɲ tì yeyn. Wù n-zi meyn kɲ kimi itwò nì Liya woyn ghi felini i fi zi itwò nì Lashèl mitì i faɲ tì yeyn mỳinì mì àteyn. ³⁴ Labàn nà n-kɲ tì ma Lashèl ni meyn lèytì a achi a Kàmêl ì dù'ì atu àteyn. Labàn i kɲ ki itwo ìjì m i faɲ tì yèyn.

³⁵ Lashèl i bè sî bò ɲweyn na, “Mì n-chwotî a bà ka wa n-yò'sì ìtoɲ sî mà, mì n-ghi ìlvi nì mà, ma mà kà' ma bù làlì si toɲti vâ.” Labàn i kɲ i faɲ tì yeyn mỳinì mì àteyn.

³⁶ A nà ghi ta wù faɲ tì yèyn, Jàkôb i nyò'sì ìtoɲ i bif sî Labàn na, “Mà bèbsi nô ghà sî và a? Mbî yem nɲn ghi ghà na wà na nyɲn a ma ibàm teyna? ³⁷ Wà kɲ meyn antèynì ìfwo nì mà nô ìjì m i yeyn afo àkya ta ghi tì choɲa? Wà na ghi ma wà yeyn meyn wa lèm asi nì gheli ghesivà, àɲena sa' fù nsa' àteyn.

³⁸ Ma feli meyn sî và si a bèɲsì mivîm mbò bula ma timi si ì kfil aya' àkya. Nô bzi zyâ ìmò' kèsa nɲì bù tìmi tsìylì. ³⁹ Nyàm ìtwa' nɲn bu læ zue bzî zyâ ma li gvì nì àkfi ateyna sî và. Yi nà n-zue-a ma kwo li kì iyêm i lèm si a isas ateyn. Ghi nà n-choɲ bzî zyâ nìnchuè kèsa nìntu' wa bè ma la'. ⁴⁰ Mì nà n-yeyn nge' kì michi ìɲjì m. Chuè nà n-bayn a ma atu nìnchuè, agvila i kfilì mà nìntu',

ma bunî jôbsî wî. ⁴¹ Ma feli meyn sî và sî a bèn mèvîm ìmbò.
Bènsî njvàsî kàe i ghi ma mà fèlî sî li woyn ghya ghèyn ghìbò sî a
ghîki nî mà. Bènsî ntufa sî ghi ma mà fèlî na wà fu bzi shya sî lisi
sî mà. Mitî wa lum kfinî ki kfinî^m afo kî a wà n-keli sî fu sî mà.
⁴² A nà n-bu sî Fiyini fî bò bò wom Abîlàhâm i Fiyini fîfî a bò
wom Yisàk nà n-ko'si nî ìfaynî, ma wà tî sàṅ mà, ma lû ki nî ìwu
iyum. Mitî Fiyini fî ti meyn yèyn ta mà fèlî sî và nô nî àdya'a ì fî
yeyn ànjîṅ àkema. À ti iwo zî-ì a Fî tî bè sî và nîntu' na wà ni
meyn ì jas.”

⁴³ Labàn i bè sî Jàkôb na, “Ghîki ghya nîn ghi wôyn ghem, woyn
àṅena i ghi kimi wôyn ghem. Nyam sèynsi i ghi kimi i semsi. Nô
mî ghà ta ki n-ghi afèyn nîn keli mà. Mitî nô ìwo ili i ghi wi ta
mà kà' a mà ni sî kasi sî fsiti wôyn ghem nî woyn àṅena.

⁴⁴ Ghesivà yi mikâyn lvîyn ta ka à na ghi nchwò nsa' sî ghesivà.

⁴⁵ Labàn i taṅi tî Jàkôb i lì ngò' ìgha'ni ìlî i tom, yi timi. ⁴⁶ Wu kàe
bè sî gheli ṅweyn na àṅena bonṭi ngò'sî ì yvîṅtî. Àṅena bonṭi i
yvîṅtî ìku' ateyn ṅèyn gheli Labàn i chîyntî i yi a ṅùṅ ateyn.”

⁴⁷ Àṅena nîn yî tî Labàn i fu iziyn ìku' nâ zî-ì na, Jega Sàhàdutà.
Jàkôb i bonṭi fu na, Galîdⁿ.

⁴⁸ Labàn i bè na, “Ìku' yèynî nîn ghi nchwò nsa' sî ghesivà.” À ti
iwo zî-ì a ghi nà n-tonṭî alê' ateyn na Galîd. ⁴⁹ Ghi nà n-tonṭî kimi
alê' nâ kî-à na Misbà bômṭa Labàn nîn bè na, “Mî n-jêm na

^m**31.41** Yeyn nchwæsi 7

ⁿ**31.47** Aziyn nâ kèynà nîn kfâ'tî na, “Ìku' i nchwò nsa'.”

ghesivà gwôsi, Bôbo Fiyini i lèm isi iwùyn nì ghesivà. ⁵⁰ Wà kæ nyàbli nì wulì wayn nì mà, kèsa i ndù ghikì ghili nô mi ta mà na ghi wi ghesivà, wa nà kya na Fiyini fi nin ghi nchwò nsa' sî ghesivà.” ⁵¹ Wù n-fi meyn bè sî Jàkôb na, “À n-ghi ngò' ìgha'ni tēyn, a fî ghi ìku' i ngò'si asi nì ghesivà tēyn. ⁵² Ngò' ìgha'ni yēyn a ghesivà tom tēyn nì ìku' yēyni nin ghi nchwò nsa', bêtì na ka wul sî ghesivà nin làe dyànsi ìghami si nì iwo ibzi-i sî wul ìlvi. ⁵³ Mi n-jēm na Fiyini fi bò bò vâ, Abìlàhām nēyn bò nweyn Nahò, fu nge' nô mi sî ndà antēyni nì ghesivà ìlvi ta wù fañ tì lēm mikāyn nâ mēyn.” Jàkôb i kæ chfini si iziyn nì Fiyini fifi a bò nweyn Yisàk nà n-ko'si fî faynà na yi n-nì iwo zì a àṇena bà'ti. ⁵⁴ Jàkôb nìn fu meyn ifu sî Fiyini fi a ila' i kfiynsi nâ ghè i là'ì gheli nweyn nēyn àṇena yi. Àṇena nin yi mēsi i chi ki afu. ⁵⁵ Itu' i bis layn, Labàn i ba'ni woyn nweyn nì woyn woyn i boysi àṇena i kæ kasi si kfa si a Badan Alàm nēyn gheli nweyn.

32

Jàkôb nēyn Esò

¹ À nà n-ghi ta Jàkôb lù i nà ndû a Kenàn, nchisi Fiyini sî i fvì a nweyn ikè'. ² Jàkôb nà n-yeyn gvî tēyn i byal bè na, “Fiyini fi bi meyn afēyn.” Wu n-bè tî i chfi iziyn alè' nâ zì-ì na Màhanèm.

³ Jàkôb i tum gheli nweyn si a asi na ghi ndu i yēyn Esò i waynà nweyn ilwema, wu chî abàs a Seyì ila' i Edòm. ⁴ Wu ntum na àṇena ndu bè sî nweyn na, “Wul ifel nì vâ Jàkôb chi meyn nēyn

Labàn sî a ndèyn ìdyà ì nà sî kasi kfa. ⁵ Na yi n-keli nyamsi mbolo' nî njàkâysî kîmî nî bzisi sî dvî ki tèyn ba'sî nî gheli ghi felîni ghiki nî ghilûmnî, ghi dvî kîmî tî. Na yi n-tum ntum nâ yèyn kfâ'tî a bô, na wa nî dyèyn àtem ajuṇà sî zi îlvi ta yî kàsi kfa."

⁶ Gheli ateyn nîndu meyn î là'î ntum àteyn î kasi gvi î bè sî ṇweyn na, "Ghèsi ndu meyn î yèyn wâynà vâ, wù na sî gvî sî kòynî zî ṇweyn ṇèyn gheli ighi ìkæ lvîyn." ⁷ Jàkôb î yvi iwo ateyn, yi nâ fu nge' sî ṇweyn. Ifaynî î fi ku ṇweyn. Wu gwòsî gheli ṇweyn inôyn î bò î fi gwòsî bzisi nî nyamsi mbolo'si ba'sî nî njàkâysî nî kàmêlsî kîmî inôyn î bò î bò. ⁸ Wu nâ n-kfâ'tî na, Esò kæ gvi nî ìnu-î ì zuèti ànôyn a ki asi-a, a ali-a le'.

⁹ Wu gwòsî tî î nâ sî jèmà bê na, "Ô Fiyini fi bò bò wom Abîlàhâm nî bò wom Yisàk. Ô Bôbo à tî bè vâ na mà kasi kfa a ghès ila' î ndù ì yèyn gheli ghem, na wa nî ni-à, a awo na jeli ki ajûṇ sî mà. ¹⁰ Mî n-kfeynî wî awo ajuṇà afî a wà nî sî mà. Wà lum chfîni nô mî ghà sî mà wul ìfelîni nî vâ, nî ki tî. Mî n-læ dyàn jvâ Jodàn keli ki mbàn ì nyamni, lvîyn na sî ghi ma kfâ nî gheli ba'sî nî ìfwo ma wu sî ghi îlweṇ ìbwo. ¹¹ Mî n-chwotî a Bôbo na wà fsi ma sî a awu nî wâynà wom Esò. Mî n-fâyn na wù kâ' a wù kâ' a wù gvi ì zuè ma ì zuèti wôyn ghem ba'sî nî ghîna ateyn. ¹² Wà n-læ meyn chfîni sî mà na, wà làe ni-à a awo na jeli ki ajûṇ sî mà ì nî a wôyn ghem dvi nâ ghi ki ta asese a mbæ jvâ ma ghi kâ' ghi bû taṇ, na wà làe nî tèyn, ghi wi sî faṇ."

¹³ Jàkôb i jèm tì i chi kî afu, itu' layn wu teyti nyam si lisi antêynî nyamsi nî ɲweyn si fu sî wâynà ɲweyn Esò. ¹⁴ Wu n-tèyti tikfi tî bzi igîi ì bò nî tîfêf tî mîvîm mbò ba'sî nî nîsî igîi ì bò nî ìywa'î mîvîm mbò. ¹⁵ Wù n-teyti meyn kimi kàmêl si kisi mîvîm ntal nî woyn ateyn nî nyamsi mbolo' si kisi mîvîm kà ba'sî nî si lûmnîsî ìvim kimi nî njàkây si kisi mîvîm mbò nî si lûmnîsî ìvim. ¹⁶ Jàkôb nin læ teyti nyamsi ateyn i gwòsî tì i lèm gheli ghi felini nî ɲweyn na ghi na tô'nî nî ìnseyinsi. Wu n-lèm tî i bè sî àɲena na, “Yî nà ndû a ma asi. Yi sesî ndù yi nî ta ka nô mî ànôyn a nyâmsî àkà na fu àghaf si ali-a.”

¹⁷ Wù n-bê meyn sî wùlî vzi a wù n-tisi anôyn a kî asi-a na, “Wa n-dù-a, lvîfili a wâynà wom Esò yeyn và ì bif na, ‘Wà n-dû wo a, wà n-ghi wul ìfelini nî ndà a, na nyam sèynsî nin keli ndà a?’

¹⁸ Wu bif tî wa bè sî ɲweyn na, ‘À n-keli wul ìfelini nî và i Jàkôb, wù tum na ghès gvi ì fù sî và a bô. Wù n-gvî ibàm.”

¹⁹ Jàkôb nîn fi meyn bè sî gheli ghi a ghi nà n-tisi inôyn i nyâmsî ili zî ì bò a yi nà n-gvî ibàm, nî gheli ghili ghi a ghi nà n-gvî ibàm i nyâmsî nâ ghè na, “Esò yeyn zî ì bif yi be kî iwo yèynî a mà bè tēyn. ²⁰ Ka yi n-lèysî si be sî ɲweyn na, wul ìfelini nî ɲweyn Jàkôb nîn gvî ibàm.” Jàkôb nîn bè tēyn ta wù nà n-kfâ'tî na, ifwo vzi a wù tum nin yvîsî àtem a wâynà ɲweyn Esò a wù sfisi ɲweyn nî mbôynî. ²¹ Gheli ghi a ghi nà n-dû nî ifwo ateyn nin lù si a asi achi nâ ghè, Jàkôb i fi chi kî alè' ghè a àɲena nin bì ateyn tì.

Jàkôb i nù ɲeyn Bôbo Fiyini a Benyèl

²² A ni nà ghi nèntu' achi nâ ghè Jàkôb i làlì i lì ghèiki nweyn ghi ghìbò nì gheli ghi felini nì àjena kìmì ghìbò ba'sì nì woyn ghilûmnì nì nweyn njvâ ìmò' i dyànsi àjena a jvâ Jabòk. ²³ Wu n-dyànsi àjena tî i fi dyànsi gheli nweyn ghili nì ìfwo nweyn nô ìjìm. ²⁴ Jàkôb nin dyànsi tî i fañ ibàm kì nwêyn ninyiñ. A ni nà ghi nèntu' wùl ìlvì i gvì i chi nu kì nêyn nweyn tèyn itu' ni layn. ²⁵ A nà ghi ta wùl nâ vzì yèyn na Jàkôb to meyn chwò nweyn, wu kfìyn àku'ti a Jàkôb i sè'sì. ²⁶ Ta wùl sè'sì tî i kæ bè na, "Ìtu' si layn gvî-à, visi ma, mà lu." Mitì Jàkôb i bè sî nweyn na, "Wà fañ tì bòysi ma, ma bù visi na wà lu."

²⁷ Wùl àteyn i bif na, "Iziyn ìzæ nin ghi ndà?" Wu bè na, "Iziyn ìyemi nin ghi Jàkôb."

²⁸ Wùl àteyn i kæ be sî nweyn na, "Ghi na bu fì tonjtî wì vâ na Jàkôb, ghi na tonjtî na Isilæ.^o Wà nû meyn zî gheli ì nù zî Fiyini fì ì to chwò àjena.

²⁹ Jàkôb i bè na, "Mì n-chwotî-à fè'ti iziyn ìzæ sî mà." Mitì wu bif sî Jàkôb na, "Wà n-bif si ni gha nì iziyn ì yemi a?" Wu n-bif tî i boysi Jàkôb. ³⁰ Jàkôb i kæ fu iziyn alè' nâ zì-ì na Benyèl bê na, "À n-ghi ta ghesi Fiyini fì kòynì alè' ghàyn, ma yeyn ìkê' i nweyn mitì fañ tì kfì." ³¹ Jàkôb nìn se si lu si a Benyèl ma ichfì iyvi-i si sali gvi-à, jelì nges nges bòm àku'ti a nweyn kì a ghi nì sè'sì tî.

^o**32.28** Ghi n-tonjtî iziyn nâ yèynì itaṇi i Hibìlù, yi nà ku ndû kimi ta ghi n-bê na, "Fiyini fì nu meyn", ku kimi ta ghi n-bê na, "Wù n-nû nêyn Fiyini fì."

³² À ti iwo zì-ì a à n-ghi sî ko' sî chem layn gheli Isilæ i kfili wi alê' a njwò kî a kî n-ba'sî ayùñ abì nî nyàm bòmta à n-ghi àlê' kî a wulì vzi nîn læ kfiyn sè'si.

33

Jàkôb i ndu yeyn Esò

¹ À nà n-ghi ta Jàkôb lù sî a Benyèl i kî ndùsì i yeyn Esò wu gvî nyeyn gheli nyeyn ghi ighi ikæ. Ta wù yeyn tî i bè na woyn Liyà ndu nyeyn Liyà, ighi Lashèl ndu nyeyn Lashèl woyn ghiki ghi felini ghi i ndù nyeyn ghina àjena. ² Wu lèm gheli ghi felini nî nyeyn ba'sî nî woyn àjena asi, i lèm Liyà nyeyn woyn nyeyn ibàm, i lem gò'si Lashèl nyeyn wâyn nyeyn Josèf. ³ Jàkôb nîn lèm tî i chwò i ndù asi i se sî ba'si sî wâynà nyeyn Esò i ngvimti a nse ingal nsòmbo.

⁴ Esò i kwo nyin i ndu ba'ni nyeyn iwo ateyni i fom iwùyn nî àjena ghi nà sî dzi-à. ⁵ Esò i sesi kî i yeyn ghiki Jàkôb nî woyn i bif sî nyeyn na, “Ighèyn nîn ghi ghi ndà a zî àjena nîn ghi amo' teyn a?” Jàkôb i bè sî nyeyn na, “À n-ghi gheli ghi a Fiyini fi tî dyeyn atem ajuà sî wul ifelini nî và i bòysi nyeyn nî àjena.”

⁶ Nô mi ilvi gha, gheli ghi felini ghiki nî woyn àjena i kintî i ba'si asi nî Esò i ngvimti a nse. ⁷ Liyà nyeyn woyn nyeyn i bon gvî i ngvimti. Josèf nyeyn Lashèl i kæ gvî sî ngvimti sî gò'si asi nî Esò.

⁸ Wu bif sî Jàkôb na, “Nyam sèynsì a mà yeyn tēyn nîn ghi isi gha sî a?” Jàkôb i bè na, “Mi n-fu sî và ta ka wà dyeyn atem

ajuṇa sî mà a bô.”

⁹ Mitì Esò i bè sî wâynà ṇweyn na, “Mi n-keli nyamsi si dvî kfeyni-à. Lèm nyâm shyasi.”

¹⁰ Jàkôb i bè sî Esò na, “Mi n-chwotî a bô. Wà kæ nà keli àtemajuṇa sî mà, wa fsi ifu iyemi yèynì. Wà toṇti meyn mà kì nô ajûṇ yi dyèyn na wà leysi meyn ì fù ma. Mà yèyn vâ yi na kê’ tèyn ta mà yeyn Fiyini. ¹¹ Mi n-chwoti na wà fsi ifu yèynì a mi n-fu sî và tèyn bômta Fiyini fi dyeyn meyn àtemajuṇa sî mà ì fù nô mi ghà sî mà ta mi n-kiṇ.” Wu n-chwòti chwòsi wâynà ṇweyn tì wu fsi ifu ateyn, ¹² i kæ bè sî Jàkôb na, “Gvi ghesivà lu. Mà na ndû asi wa gvî ibàm.”

¹³ Mitì Jàkôb i bè sî ṇweyn na, “Wà n-kya a bô na woyn ghèyn bu lælî-à ma ghi kà’ ghi bû nà nyâṇsì jelî-à, ma keli kimi si nà tô’ni nì nyam sîsì a si bu nyon̄si woyn. Mà kæ nì na nyamsi ateynsi na nyiṇ nyiṇ kì nô si a achi àmò’ a si kfiti. ¹⁴ Wa ndû asi a bô mà na jèlì ki sijya-sijya ghesì woyn da nì nyamsi nô ta ka ghès nî gvî ì kòli và a Seyì.

¹⁵ Esò i bè na, “Yi kæ si nà ghi tì, a mà visi ghelì ghem ghili a zî àṇena na gvî amo’.” Jàkôb i bè na, “Àyòṇnì àkya a bô. Ka wa n-vìsi àṇena sî ma. Wà si ghi ma wà dyeyn meyn àtemajuṇa sî mà.”

¹⁶ Wu n-bè tî, Esò i lù ki achi nâ ghè i nà si kasi kfa si a Seyì.

¹⁷ Jàkôb i kwo lù ṇèyn gheli ṇweyn i ndù a Sukòt i bà’lì ndo afu i fi bà’lì mìtwo i lèm nyamsi ṇweyn ateyn. À ti iwo zì-ì a ghi

n-tonṭi alê' ateyn na Sukòt.

Jàkôb i ndu chem a Shekèm

¹⁸ Jàkôb nìn læ se si kasi si kfa si a Badan Alàm tì i jeli ki nô ajûṇ i ndu chem a ngùṇ ntè' nì Shekèm a Kenàn i bì afu. ¹⁹ Jàkôb nìn yùyn alê' nâ kî a wu n-læ bà'li ndo i bì ateyn tì si a aso ikwo afifâ ivi sî woyn Hamò, i bò Shekèm. ²⁰ Wu n-yùyn tî i bà'li àbaṇ ifu afu i fu iziyn ateyn na, El Elòhè Isilæ^s.

34

Dinà ṇêyn gheli Shekèm

¹ À n-læ meyn nà ghi achi ali-a, Dinà i wayn i wi nì Liyà vzi a wù n-bzi ṇêyn Jàkôb i fvì ndù si mùti ghìki Kenàn. ² Shekèm i wâyn Hamò ma àti bò ntè' Hîf i yeyn Dinà i ghal chi nì ṇweyn si a adya'. ³ Ta wù chi tî i nà si kôṇ ṇweyn i zìtì si be miwôlì infomnî sî Dinà ta ka wù na boṇ kôṇ ṇweyn. ⁴ Shekèm i bè sî bò ṇweyn na, “Bè wâyn wi wèyn sî mà.”

⁵ Jàkôb nìn læ meyn yvi na ghi wumsi meyn wâyn ṇweyn Dinà, a ghi tì woyn ṇweyn ghilûmnî i kinî nyamsi itwa'. Wu faṇ tì bè iwo nô ta ka àṇena ni kfa.

⁶ Hamò ma à ti bò Shekèm i ndù si bèsi iwo ateyn sî Jàkôb.

⁷ Àṇena nà bu bêsì ki besi, woyn Jàkôb ghilûmnî i kasi kfa si a itwa' ma àṇena yvi meyn iwo iwumini-i zì-ì a yi gàyn sî jêmti

^s**33.20** Iwo nâ yèynì nìn bê na, “Fiyini fi nìn ghi Fiyini fi Isilæ.”

àɛna. À nà n-ghi tì ma àɛna yvi meyn na ghi chi meyn nì jêmtì àɛna si adya', iwo ateyni na fu n-ge' sî àɛna, àɛna nyô'si ìton nò si a ɲaɲ bòm iwo nâ zì-ì a Shekèm nì bula wùl timi mòm sî wùl iwi a Isilæ.

⁸ Hamò i bè sî àɛna na, “Wâyn wom Shekèm nin faytî kôn ki nò kon Dinà. Mi n-chwotî na yì visi wù li ɲweyn si a wi. ⁹ Ghesinà lem ichfînì na, wôyn ghes na lî wôyn ghi si a ghîkî, woyn ghi lî i ghesi si a ghîkî.” ¹⁰ Yì kà' a yì du'i afêyn a ghesinà na chi-à. Ilwê' nin ghi ta ka yì na chî ateyn, ma yì kôn a yì na nî mbêy'lî ateyn kî ta yi n-kôn, keli ivzi ifwo.”

¹¹ À nà n-ghi tì ma Shekèm nì gvì ɲêyn bò ɲweyn, i bè sî bò Dinà ɲêyn woyn ɲweyn na, “Yì kæ bimi si nì iwo zì-ì a mi n-bè, a mà fu nò mi ghà ta yi n-kin. ¹² Yì fe'ti nò mi ghà ta yi n-kin na mà fu atu nì wàyn nâ wèyn ba'sî nò mi nì gha ìlvì. Mi n-kin ki na yì fu ɲweyn sî mà si a wi.”

¹³ Wu n-bè nò mi tì, woyn Jàkôb i nà saɲlî wì bòmta Shekèm wùmsi jêmtì àɛna i lisi Shekèm ɲêyn bò ɲweyn, ¹⁴ i bè sî àɛna na, “Ghès kà' ghi bù fù jêmtì yes sî wùl bula ghi si ànam a ɲweyn. Ghèsì kæ mom ìnkì iwo tèyn a à na ghi ìwumi igha'ni-i sî ghès. ¹⁵ Iwo-i nin ghi ki ìmò' ta yì kæ si nì a ghèsì bimi iwo ì zì-i. Yì si ìnwam vzi nò ghèjìm ta ka yì na ghi ki ta ghes. ¹⁶ Yì kæ si ìnwam ìvzi, a ghès fù woyn ghîkî nì ghès sî zì si a ghîkî ì bonj lî ighi, a ghèsinà na chî ki si afo àmò'. ¹⁷ Mitì ma yì kæ faɲ tì bìmi na ghi si ìnwam ìvzi, a ghès li jêmtì yes ì lù.”

¹⁸ Àṅena nin bè tí, iwo ateyni nà jòf sí Hamò n̄ȳn w̄ayn n̄weyn Shekèm nò ajũṅ. ¹⁹ Ghi nà n-ngviml̄i Shekèm a àṅena abe nò ajũṅ. A nà si ghi ta wù yvi iwo nà zì-ì a woyn Jàkôb bè tí, wu nyan̄si bimi k̄i bimi bòm ta wu nà n-kôn̄ w̄ayn Jàkôb nà vzi nò ajũṅ. ²⁰ Hamò n̄ȳn Shekèm i fv̄i i ndù ichf̄i ayisi a ntè' n̄i àṅena i tan̄i sí chye'si ntè' si lisi i bè na, ²¹ “Gheli nà ghèyn nin ghi k̄i nò gheli ghijũṅ. Ghesinà visi àṅena na chi-à n̄i mbêy'li ghesina n̄i àṅena ila' afèyn. Ila' nà yèyni nin gha' kfeyn̄i sí ghesinà nò ghìj̄im. Ghesinà kà' a ghi na ndũ woyn àṅena si a gh̄ik̄i, àṅena bon̄ ndũ ighi ghesinà. ²² Mit̄i iwo-i nin ghi k̄i ìmò', na ghesinà si inwam ghesinà nà ghi ta àṅena, a àṅena k̄æ bimi na ghesina n̄i àṅena na ch̄i si afo àmò'. ²³ Ghesinà k̄æ bimi iwo zì-ì a àṅena bè, a nyamsi àṅena nò s̄j̄im ba'si nò mi n̄i gha ìlv̄i ta àṅena nin keli na si keli k̄i ghesinà. Ghesinà bimi l̄æ iwo zì-ì a àṅena nin kin̄ ta ka àṅena na ch̄i ghesinà amo'.”

²⁴ Nò gh̄ilũmn̄i ghìj̄im ta ghi nà n-ghi ichf̄i ayisi i bimi iwo zì-ì a àṅena bè, ghi si inwam i gh̄el a ntè' afu nò ghìj̄im. ²⁵ Ghi n-sì tí, a nà ghi ibàm i michi ìntal, ìlwê' ateyn bu du' t̄i yum, woyn Jàkôb gh̄ili gh̄ibò a ghi woyn gh̄in̄i sí Dinà ma à ti Simiyòn n̄ȳn Levì i zi a ntè' Shekèm n̄i m̄inyuè i zuet̄i gh̄ilũmn̄i nò ghìj̄im. A ghi t̄i bula wùl n̄i nà kya na à ti iwo zì-ì a àṅena bà'ti. ²⁶ Ghi n-zuet̄i tí i zue kimi Hamò n̄ȳn w̄ayn n̄weyn Shekèm i kasi l̄i i lù n̄i Dinà. ²⁷ Àṅena nin lù tí woynà àṅena gh̄ili i k̄æ zi a ntè' nà ghè si ya'i atũ ìk̄f̄i gh̄el si kumti ifwo gheli ateyn nò ìj̄im bòm̄ta Shekèm

wùmsi Dinà. ²⁸ Àɛna nin li meyn inôyn i bzisi nì inôyn i nyâmsi mbolo' i fi lì njàkâysì nô sîjîm nô mi nì gha ìlvì ta àɛna yeyn nà koɛà antêynì ntè' nì ivzî a wu n-ghi itwa'. ²⁹ Àɛna nin læ meyn lì nô mi ìgha' ìkà ta àɛna nîn yeyn a ndosi nô ìjîm ba'sî nì ghîkî nì woynda i lù.

³⁰ Jàkôb i kœ be sî Simiyòn ɛeyn Levì na, “Yi kwo meyn nkfim i nì ma na si ghi wul ìbi sî gheli Kenàn nì gheli Belis ghi a ghi n-chi ila' afêyn. Ghesinà nin dvî wì ma àɛna kœ chîynti si nu ghesinà, a ghi zueti ghesinà nô ghîjîm.”

³¹ Mitì Simiyòn ɛeyn Levì i bè sî Jàkôb na, “Shekèm bu tî nà keli si ni iwo nâ zî-ì sî jêmtì yes ta wù nì sî wul iwi i jelini.”

35

Jàkôb i kasi ndù a Betèl

¹ À n-læ meyn nà ghi achi ali-a Fiyini fi i bè sî Jàkôb na, “Lu ndu a ntè' Betèl i bì afu i bà'li àbaɛ ifu sî Fiyini fifi a fi n-læ fvì a wa ikè' ta wà nà n-le' wâynà vâ Esò tì.”

² Jàkôb i kœ be sî gheli ndo nì ɛweyn nì gheli ghi a ɛeyn àɛna nà n-ghi amo' nô ghîjîm na, “Yì ma'i mîyìnì mî ìtum nì zì mzî i kfîni ndzi sisi i lèm ngêɛ sisi nì ìlayni. ³ Yì ma'i ghesinà lu i ndù a Betèl alè' ghè a ka mà ba'li aban ifu afu sî Fiyini fifi a fi n-yvì ijêm iyemi i bèynsì mà ta mi nà n-ghi a nge', ghi ghesi ɛweyn nô mi wo ta mi n-ndû.” ⁴ Wu n-tànji tî àɛna kœ fu mîyìnì mî ìtum nâ mzì a àɛna nà n-keli tî sî Jàkôb nô injîm nì mìncha' mzì a àɛna

nà n-we itùṅli nô ìnjìm. Wu gvìmi isas i fìkà' fì ôksì a ngùn Shekèm. ⁵ Wu n-ngvìmi tî ñêyn gheli ṅweyn i se si lù si a Shekèm, Fiyini fì nì ifaynì i ku gheli a ntè'si ghê a si nà n-ba'si sî àṅena, ghi faṅ tì nyìṅ ibam nì Jàkôb ñêyn gheli ṅweyn.

⁶ Àṅena i ndu chem a Lûz alè' ghè a ghi n-tonṭi layn na Betèl a ghi kimi a Kenàn, ⁷ wu bà'li àbaṅ ifu afu i fu iziyn alè' nâ zì-ì na, El-Betèl.^t Jàkôb nìn fu tî bòmṭa Fiyini fì nìn dyêyn meyn ngên ṅweyn sî Jàkôb afu itu' ghê a wu nà n-le' wâynà ṅweyn Esò.

⁸ À nà n-ghi ta àṅena nìn chi a Betèl tì, Dèbolà ma àti wul vzi a wu nà n-tô'ni nì Làbikà si a wayndà i kfi. Wu n-kfi ghi gvìmi isas i fìkà' fì ôksì a ntè' Betèl dzi abàs itsiyn i fu iziyn alè' nâ zì-ì na Alon-Bakùt.^u

⁹ A nà ghi ta Jàkôb kasi kfa si a Badan-Alàm, Fiyini fì i fì fvì a ṅweyn ikè' i boysi ṅweyn, ¹⁰ i bè na, “Iziyn ìzæ nìn ghi Jàkôb. Mitì ghi na bu fì tonṭi wì vâ na Jàkôb, ghi na si tonṭi và lvîyn na Isilæ.” Fiyini fì nîn bè tî i kæ fu iziyn i ṅweyn na Isilæ.

¹¹ Fiyini fì nìn fì meyn bè sî ṅweyn na, “Mi n-ghi Fiyini i Bò ìdwa' ñjìm. Mi n-fu woyn sî và kì si a idvì a ghi lema ì ndù si a tîla' ti dvì kì tèyn, a tifôyntì fvì a àṅena antèynì nà sa'a. ¹² Mi n-fu nse zì a mi n-læ fu sî Abilâhâm ñêyn Yisàk sî và nì wôyn ghya nì ighî a ghi làe ko' ibàm.” ¹³ Fiyini fì nìn tànṅi mèsì sî Jàkôb tì i lù.

^t**35.7** El Betèl nìn kfâ'tì na, “Fiyini fì Betèl.”

^u**35.8** Alon Bakùt nìn kfâ'tì na, “Fikâ' fì idzì.”

^v**35.10** Yeyn 32:28

¹⁴ Jàkôb i tom ngò' alè' nâ ghè si a nchwæ si dyèyn na Fiyini fi nin læ meyn tanjî sî ηweyn afu i fi sfîytî mîlû' nî mîvîl mî olîf atû ateyn si ko'si Fiyini. ¹⁵ Wu n-nî tî i fu iziyn alè' nâ zî-î na Betèl.^w

Lashèl i kfî

¹⁶ A nâ n-ghi ta Jàkôb ηeyn gheli ndo nî ηweyn lù si a Betèl i nâ bu du' tî ndù tî chem a Eflàt wàyn i zîtî si lum Lashèl i nâ si lum nô si a ηaη. ¹⁷ Wàyn i sesi lum si chwòsi ηweyn tî, wùl vzi a wù n-bzisi ghîkî i nâ si kfimtî ηweyn bê na, “Ka wa n-fàyn, à n-ghi kimi wayn îlûmnî.” ¹⁸ Wù nâ n-bê tî ma Lashèl si sitî ki nî îkfi-i i sesi kfî si mèsî i chfî iziyn i wayn na Ben-Onî.^y Wu n-chfî tî Jàkôb i læ fi kfîni iziyn ateyn i kasi chfî na, Benjamîn.^z

¹⁹ Lashèl nin kfî ghi gvîmî ηweyn a dzi ta yî ndû a ntè' Eflàt, a ntè' ghê a ghi n-tonjtî layn na Betîlèhêm. ²⁰ Jàkôb i tom ngò' isè nî Lashèl. Si chem layn, ngò' àteyn bu ghi ki afu si a nchwæ.

²¹ Jàkôb^a nîn tòmm tî i jeli ki tēyn i ndu chwò Migdal Edà i kas itwo ηweyn afu. ²² A nâ ghi ta àņena nin chi afu, Lubèn i wāyn Jàkôb i chi nî Bilhà i wî bò ηweyn îlvî. Jàkôb i yvi iwo ateyn yi

^w**35.15** Iziyn nâ yèynî na Betèl nin kfâ'tî na, “Ndô Fiyini.”

^y**35.18** Iziyn nâ yèynî na, Ben-Onî nâ n-kfâ'tî na, “Wāyn nge' nî mà.”

^z**35.18** Iziyn nâ yèynî na Benjamîn nâ n-kfâ'tî na, “Wayn îkœ itwo nî mà.

^a**35.21** Ghi nyà' îlwè' îlvî na, “Isîlàè.”

yaf ηweyn nô si a ηaη.

Woyn Jàkôb

Jàkôb nà n-keli woyn ghilûmnî njvasî bò.

²³ Woyn ghilûmnî ghi a Jàkôb nîn bzi ηêyn Liyà nà n-ghi Lubèn i wayn iwû àsi nî Simiyòn nî Levî kîmî nî Judà ba'sî nî Isakà ηêyn Zebulùn.

²⁴ Woyn ghilûmnî nî Lashèl i ghi Josèf ηêyn Benjamìn.

²⁵ Woyn ghilûmnî nî Bilhà i wul ì felini nî Lashèl i ghi Dan nî Naftalî. ²⁶ Igghi Zilbà i wul ìfelini nî Liyà i ghi Gât nî Ashà.

Igheyne nâ ghèyn nîn chîyntî ghi woyn ghilûmî ghi a Jàkôb nîn læ bzi a Badan Alàm.

²⁷ Jàkôb i kasi kfa i yeyne bò ηweyn Yisàk a mamlè a ngùn Kiliyat Abà ma à ti ntè' Heblòn a ghi kîmî àlê' ma Abìlàhâm ηêyn Yisàk nîn læ meyn chi ateyne. ²⁸ Yisàk nîn læ sesi kfi ma wù lema meyn nô ajûη nà ghi bèη ivi nî bèηsî mîvîm nfama (180). ²⁹ Wù n-læ kfi ma wù lema meyn nô ajûη i kfa ndu yeyne ghîbo ηweyn. Woyn ηweyn ma àti Esò ηêyn Jàkôb i gvîmî ηweyn.

36

Esò ηêyn woyn ηweyn.

¹ Akeynà nîn ghi àziyne a woyn woyn Esò. Ghi nà n-tonjtî kîmî ηweyn na Edòm.

² Esò nîn læ ndu ghîki ηweyn a Kenàn aziyne a àηena i ghi

Àda i wâyn Elòn i wuli Hêt nì Ohòlibamà i wâyn Anà a ghi wâyn wâyn Zibiyòn i wulì Hîf. ³ Wù n-li meyn kimi Basimàt i wâyn Ishmèl si a wi, a ghi jêmtì Nebayòt.

⁴ Àda i bzi Elifàz, Basimàt i bzi Luwèl nêyn Basimàt,

⁵ Ohòlibamà i bzi Jes nì Jalàm nêyn Kolà. À ti woyn ghilûmnì ghi a Esò nìn læ bzi nêyn ghìki nweyn a Kenàn.

⁶ Esò nìn læ meyn lù i visi wâynà nweyn Jakôb a Kenàn i ndù alè' a ki lu-a. Wù n-sesi lù i lì ghìki nweyn nì woyn, ba'sî nì gheli ndo nì nweyn nô ghijìm. Wù n-li meyn kimi nyamsi nweyn nô sijìm nì ìfwo vzi a wu n-læ keli a Kenàn nô ijìm. ⁷ Esò nìn læ lù bòmta nêyn Jàkôb nà n-ghi ma ghi keli meyn ìfwo nô si idvì ba'sî nì nyamsi, ale'a na si læ gha' ta ka àjena na chîyntì du' ateyn.

⁸ Esò ma ati Edòm i kæ lù si ndù si nà chî a Seyì ila' i kfiynsi.

⁹ Akeynà nìn ghi àziyn a woyn woyn Esò vzi a wu nà n-ghi bàe sî gheli Edòm ghi a ghi nà n-chi a Seyì ila' i kfiynsi.

¹⁰ Ighêyn nìn ghi woyn woyn Esò:

À nà n-ghi Elifàz ta wu n-læ bzi nêyn wî nweyn Àda, a ghi Luwèl ta wu n-læ bzi nêyn wî nweyn Basimàt.

¹¹ Woyn ghilûmnì nì Elifàz nà n-ghi Temàn nì Omà, kimi nì Zefò ba'sî nì Gatàm nêyn Kenàz. ¹² Elifàz i wâyn Esò nà n-keli ànkùmtì a wul iwi ghi tojtî na Timnà nêyn nweyn i bzi Amalèk. Woyn ghilûmnì nà ghèyn nà n-ghi woyn woyn Àda i wî Esò.

¹³ Woyn ghilûmnì nì Luwèl nà n-ghi Nahàt nì zelà kìmì nì Shamà

ngêyn Mizà. A ghi woyn woyn Besimàt i wî Esò. ¹⁴ Ohòlibamà nà n-ghi wî Eso ìlvì a ghi wâyn Anà, bò ɲweyn i ghi Zibiyòn, ngêyn Esò i bzi Jesh nì Jalàm ba'sî nì Kolàt.

¹⁵ Gheli Edòm nì gheli ghi tisini nì àɲena nìn chiynti fvi kî intwen nì Esò.

Woyn Elifàz i wayn iwû àsi nì Esò nà n-ghi gheli ndô Temàn nì gheli ndô Omà kîmî nì gheli ndô Zefò ngêyn gheli ndô Kenàz, ¹⁶ nì gheli ndô Kolà ngêyn gheli ndô Gatàm nì gheli ndô Amalèk. Woyn intwen ndo nì Elifàz nâ ghèyn nà n-chiynti ghi woyn woyn Ada.

¹⁷ Woyn ghi a ghi n-fvì intwen nì Luwèl i wâyn Esò ìlvì nà n-ghi, gheli ndô Nahàt nì gheli ndô Zelà kîmî nì gheli ndô Shamà ngêyn gheli ndô Mizà. A ghi woyn woyn Besimàt i wî Esò.

¹⁸ Woyn Ohòlibamà i wî Esò nà n-ghi gheli ndô Jesh nì gheli ndô Jalàm nì gheli ndô Kolà. À ti asas a ndosi kî a kî n-fvì intwen nì wî Esò i Ohòlibamà i wâyn Anà.

¹⁹ À ti àsas ndo kî a kî n-fvì intwen nì Esò ma à ti Edòm i lema i nà si ghi ìla' i Edòm.

²⁰ Ighêyn nìn ghi woyn Seyi i wulì Hôl ta àɲena nà n-chi ìla' i Edòm si asi. Aziyn a àɲena nìn ghi

Lotàn nì Shobàl ngêyn Zibiyòn nì Anà, ²¹ kîmî nì Dishòn ngêyn Ezà nì Dishàn. Àɲena nà n-chiynti ghi kî woyn woyn Seyi.

²² Woyn Lotàn nà n-ghi

Holì nêyn Homàn, jêmtì Lotàn i ghi Timnà.

²³ Woyn Shobàl i ghi

Alvàn nì Manahàt nêyn Ebàl nì Shefò kìmì nì Omàn.

²⁴ Ighi Zibiyòn i ghi

Ayì-à nêyn Anà. Anà nâ wèyn nìn ghi ivzî a wu n-yeyn ibi i
mu a nse iyum ta wù n-kini njàkâysi bò nweyn.

²⁵ Anà nà n-keli wayn ìlûmnì iziyn i nweyn i ghi

Dishòn, keli wayn ìwi iziyn i nweyn i ghi Ohòlibamà.

²⁶ Woyn Dishòn nà n-ghi

Hemdàn nì Eshbàn nêyn Itlàn nì Kelàn.

²⁷ Woyn Ezà i ghi

Bilhàn nì Zavàn nêyn Akàn.

²⁸ Woyn Dishàn i ghi Uz nêyn Alàn.

²⁹ Aziyn a gheli ndô Hôl nà n-ghi Lotàn nì Shobàl nêyn Zibiyòn

nì Anà, ³⁰ ba'sî nì Dishòn nêyn Ezà nì Dishàn. Ànena nà n-sa'
ki àsas a ndosi nì ànena ila' i Seyì.

Gheli ghi sa'ni a Edòm

³¹ Akeynà nìn ghi àziyn a tâfoyn tîtì a ti n-læ sa' Edòm jæ ta ka
nô fòyn ìlvì læ sà' Isilæ.

³² Belà i wayn Beyò nìn læ ko' ifôyn si asi a Edòm a ghi wulì
ntè' Dinhabà.

³³ A nà ghi ta Belà lè, Jobàb i wâyn Zelà i wulì Boslà i ko' ifôyn.

³⁴ Fòyn Jobàb i læ lè, Hoshàn i wulì Temàn i ko' ifôyn.

³⁵ A nà ghi ta fòyn Hoshàn lè, Hadàd i wulì ntè' Avìt, a ghi wâyn Bedàd i ko' ifôyn. Hadàd nâ wèyn nà n-ghi ivzî a wu n-tim yì gheli Midiyàn ila'i Muwàb tì.

³⁶ A nà ghi ta fòyn Hadàd lè, Samlà i wulì Maslekà i ko' ifôyn.

³⁷ A nà ghi ta Fòyn Samlà lè Shôl i wulì Lehobòt a mbàe jvâ i ko' ifôyn.

³⁸ A nà ghi ta fòyn Shôl lè, Bal-Hanàn i wâyn Akbò i ko' ifôyn,

³⁹ i læ lè, fòyn Hadàd i ko' ifôyn a ghi wulì ntè' Buwa. Wî Hadàd nà n-ghi Mèhetabèl i wâyn Matlèd ma à ti wâyn wâyn Me-Zahàb.

⁴⁰ Tîfôyn tîti a ti n-fvì intwen nî Esò nà n-ghi

fòyn Timnà nî fòyn Alvà nêyn fòyn Jatèt, ⁴¹ nî fòyn

Òhòlibamà nêyn fòyn Elà kîmi nî fòyn Binòn nêyn ⁴² fòyn

Kenàz nî fòyn Temàn ba'sî nî fòyn Mibzà nî ⁴³ fòyn

Makdèl nêyn fòyn Ilàm. Tîfôyn nâ tèyntì nà n-chîyntì ghi

kî gheli Edòm. Nô mi isas i ndo ikà i chî kî abàs ghè a

àjena nîn ku. Esò nîn ghi bàe sî gheli Edòm nô ghìjìm.

37

¹ À nà n-ghi ta Yisàk kfi, Jàkôb i faɲ nà chî kî àlè' ghè a bò ɲweyn nîn læ nà chî ateyn a Kenàn.

Jemsi Josèf

² Akeynà nîn ghi àwo kî a kî n-læ gâyn sî Jàkôb nêyn woyn

ɲweyn.

Wâyn ɲweyn Josèf nîn læ lema i nà ghi bèɲsì ɲjvàsì nsòmbo nî wu nà kinî bzisi ɲêyn woyn bò ɲweyn ma à ti woyn Bilhà nî ighi Zilbà ma àti ghìki Jàkôb ghili. Josèf nà n-nî wu nà fê'tì àwo abi-a kî sî bo ɲweyn a woynà ɲweyn nîn nî.

³ A ghi tì Jàkôb i kôn Josèf chwô ta wù n-kôn woyn ɲweyn ghili bômta wu n-læ bzi ɲweyn a ɲweyn idviyn i læ tas dâlà sî ɲweyn yi jôf ki tèyn. ⁴ Woynà Josèf i yeyn tî ta bò àɲena nîn kôn Josèf chwô àɲena i nà si bâyn ɲweyn bu tanjî wî sî ɲweyn nî mbôynî.

⁵ Jèm i læ chi Josèf achi ali-a, wu fê'tì jem àteyn sî woynà ɲweyn. Aɲena fi tò' i bàyn ɲweyn nô si a ɲaɲ. ⁶ Wu n-læ bè sî àɲena na, “Yî yvi kî jem a yî tî chî ma: ⁷ Ghesinà tî nà si àsaɲ a gvêyn, kuli ìtu ateyn kî tēyn aka' asaɲ nî ma lalî tîmi, ivzi i timi i jîɲ kal akema i ngvimti asi ateyn.”

⁸ Woynà ɲweyn i bîf sî ɲweyn na, “A wà ti n-kfâ' kî nô na wà làe sa' ghès? A wà ti n-kfâ'tî kî nô na wà læ nà ghi fòyn wes?” Ta àɲena tànji tî i fi tò' i bayn ndu kî nî Josèf asi bôm jèm ɲweyn nî dzi zî a wù nà n-tanji ateyn.

⁹ Jem nîn fi meyn chi Josèf wu fi fê'tì sî woynà ɲweyn i bè na, “Yî yviti-a, jem ìli ti meyn fi chî ma, ma yeyn ìchfî iyvi nî njoɲ, ba'sî nî mìnjèyn ɲjvâ ìmò' mi nà ngvimlî mà.”

¹⁰ Wù n-fê'tî meyn kimi sî bò ɲweyn wu yòl i bîf sî ɲweyn na, “À n-ghi ìnkî i jem ìkà nâ yèynî a yî chî vâ tèyna? A wà ti n-kfâ'tî kî nô na ghesi nà vâ nî woynà ghyâ làe n-gu' a wa asi a?” ¹¹ Woynà

Josèf i nà si ghê' ηweyn. Mitì bò ηweyn i faη i nà si kayn ki na jêm Josèf nâ zì nîn dyêyn na gha a.

Woynà Josèf i bey'li ηweyn

¹² A læ nà ghi achi ali-a, woynà Josèf i se' si nà kini bzisi bò àηena a ngùη Shekèm. ¹³ Jàkôb i bè sî Josèf na, “Woynà ghya nîn kinî bzisi a ngùη Shekèm. Mî n-tum và sî àηena.” Josèf i bè na, “Ma yvi meyn a bà.”

¹⁴ Jàkôb i kæ be sî Josèf na, “Ndu kini i yeyn na woynà ghya nîn ghi ki nô ajûη nî bzisi a. Wà ndû yeyn wa kasi kfa i gvi fè'tì sî mà.” Wu n-tàηi tî i tum ηweyn wu lù ifyàyn Hebìlòn si ndù a Shekèm. A nà ghi ta wù ndù chèm a Shekèm, ¹⁵ wùl i yeyn ηweyn ta wù n-jelì chwô itwa' i bif sî ηweyn na, “Wà n-kiη ghà afeyna?”

¹⁶ Wu bè sî wùl àteyn na, “Mî n-kiη woynà ghem. Wà kà' a và na kya àlê' kî a àηena nîn kini bzisi àηena ateyn a?”

¹⁷ Wul àteyn i bè na, “Àηena lu meyn si a afêyn.” Ma ni meyn yvì ta àηena nîn bê na ghi n-ndù a Dotàn.

Josèf i jùmtì i ndu yeyn àηena a ngùη Dotàn. ¹⁸ Woynà Josèf i yeyn Josèf wu bu gvî kî si a nje i kul mìnàη i lèm na wu n-gvi-à a ghi zue ηweyn.

¹⁹ Wu nà ba'sî mesì gvî tèyn, àηena be kî si a àηena ngen̄si na, “Bò jèmsi wêyn n-gvî.” ²⁰ Yì gvi ghesinà zue mà' ηweyn ibi ili afêyn i kfa i bè kî na nyam itwa' kû meyn kfìl ηweyn ta ka jemsi ηweyn nâ sèynsì mæ.”

²¹ A nà ghi ta Lubèn yvi iwo ateyn i mòmsì si fsi Josèf si a iwu nî

woynà ñweyn i bè na, “Ka ghesinà nin zuè zue ñweyn. ²² Ghesinà nin keli wi si zue ñweyn. Ghi kwo mà’ ñweyn ibi itwa’ afêyn, ka wùl nîn kùm ñweyn.” Lubèn nà n-bê tì bòmta wù n-kin si nì si nya’ti si fvìsi Josèf si kasi si kfa nì ñweyn sî bò ñweyn.

²³ A nà ghi ta Josèf gvi chem a ngùn nì woynà ñweyn, àñena ghal i cho’ dàla ijùn zì a yì nà n-ghi a ñweyn iwùyn tî, ²⁴ i mà’ ñweyn ibi ili mu i ghi wi ateyn.

²⁵ Àñena ni dù’i si yì i sesi ki si ndùsì i yeyn anôyn a gheli mbey’lì ali-a, a ghi gheli Ishmèl ma ghi lù a Gilèt. A ghi tì ma àñena kuli meyn bòsi ifwo ilimtini ijûn nì mỳìsi ìnjùn ba’sî nì môe atû kàmêlsì nà kalì si bey’li a Ijìb.

²⁶ Judà i bíf sî woynà ñweyn na, “Ghesinà ti kæ zue wâynà ghesinà ì lèytì a ghesinà sæ nô ghà? ²⁷ Yì gvi ghesinà kwo bèy’li ñweyn sî gheli Ishmèl. Ka ghesinà nin kùm àwu a ñweyn iwùyn. Wù n-ghi ki nô wâynà ghesinà, a ghi wi si afi.” Woynà ñweyn i bimi.

²⁸ Gheli mbêy’lì ghì a ghi lù a Midàn tì i gvi ba’si, woynà Josèf i gùf i fvìsì ñweyn si ibi nâ ghè i bey’li ñweyn sî àñena si a aso ikwo afifâ ki chem wi kilù. Gheli Ishmèl ateyn i lì Josèf i kàlì nì ñweyn a Ijìb.

²⁹ Lubèn i ni kasi gvi ichfì ibi nâ ghè i kin mon Josèf si a ibi iton ñweyn i yaf wu bàytì ndzisi si a ñweyn iwùyn, ³⁰ i kasi ndù i bè sî woynà ñweyn na, “Wàyn vzî bu fì ghi wi ibi afî! Mà ti n-nî nô ghà lvîyn a?”

³¹ Ta wù bè tí, àṅena si bzi i yo' mīlun mī àteyn a dāla nī Josèf
³² i lī dāla ateyn i kfa ndu dyèyn sī bò àṅena i wam bè sī ṅweyn
na, “Ghèsì yeyn dāla yèyn yi ghi kī tèyn. Fayti kī i yeyn na à
n-ghi dāla wāyn vā a?”

³³ Jàkôb i yeyn keli dāla ateyn i bè na, “À n-ghi dāla wāyn wom.
Nyàm ìtwa' ku meyn ṅweyn i sàytì kī isà' isà'.”

³⁴ Wu bè tì i bàytì ndzisi ṅweyn i mà' fīntsi i dzì wāyn ṅweyn nō
sī a ndèyn idyà. ³⁵ Woyn ṅweyn nō ghìjīm i gvì sī kfīmti ṅweyn
mītì wu faṅ tì yvìtì i bè na, “Mà na dzì kī dzì wāyn wom nō ta ka
mà læ bon kfī i ndù bà'si sī ṅweyn ila' i nkfisi nse. Ta wu bè tí i
faṅ nà sī dzì kī dzì.”

³⁶ À ghi tì ma gheli Midàn ghi ndu meyn bèy'li Josèf a Ijìb sī
Botifà. Botifà nà n-ghi wul ìfelinì nī fòyn Ijìb, ghi àtu a nchìsi
nto'.

38

Judà ṅeyn Tamà

¹ À nà n-ghi ta ghi bèy'li Josèf, Judà i lù i visi woynà ṅweyn i
ndu nà chī ṅeyn Hilà ìlvì, a ghi wulì Adulàm. ² Judà nīn ndù afu
tī i yeyn wāyn wulì Kenàn ìlvì, iziyn i bò ṅweyn i ghi Shuwà i lī
sī a wī i chī nī ṅweyn. ³ Wu timi ìlvā i bzi wayn ìlūmnì. Judà i
chfī ìziyn i ṅweyn na Êl. ⁴ Wu fī timi ìlvā i bzi wayn ìlūmnì ìlvì i
chfī ìziyn i ṅweyn na Onàn. ⁵ Wù n-fī meyn bzi kfeynsi wayn
ìlūmnì ìlvì a Kezìb i chfī ìziyn i ṅweyn na Shelà.

⁶ À nà n-ghi ta El i wayn ìlwema nì Judà lèma, Judà ndù wi sî ñweyn iziyn i ñweyni ghi Tamà. ⁷ Mitì Êl i chi nchînì ibi asi nì Bôbo Fiyini, Bôbo nì wu kfi.

⁸ Judà i kæ be sî Onàn, ma àti ànkùmti a wayn nì ñweyn na, “Chi nì wî wâynà vâ i bzi woyn sî ñweyn. À ti ta nchînì ìla’ nîn dyêyn.” ⁹ Mitì Onàn i nà kya na wù kæ bzi wayn ñêyn Tamà a à na ghi wâyn El, a ghi wi iwû ñweyn, i nà se si chi nì wî waynà ñweyn wu nà kwo sfis ki mu mî wàyn a nse ta ka wù fañ tì bzi wayn sî wâynà ñweyn. ¹⁰ Bôbo Fiyini i yeyn ìwo zì-i a Onàm nîn nî a ghi ìwo ibzi-i i nì wu boñ kfi.

¹¹ Judà i kæ bè sî wî wâyn ñweyn Tamà na, “Kasi ndu wa chî a yi abe wâyn wom Shelà læ lèma ì kfèyn ì lì vâ si a wi.” Wu n-bè tēyn ta wù n-fâyn na Shelà kà’ a wù boñ kfi kî ta woynà ñweyn. Tamà i kasi kfa si abe nì bò ñweyn.

¹² A læ nà ghi ibàm i bèñsì, wî Judà i wâyn Shuwà i kfi. A nà ghi ta Judà dzì meyn mèsì ìkfi i wî ñweyn, wu ko’ a Timnà alè’ ghè a ghi nà n-kom iwî i njìsì^b nì ñweyn ateyn. Wu n-kò’ ñêyn sūyn ñweyn Hilà i wulì Adulàm vzi.

¹³ Tamà i yvi na bò lum nì ñweyn nîn ndû a Timnà si kom iwî i njìsì nì ñweyn, ¹⁴ i cho’ lèm fĩntsi fĩ ñweyn i ma’ ndzisi lûsì i chĩl ikê’ i ñweyn nì àbâs a ndzisi-a i ndu dù’i afàf a Enèm a dzĩ Timnà. Wu n-nì tĩ bòmta wù nà nkya na Shelà lema meyn kfèyn si ndu wi mitì bò ñweyn fañ tì vîsi na wù li ñweyn si a wi.

^b**38.12** *kom iwî i njìsì* 31.19

¹⁵ Judà i se si chwò i yeyn Tamà i nà kfâ' na à n-ghi wul ìwi ìjelini bòmta wu nà n-ghi ma wù chiyti meyn ikê' i ñweyn. ¹⁶ Wu fañ tì kèli na à n-ghi wî wâyn ñweyn i ndu ba'si sî ñweyn i bè na, "Gvi mà chi nì và lvîyn." Wu bif sî Judà na, "Wà ti kæ chi nì mà a wà fu gha sî mà a?"

¹⁷ Judà i bè na, "Mi n-ndû lî wâyn bzi antêyni bzisi nì mà ì tùm sî và." Tamà i fi be ki na, "Wa n-fu àfo a mà ghal lèm i nà chîti-à."

¹⁸ Judà i kæ bif sî ñweyn na, "Mà fu lèm ghà sî và a? Tamà i bè na, "Fu fîncha' fîfî a wà chwæ ngên zyâ ateyn nì nkfi zî a wà chfiñ fîncha' nâ fîfî ateyn i fu kimi mbàñ zì a wa awu." Judà i fu ifwo ateyn sî Tamà i chi nì ñweyn wu timi ilvâ. ¹⁹ A nà ghi ta Tamà lù, i cho' afo kî a wù nì chil ikê' i ñweyn ateyn i kasi mà' fîntsi fi ñweyn.

²⁰ Judà i ndu tum sîyn ñweyn i wulì Adulàm vzi nì wâyn bzi na wù ndu ì fù sî wùl ìwi vzi ì kàsi fsi ifwo ñweyn vzi a wù nì ghallèm tì. Mitì wu ndù i fañ tì yèyn wul ìwi àteyn. ²¹ Wu n-fañ tì yèyn tî i bif sî ghilûmnì ghi a ghi n-chi afu na, "Wùl ìwi ì jelini vzi bà a wù nì nà du' afàf a Enèm tì à?" Àñena bè sî ñweyn na, "Wul ìwi ì jelini bu tìmi nà ghi afêyn."

²² Ta àñena bè tî, sîyn Judà nâ zì i kasi ndu bè sî ñweyn na, "Ma bù ndù yèyn wul ìwi nâ vzi, ghilûmnì ghi a ghi n-chi afu bê na, Wul ìwi ì jelini bù tìmi nà ghi afu."

²³ Judà i bè na, "Wù keli lâe ndù nì ifwo nâ vzi a mà nì fu lèm sî

ņweyn. Ghesivà vîsi ndû bu tî a gheli na chye' ghesivà. Ba ma tum meyn wâyn bzi na wà ndu î fû sî ñweyn wà ndû î faņ tî yèyn ñweyn?"

²⁴ A nà ghi ibàm i njoņ sî tal, wu yvi na Tamà i wî wâyn ñweyn kasi meyn si a wul îwi î jelini î bõņ wayn. Wu bè na, "Yî li ñweyn î fvî gvî nyò' abe."

²⁵ Àņena se si fvî nî Tamà wu tum wul nî ìfwo vzi a wu tî ghal lèm na wù kasî ndu fû sî Judà î bè na, "Ifwo wèyn nin keli wul vzi a wù tî bõņsi ma. Fayti ki fîncha' fèynfi nî nkfi àteyn ba'sî nî mbàņ î nyamni yèyn i yeyn na wa n-kelî wul vzi a wù n-keli a."

²⁶ Wu ndu fu, Judà i yeyn keli na à n-ghi ìfwo ñweyn i bè na, "Tamà bû bèbsi îwo, à kwo nî bèbsi mà bõmta ma bu tî bè na wâyn wom Shelà li ñweyn si a wi ta mi n-chfîni." Wu n-bè tî i faņ tî fi tî chi nî Tama.

²⁷ İlvi kfeyn ta ka Tamà bzi wu keli na à n-ghi ìmbwâ'sî ilûmnî a ñweyn ilvâ. ²⁸ Wu sesi bzi ìmò' i fvîsî àwu a ñweyn, wul vzi a wù n-bzisi i ghal i kul nî àmbyèyn abaņni-a i bè na, "À gvî iwèyn si a asi." ²⁹ Mitî wayn ateyn i kasi zisi àwu a ñweyn, wâynà ñweyn i fvî si a asi. Wul àteyn i bè na, "E ma! Wà jèlî ti î tèyni î gvî si a asi-a?" Ghi chfi îziyn i wayn àteyn na Bèlêz^d. ³⁰ Wu n-gvî tî wâynà ñweyn vzi a wù na n-si keli àmbyèyn abaņni-a kî a ñweyn ikœ i kœ gvî. Judà i chfi îziyn i ñweyn na Zelà^e.

^d**38.29** *Bèlêz* nîn kfâ'tî na, "Tèyni fvî".

^e**38.30** *Zelà* nîn kfâ'tî na, "Îbaņni".

Josèf nêyn wî Botifà

¹ À nà n-ghi ta gheli Ishmèl lì ndù nì Josèf a Ijib, Botifà i wul i felini nì fòyn Ijib i yuyn nweyn. Botifà nà n-ghi wul ifelini nì fòyn Ijib, ghi àtu a nchìsi nto’.

² Bôbo Fiyini i nà gâmti Josèf wu nî ifèl i nweyn kî nô ajûn, chî a ndo nì bò ifèl nì nweyn i wulì Ijib. ³ A nà ghi ta bò ifèl nì Josèf yèyn ta Bôbo Fiyini nîn gâmti ifèl i nweyni ndû kî ajûn, ⁴ wu dyèyn àtem ajunà sî nweyn i lì nweyn si a wul ifelini vzi a wù n-ba’si sî nweyn. Botifà nîn fi meyn lèm Josèf na wù na ghi àtu sî gheli ghi felini a ndo nì nweyn i fi lèm nô mi ghà ta wù nà n-keli kî awu nì Josèf. ⁵ À nà n-ghi ta Botifà lèm Josèf na wù na kinî gheli nweyn nì ifwo nweyn nô ijim ti, Bôbo Fiyini i boysi nô mi ghà a ndo nì Botifà nî ivzî a wu n-ghi a gvêynsi bôm Josèf.

⁶ Botifà nîn fu adya’ na Josèf na kinî ifwo nweyn nô ijim iwo-i nà bu fu wi nge’ sî nweyn a bu kî iwo afo a yini-a nì nweyn. Josèf nà n-ghi ikun alè’ àmo’ fî keli adya’. ⁷ Wî Botifà i yeyn tî i nà si kî nweyn nì àsi a chfilini-a. A læ nà ghi achi ali-a wu bè sî nweyn na, “Gvi chi nì mà.”

⁸ Josèf i tuynsi i bè na, “Bò ifèl nì ma fu meyn adya’ na mà na kinî nô mi ghà ta wù n-keli a ndo afèyn, iwo-i bu fu wi nge’ sî nweyn. ⁹ Wul nîn keli wi adya’ a ndo afèyn chwô mà. Bò ifèl nì ma fu meyn nô mi ghà sî mà a bu kî và bômta wà n-ghi wî

ηweyn. Mà ti kà' ma mòmm ti inkì iwo bzi-i tēyn asi nì Fiyini fī a?"

¹⁰ Wî Botifà i nà fu kî nge' sî Josèf michi ìnjìmm mìtì wu fañ tì bìmi sî chi nì ηweyn.

¹¹ A læ nà ghi achi ali-a Josèf i zì sî nì ifêl i ηweyn, nô wul ìfelini ìmò' i ghi wi a ndo, ¹² wî Botifà i ghal Josèf a ndzisi i bè na, "Gvi chi nì mà." Mìtì wu sòysì ndzisi ateyn i le' fvì i vîsi sî ηweyn.

¹³ A nà ghi ta wù yèyn na Josèf le' meyn i vîsi ndzisi awu nì ηweyn, ¹⁴ wu jàntì gheli ghi felini a ηweyn a ndo i bè sî àjena na, "Yì yeyn kî wulì Hibìlù wèyn a lûm wom tî gvi nì ηweyn sî ghesinà teyna. Wù nì zì gvi nà kîñ sî chi nì mà sî a adya', ma byal. ¹⁵ Ta mà byal nô mî ilvî gha wù lè' fvì vîsi ndzisi ηweyn sèynsì."

¹⁶ Wu n-bè tî i lèmm ndzisi ateyn nô ta ka lûm ηweyn i bò ìfèl nì Josèf nî kfa. ¹⁷ Botifà i nî kfa nô mî ilvî gha, wu bè sî ηweyn na, "Akôs a Hibìlù kî a wà tî gvi nì ànkeyna afèyn tì nî meyn nà kîñ sî chi nì mà sî adya'. ¹⁸ Ma byal nô mî ilvî gha, wù le' i fvì i vîsi ndzisi ηweyn sèynsì."

¹⁹ Bò ìfèl nì Josèf i yvî iwo zì-ì a wî ηweyn bè, iton ηweyn i yaf nô sî a ηa, ²⁰ wu bè ghi ghal Josèf i ndu fò a ndô ncha' ghè a fòyn nà n-fo gheli ateyn. Josèf i fañ kî afu.

A nà ghi ta Josèf nèn ghi a ncha', ²¹ Bôbo Fiyini i dyèyn àtem ajuṇà sî ηweyn i gàm-tì wulì vzî a wù n-kini gheli ndô ncha' i nà kôn ηweyn, ²² i lèmm na Josèf na kinî gheli ndô ncha' fî tisî ìfèl zì-ì a ghi n-nî afu. ²³ Wu n-lèmm tî i nà bu keli wi ilvî kûm nô mî ghà ta

Josèf nìn nî bòmta Bôbo nà n-gâmtì ñweyn, wu nî nô mi ghà kî ajûñ.

40

Josèf i fè'tì jemsi

¹ A læ nà ghi achi ali-a, wulì vzi a wù n-we milû' a bôm nì fòyn Ijib, nì wulì vzi a wu nà n-ghayn ifwo i yini sî fòyn i nì i bebsi ìwo sî ñweyn. ² Fòyn i nyò'si ìton sî gheli ghi felini nì ñweyn nà ghi ghìbò, ³ i bè ghi ndu fò àñena a ndô ncha' ghè a atu a nchisi nto' nà n-kini gheli ndô ncha' ateyn, a ghi kimi àlê' kî a ghi n-fò Josèf ateyn. ⁴ Àñena chi afu si aleñ ilvi, atu a nchisi nà kî-à i cho' Josèf na wù na kinî àñena. ⁵ A læ nà ghi nintu' achi ali-a, jemsi i chi gheli ghi felini nì fòyn nà ghi ghì bò, nô mi i yi ndà i dyêyn kî ìwo si a nyiñ.

⁶ Itu' i layn, Josèf i gvi yeyn àñena koynsî kê' kî tèyn. ⁷ Wu bif sî àñena na, “Yi n-koynsî kê' tèyn bôm ghà?”

⁸ Àñena bè na, “Jemsi tî kfa i chî ghes miti wul i ghi wi si fè'ti na si n-bê na gha a?” Josèf i bè sî àñena na, “À n-ghi kî Fiyini a fi kà' a fi fe'ti na jemsi nin bê na gha a? Yi fe'ti na jemsi ateynsi tî chî zi na gha a?”

⁹ Wulì vzi a wù n-we milû' a bôm nì fòyn i kæ be sî Josèf na, “Jèm tî chî ma, ma yeyn fikâ' fi gilebsi a ma asi, ¹⁰ fi keli tifyas tî tal. Fikâ' fi ateynfi i sâm i kola mîtam, mî bân kî si ilvi. ¹¹ A ghi tî bôm fòyn Ijib i ghi a ma awu, ma kôe mîtam mî àteyn i kàm a

bôm nâ ghè ì fù sî fòyn.”

¹² Josèf i kæ be sî ηweyn na, “Tifyas tìtì tì tal nîn dyêyn mîchi ìntal. ¹³ À na ghi ibàm i mîchi ìntal, a fòyn fvîsi vâ si a ncha’ ì kâsi lèm và kî ichfî ifèl nî và, a wà na wê mîlû’ mî ηweyn kî ta wà tî nà we. ¹⁴ Mitì wà fvî si a ncha’ awo àkya na si jelì kî nô ajûŋ, ka wa n-lèysî mà. Dyèyn atem ajunà sî mà i tanjî sî fòyn kûm mà ta ka mà fvî si a ncha’ afêyn. ¹⁵ Ghi n-læ ghal ma si adya’ a ghès ila’ i gvî nî mà afêyn bula ma bebsî ìwo. À na si fî ghi afêyn ghi fô mà a ncha’ bula ma bebsî ìwo.

¹⁶ A nà ghi ta wùlì vzì a wù n-ghayn ifwo yini nî fòyn yvî ta Josèf fàytî fe’ti jem wùlì vzì a wù n-we mîlû’ mî fòyn, wu bè sî Josèf na, “Jem ti meyn boŋ chî ma. Yî tî chi ma ghi nî kelsî abayn sî tal a ma atu. ¹⁷ Kel zî a yî ko’ gò’sî i keli tîŋki tî ifwo i yini nî fòyn kî si a idvî. Mitì mînyûyn gvî yî kî antêynî kel nâ ghè a ma atu. ¹⁸ Josèf i bè sî ηweyn na, “Kel nâ sîsî sî tal nîn dyêyn mîchi ìntal.” ¹⁹ À na ghi ibàm i mîchi ìntal, a fòyn fvîsi vâ si a ncha’ ì teyn atu àkya ì ghànjsî ìgvîyn ìzæ atû fîkà’, a mînyûyn na chufa.”

²⁰ A nà ghi ibàm i mîchi ìntal a ghi àchi i bzi nî fòyn, wu jàn gheli ghi felini nî ηweyn na àŋena gvi yî achi ibzi nî ηweyn. A nà ghi ta àŋena nîn yî, wu fvîsî gheli ghi felini nî ηweyn ghi ghîbò si a ncha’. ²¹ Ta wù fvîsî tî i kasi lèm wul vzì a wù tî nà wê mîlû’ a bôm nî fòyn ichfî ifèl nî ηweyn ta ka wù na wê mîlû’ a bom nî fòyn kî ta wu nà n-we. ²² Mitì i bè na ghi teyn atu a wûl vzì a wù nà n-ghayn ifwo i yini sî ηweyn tî ì ghànjsî ìgvîyn i ηweyn atû

fìkà' kɪ ighel ta Josèf nɪn bè ta wù nà n-fê'ti jem sɪsɪ sɪ àɲena.

²³ Yi n-gàyn tɪ, wùlɪ vzi a wù nà n-we milû' a bôm nɪ fòyn i lèysi kɪ leysi Josèf.

41

Jemsi chi Fòyn Ijib

¹ A nà n-ghi ibàm i bèɲsɪ bò ta fòyn Ijib fvɪsɪ atu a nchɪsɪ nto' kɪ sɪ a ndô ncha', jem chi ɲweyn a wù n-ti a mbæ jvâ Nâyl, ² i yeyn ta nyamsɪ mbolo'sɪ fvɪ ko' a jvâ nsòmbo gha'lɪ jôf kɪ tèyn nà kfil òyol a mbæ jvâ. ³ Si lisi i fi fvɪ ko' kɪmɪ nsòmbo i timi a ngùn àteyn, yumtɪ bef kê' kɪ tèyn. ⁴ Ta sɪ fvɪ kò' tɪ i kùti i kfil sɪ gha'lini sɪsɪ. Fòyn i chil i gvɪtɪ sa mbunisi.

⁵ Wu chil gvɪtɪ tɪ i fi kasi buni, jèm îlɪ i fi chi ɲweyn. Wu yeyn itu asaɲ nsòmbo wu gha'li jôf kɪ tèyn, ma wu ba' kɪ a ayaɲsɪ isaɲ àmò'. ⁶ Itu asaɲ ilvi i fi fvɪ, nsòmbo, kɪmɪ atû àyaɲsɪ isaɲ nâ ghè, yumtɪ ghi kɪ tèyn, kê' tèyn ta à nyò' afyef a lûm. ⁷ Kɪ tɛyn itu asaɲ vzi a wu n-yumtɪ kê' tɪ i mzi i vzi a wu n-gha'li jôf tɪ. Fòyn i chil i gvɪtɪ sɪ a mbunisi i kæ sɪ keli na à nɪ nà chi jem.

⁸ Itu' i bisi layn iwo ateyni i nà sɪ fu nge' sɪ ɲweyn. Wu tum jàɲtɪ gheli minya' nɪ gheli ghi tofini a Ijib nô ghɪjɪm i fè'ti jemsi ateyn sɪ àɲena. Mitɪ nô wùl sɪ ateyn i faɲ tɪ fè'ti iwo zɪ a jemsi ateynsɪ nɪn dyèyn sɪ ɲweyn.

⁹ Atu a nchɪsɪ nto' kɪ i kæ bè sɪ fòyn na “Ma beti meyn iwo ta mà tɪ nɪ jas i lèsi sɪ fè'ti sɪ vâ.” ¹⁰ “A n-læ nà ghi ta ghesɪ àtu a gheli

ghì a ghi n-ghayn ifwo iyini nì và ì nì jàs tî và nyô'sì ìton ì fò
ghès a ndo ncha' abe nì àtu-a nchìsì nto' a tî, ¹¹ jemsì i kfa chi
ghes kî ghìjìim achi ali-a, nô mì jem ndà i dyêyn kî ìwo sì a nyin.

¹² Ghèsì i fè'tì jem sì ateyn sî wâyn wùlì Hibìlù ìlvì a wu nà n-ghi
ghesì àjena amo' tēyn, a ghi wul ìfelini nì àtu a nchìsì nto' a. Wu
fè'tì ìwo zì a nô mì jem ndà nìn dyêyn sî ηweyn. ¹³ Awo nâ kî a
wù fè'tì sî ghès tî i gâyn kî ighel ta wu bè. Ghi n-læ meyn kasi i
lèm mà kî a ichfì ifèl nì mà, mitì i zue wul vzì a ghesì ηweyn nà
n-ghi amo' i ghangsì ìgviyn i ηweyn atû fikà' kî ta wu n-bè.

¹⁴ Fòyn i yvi tî nô mì ilvi gha i tum na ghi nyan̄sì ndù ì fvìsì gvì
nì Josèf sì a ncha'. Ghi ndu fvìsì Josèf i kom atu a ηweyn, wu
kfini ndzisi i kæ sì gvì asi nì fòyn.

¹⁵ Fòyn i bè sî Josèf na “Jem ilì tî meyn chî ma nô wùl na ghi wi
sì fè'tì iwo zì a yì n-dyêyn. Ma yvi na và n-nfe'tì jemsì.”

¹⁶ Josèf i bè sî ηweyn na, “Mà kà' ma bù fè'tì jem zyâ sì a ma
ngen̄, mitì Fìyìnì fì ghi sì fè'tì iwo zì a jem ateyn nìn n-dyêyn sî
và na atem àkya yviti.”

¹⁷ Fòyn i kæ sì bè sì ηweyn na, “Jèm tî chî ma, ma ti a mbæ jvâ
Nâyì, ¹⁸ ma yeyn nyamsi mbolo' nsòmbo sì fvì kò' a jvâ, gha'lî jôf
kî tèyn i nà kfìl ìnfû' a mbæ jvâ. ¹⁹ Sì ibàm ateyn, sì lisi fì fvì ko'
kìmi nsòmbo, yumtî ghi kî tèyn. Ma bù timì ì yeyn ìnki nyâmsì yi
befì kê' tì a Ijib afêyn. ²⁰ Ta sì fvì tî nô mì ilvi gha ì kùti ì kfìl
nyam sì gha'lini sìsì a sì nì fvì kò' sì asi tì. ²¹ A nà ghi ta sì kfìl
mesì, sì nà bu ghi kî sì ighi, yumtî ghi kî tì. Ma chil ì gvìtì sì a

mbunisi.

²² Jem ìlì i fi chi ma. Ma yeyn itu asaŋ, nsòmbo, ma wu ba' kè ayaŋsi isaŋ àmò', gha'lî jôf ki tèyn. ²³ Itu asaŋ ilvi, nsòmbo, nin fi meyn fvì i kfeynsi kimi atû àyàŋsi isaŋ nâ ghè, yumtî ghi ki tèyn, ma afyef alûm a nyo'li meyn. ²⁴ Itu asaŋ vzi a wu nà n-yumti ghi tî i mzi itu asaŋ i gha'lini vzi nsòmbo. Ma ti meyn fè'ti jem nâ sèynsi sî gheli minya'. Mitì wûl si ateyn faŋ tì fè'ti iwo zì a si n-dyêyn sî mà.”

²⁵ Josèf i bè sî ɲweyn na “Jemsi fòyn nâ sèynsi sî bò nin ndyêyn ki iwo ìmò'. Fiyini fi dyeyn meyn iwo zì a fi n-kiŋ si ni sî và a Mbæ. ²⁶ Nyamsi mbòlo' si gha'lini sîsi nsòmbo nin dyêyn bèŋsi nsòmbo, itu asaŋ i gha'lini vzi nsòmbo i dyêyn kimi bèŋsi nsòmbo. À n-ghi ki jem ìmò'. ²⁷ Nyamsi mbòlo' sîsi nsòmbo a si tî fvì kò' si ibàm yumti kê' tì nì itu asaŋ vzi nsòmbo a wu tî nâ yumti kê' ta à nyò'li àfyef a lûm tì nin dyêyn na jèŋ nin ku si a bèŋsi nsòmbo.

²⁸ Yi n-ghi ki tì ta mà nì bè sî fòyn. Fiyini fi dyeyn meyn bàynsi iwo zì a fi n-kiŋ si nì sî và a Mbæ. ²⁹ Ifwo iyini nin ko' ila' i Ijìb ki ijìm nô si idvì si a bèŋsi nsòmbo. ³⁰ Mitì a jèŋ ibemni ìlì ku ibàm i bèŋsi nsòmbo nâ ghè ì nì a gheli lesi na ifwo iyini nîn læ meyn nâ ghi a Ijìb. Jèŋ ateyn læ bebsî ila' i Ijìb nô ijìm. ³¹ Wûl læ nà bu kfâ'ti wì ta ifwo iyini nîn læ nâ ghi a Ijìb bòmta jèŋ ateyn læ nà bema. ³² Fiyini fi tî nì na jèm nâ yèyn chi fòyn dzi sî bò bòmta fi si ghi ma fi cho'ni meyn na yi na ghi ki tì, ndèyn ghi wi si dyèf.

³³ “Yi n-jôf a Mbæ na wà kini wul ìtofini, wu kya àwo, ì lèm wù na tisî ìla’ i Ijìb yèynì. ³⁴ Yi n-jôf na fòyn cho’ti gheli ghi tisini, àņena na yvînti ìfwo iyini a bēņsì nâ ghàyn nsòmba a ìfwo iyini nîn ghi sî nà dvî ateyn tēyn. Nô mi ndà a ìla’ afēyn na kfî ìfwo iyini gwôtî ìlwê’ ìtwāyn fu àlê’ àmò’ sî àņena, ghi lemà. ³⁵ Lèm sî a isa’ na àņena fsiti ìfwo iyini a bēņsì nâ ghàyn a wu n-ghi sî nà dvî ateyn tēyn ì fàyti ì lèm kî a ntè’si a ntè’si ì nà kinî-à, ta ka ghi lâ nà yi-a. ³⁶ Bè na ghi fayti lèm ìfwo iyini ateyn taka jèn nâ zì lâ kù a bēņsì nâ ghè, a gheli ìla’ afēyn na yi-a, buti a jèn ateyn lâ zuèti gheli.”

³⁷ Fòyn Ijìb ñeyn chye’si ñweynsi i yvi iwo zì a Josèf bè, yi nà jôf sî àņena. ³⁸ Wu bif sî chye’si ñweynsi na, “A ghesinà ti kà a ghi fî yèyn wul ìlvì wu keli àyvis a Fîyini ta Josèf wèyn a?”

³⁹ Wu n-taņi tî i kæ be sî Josèf na, “Ta Fîyini fi dyèyn ìwo zì a jem yem nâ yèyn nîn bê sî và tēyn, yi ti n-dyēyn na wùl nîn ghi wi a wù n-keli itof fî kya àwo ta vâ. ⁴⁰ Mi n-lèm và a wà na ghi ànkùmti àkema a nto’ afēyn, sa’ kî gheli ghìjìm a ìla’ afēyn. Mà na chwo kî và bòmta à n-ghi ma fòyn.

Josèf i sa’ ìla’ i Ijìb

⁴¹ Fòyn nîn taņi tî i kæ bè sî Josèf na, “Ma fu meyn àdya’ sî và na wà na sa’ ìla’i Ijìb yèynì kî ìjìm.” ⁴² Wu taņi tì nô mi ìlvì gha i cho’ fincha’ fi tîfòyn sî a ñweyn awu i we awu nî Josèf i mà’ dàla a ñweyn iwùyn ma ghi tas kî nô nî ndzisi tosi. Wù n-fi meyn we kîmi tîfwo imzì nî Josèf ma ghi fàyti nî àso ikwo abañna. ⁴³ Wu

n-læ ni tî i bè ghi gvî nî fîncha'fi na Josèf na jelî atu, a gûf nyamsi kfaŋ. Josèf i nà si jêl atu àteyn ta ànkùmtî a fòyn Ijìb. Wù nà n-sesi jêl, gheli nà byatî ndû a ɲweyn asi bê na, “Fòyn vzi n-gvî, Yì le' si a dzi.” À ti ta fòyn nîn læ lèm Josèf wu nà si sa' ìla' i Ijìb ki ìjìm.

⁴⁴ Fòyn nîn læ meyn fi be kimi sî Josèf na, “Mî n-ghi ki nô fòyn ìla' afêyn mitî si zîti lvîyn si ndu asi wùl làe bu nî wî iwo ìla' afêyn bula wà bimi.” ⁴⁵ Fòyn Ijìb nîn fu meyn iziyn ifi-i sî Josèf na Zafenat-Baneyà i fu wul iwî Ijìb sî ɲweyn, iziyn i ɲweyni ghi Asenàt. Asenàt nà n-ghi wâyn Bòtifelà i ngàn ndo fîyìnì filifi a fî nà n-ghi a ntè' Ôn tèyn. Josèf i nà si keli àdya', sa' ki ìla' i Ijìb ìjìm.

⁴⁶ Josèf nîn læ zîti si fèl sî fòyn Ijìb ghi bèɲ mîvim ìntal. À nà n-ghi ta ghi lèm ɲweyn, wu fvî i jêl i ki kal nî ìlwê' a Ijìb ki ìjìm. ⁴⁷ Ifwo iyini nîn læ meyn ko' a Ijìb a bɛɲsî nâ ghê nsòmbo kî si idvî ki ighel ta Josèf nîn læ bè. ⁴⁸ Josèf nîn læ meyn bè ghi nà jelî yvîŋtî ìfwo iyini a bɛɲsî nâ ghê nsòmbo, lêm ki a ntè'si a ntè'si. Wù nà n-yvîŋtî ìfwo iyini a gvêynsî, kasî lêm ki a ntè' afî a yî n-ba'si a gvêynsî nâ ghê. ⁴⁹ Josèf i yvîŋ àsaŋ ki dvî i gha'ni, wu nà bu fî lêm wî akôyn. Asaŋ ateyna nà n-si bim ghi ki ta asese a mbàe jvâ.

⁵⁰ Bɛɲsi jêŋ sîsî nîn læ se si gvî, ma Josèf si keli woyn ghilûmnî ghîbò ta wù bzi ɲêyn Asenàt i wâyn Bòtifelà ta wù nà n-ghi ngàn ndô fîyìnì fifî a ntè' Ôn. ⁵¹ Josèf i chfî ìziyn i wâyn ìlwema na

Mànasè bê na, “Fìyìnì fì gamtì meyn mà ma lèsì ngê’ semsi nô sịjìm ì nà bu fì kayn wi mbzi kûm wul a ghès abe.” ⁵² Wu n-læ meyn chfì ìziyni a ânkùmtì a wayn na Eflèm bê na, “Fìyìnì fì fu meyn mà nì woyn ila’ afêyn a mà jìŋ ateyn tèyn.”

⁵³ Bèŋ sîsì a ifwo iyini nà n-dvî ateyn a Ijìb tì ì læ gvì ì chwò.

⁵⁴ Bèŋ sîsì nsòmbo a Josèf nìn læ bè na jèŋ nìn làe ku ateyn tì ì zìtì, jèŋ ì ku ki tila’ tìjìm mitì ifwo iyini ì nà bu ghi ki ta ghi n-læ lèm a Ijìb. ⁵⁵ A nà ghi ta gheli Ijìb zìtì ì nà si boŋ kfì jeŋ, àŋena ndù ì nà si dzì sî fòyn. Wu bè sî àŋena na, “Yì ndu yeyn Josèf. Yi n-dû wù bê nô mi na gha, yi ni ki tî.”

⁵⁶ Jèŋ àteyn ì ghaŋ awo ì boŋ ku ila’ ì Ijìb ki ìjìm. Josèf ì zìtì ì nà si fvìsi bey’lî ifwo iyini vzì a wù n-læ lèm tî si gheli bòmta yì n-læ sesi gvì a Ijìb ì ku ki ilwê’ ìjìm ì nà bema. ⁵⁷ Gheli ì nà si lû ki tila’ tìjìm gvì yuyn ifwo iyini sî Josèf a Ijìb. Jeŋ nà zì nìn læ meyn nà bema, ghi ki tila’ tìjìm a mbzi.

42

Woynà Josèf ì ndù a Ijìb

¹ Jàkôb nìn læ meyn yvi na ifwo iyini nìn ghi a Ijìb ì bif sî woyn ŋweyn na, “Yì ti si kinî ki ìwuyn tēyn kfâ’ na ifwo yini nìn lù wo na yì na yi-a?” ² “Ma yvi meyn na ifwo iyini nìn ghi a Ijìb. Yì kali ndù yuyn gvì ni ilvi bu tì a ghesinà nîn kfì jeŋ.”

³ Ta wù tànji tî, woynà Josèf ì lù ìvim ì kàlì si yuyn ifwo iyini a Ijìb. ⁴ Jàkôb nìn bù læ visi na Benjamìn ì waynà Josèf itwelâ ndu

ngêyn àŋena bòmta wù nà n-fâyn na iwo ibzi-i kà' a yi ndu kòli
ŋweyn afu. ⁵ Woyn Isilæ nin læ lù ngêyn gheli Kenàn ghili ta ghi
nà n-ndû kimi si yuyn ifwo iyini a Ijib bòmta jen ateyn nà n-ghi
ma yì ku meyn kìmì a Kenàn.

⁶ A nà n-ghi tì ma Josèf si sa' ìla' i Ijib, a ghi kimi ŋweyn vzi a
wù n-bey'lî ifwo iyini sî gheli nô ghìjìm. Woynà ŋweyn ndu chem
afu i tim alvi a ŋweyn asi i kfisi àkê' a nse. ⁷ Josèf nà n-yeyn gvî
nì woynà ŋweyn tēyn i keli ki keli, mitì i kem nì ki na yi n-kya wi
àŋena i nà si byatî ki byatî bif na, “Yì lù wo a?” Àŋena bè na
“Ghèsì lu a Kenàn ì gvì si yuyn ifwo iyini afêyn.” ⁸ Josèf nìn læ
yeyn keli woynà ŋweyn tì àŋena faŋ tì kèli ŋweyn. ⁹ Wu kfà'tì jem
sìsì a si n-læ chi ŋweyn kûm woyna ŋweyn tì nô mì ilvi gha i bè
sî àŋena na, “Yi n-ghi tēyn ghi gvèsì ma yì gvì kì si yeyn na à
n-boynî àbâs àkà si zi ateyn ila' afeyn a.” ¹⁰ Àŋena bè sî ŋweyn
na, “Ìngan a bô. Ghès nìn ghi ki gheli ghi felini nì và ma ghesì gvì
kì si yuyn ifwo iyini afêyn. ¹¹ Ghès nìn ghi tēyn ghi ki woyn wûl
ìmò'. Ghès nìn ghi ki gheli ghi felini nì và, taŋî ki samo'. Ghès nìn
ghi wi gvèsì.” ¹² Josèf i fi bè kì sî àŋena na, “Ìngan, yì gvì kì si
yeyn na à n-boynî àbâs àkà si zi a ghès ila' afêyn a.” ¹³ Àŋena i bè
na, “Bôbo, gheli ghi felini nì và nìn ghi tēyn ma ghi n-læ nà ghi
njvàsì bò, a ghi ki woyn wûl ìmò', wu chî a Kenàn. Waynà wes
ìlvì i læ kfi, àngò'si-à i ghi ngêyn bò wes a ila'.

¹⁴ Josèf i fi bè kì sî àŋena na, “Ba ma ni meyn bè na yi n-ghi
gvèsì! ¹⁵ Mì n-mòmsì zì lvîyn ì yeyn na iwo zì a yi n-bê nìn ghi

samò'a. Mi n-bê sî zî samo', kâyn ìziyn i fòyn na, mi n-visî wî na yî lu a bu kî na àngò'sî àki-a nâ kî i gvi meyn afêyn. ¹⁶ Yî tum wul ìmò a yi atêynî wù kasi ndù lî gvi nî waynà vzi. Wu n-sesi ndù a mà ghal ì lèm gheli ghili ghi a ka ghi fañ afêyn a ndô ncha', a wâynà vzi gvi jæ taka mà keli na yi n-tañî samo' ma yi n-wam wam a. Yî kæ si fañ ti ni tî, a mà na bè sî zî, kâyn ìziyn i fòyn na, yi n-ghi gvèsî." ¹⁷ Wu n-tañî tî i ghal lèm àjena nô ghìjìm a ndo ncha' si a michi ìntal.

¹⁸ A nà ghi ibàm i michi ìntal, Josèf i bè sî àjena na, "Yî kæ si ni iwo zî a mi n-bè, a mà visi zi bòmta mi ghi tèyn fâyn Fiyini." ¹⁹ Yî kæ nà tanî samo' yi visi waynà vzi ìmò' afeyn i li ifwo iyini i kasi kfa fu sî gheli ghi ka jèn zue àjena. ²⁰ Mitî yi keli si gvi nî àngò'sî àki-a kî sî mà ta ka mà keli na yi n-tañî samo', ì visi zî." Àjena i bimi si ni iwo zî a Josèf bè.

²¹ Àjena nin bimi tî i nà si bê kî sa ajena ngenji na, "Ghesinà kà' a ghi na jìñ tèyn bòm iwo zî a ghesina nin læ mòmm sî waynà ghesinà. Ghesina nin læ meyn yeyn dzi zî a wù nà n-koynsi chwoti ghesina ateyn, mitî i fañ tî yviti. À ti iwo zî a nge' yèyn kòli ghesinà tēyn." ²² Lubèn i bè si àjena na, "Mi n-læ meyn bè sî zî na ka ghi n-nî iwo ibzi-i sî wàyn nâ vzi yi fañ tî yviti. Mìluñ mè ñweyn mèyn a ghesinà atu lvîyn." ²³ Àjena nà n-tañî tî kya wi na Josèf nin yvi iwo zî a àjena nin bê bòmta ghi nà n-chwòsì chwosi itañî Josèf sî àjena. ²⁴ Josèf i lù si àjena angùn i ndù nà si dzì-à, i dzì iwo ateyni bol si a ñweyn item, wu fi kasi i gvi i tanî sî àjena

i bè ghi lì Simiyòn i kul ki asi nì àjena. ²⁵ Wu n-læ nì tî i bè na ghi we ifwo iyini a bòsì nì woynà ñweyn, kàsi we nô mi ìkwò nda kî a ñweyn atû bò, fî fu ifwo taka àjena fvi yî a dzi. Ghi we i mèsì ìfwo iyini ateyn, ²⁶ woynà ñweyn i kul bòsì ateyn atu njàkâysì nì àjena i lù. ²⁷ A nà ghi ta àjena jèl ì ndù chem alè' ali-a itu' jî, àjena timi sî chi, wul ìlvì i yàs bò sî fu ifwo iyini sî njàkâs ñweyn, i kasi yeyn ki ìkwò vzi a wù nì yuyn ifwo iyini ateyn a ñweyn a bò. ²⁸ Wu n-yeyn tî i byal bè sî woynà ñweyn na, “Ghi kasi meyn we ìkwô wom a ma bò, wu wèyn.” Àjena kfi sayn, i nà sî bif ki sî àjena ngenji na, “Fiyìnì fî ti mòm ghà sî ghesinà teyna?”

²⁹ A nà ghi ta àjena kàsi kfa a Kenàn i fè'tì nô mi ghà sî bò àjena ta yi gàyn. Àjena nin bè na,

³⁰ “Wùlì vzi a wù n-sa' Ijìb ti meyn byàyti sî ghès nô sa ñaṇ bè na ghès nin ghi gvèsì, ma ghèsì gvì sî nya'ti sî ki ila' i ñweyn.

³¹ Mitì ghèsì bê sî ñweyn na ghès nin taṇî ki samo', ghi wi gvèsì.

³² Ghès nin ghi ki woyn wùl ìmò', ma ghès nin læ nà ghi njvàsì bò. Waynà wes ìlvì i læ kfi, àngò'si-à i ghi ñeyn bò wes a Kenàn lvîyn.

³³ Wùl nâ vzi a wù n-sa' ila'i Ijìb bê sî ghès na, “Mi n-mòmsì zì ì yeyn na yi n-taṇî samo' a. Yi n-visi wâynà vzi ìmò' afèyn ì lî ìfwo iyini kàsì kfa ì fu sî ghelì ghi ghì a ghi n-kfi jeṇ tî. ³⁴ Mitì yì ndu lî gvì nì àngò'si àki-a sî mà taka mà keli na yi n-taṇî samo' ghi wi gvèsì. Yi kæ nà ghi samo', a mà kasi fu wâynà vzi a yì na nî

mbey'li afêyn kî ta yi n-kôn.”

³⁵ Aḡena taḡi tî, i sesi yàs i bòsì, nô mi ìbu' ikwo nî ndà i kasi ḡhi kî atû bò nî ḡweyn. ḡêyn ḡhìbò àḡena i yeyn tî i kfi sayn.

³⁶ Jàkôb i bò àḡena i bè na, “Yi n-zueti mesì woyn si a ma awu. Josèf tî meyn ndù, Simiyòn ndû bà'si, yi na si fi kiḡ si li Benjamìn lvîyn. Awo abi-a nâ kèyna nin ḡâyḡ tèyn a yvi kî mà ilûm ta bò vzi.” ³⁷ Jàkôb nin taḡi tî, Lubèn i bè sî ḡweyn na, “Visi ḡweyn sî mà, mi ndù kasi ḡvi nî ḡweyn. Ma faḡ tî kàsi si ḡvi nî ḡweyn sî vâ, wâ kôn wa zueti woyn ḡhilûmnî nî mà ḡhèyn ḡhìbò.”

³⁸ Mitì Jakôb i bè na, “Mà kà' ma bù vîsi na zî wâyn wom kali afu amo'. Wâynà ḡweyn ilwema ti meyn kfi, à na si ḡhi kî ḡweyn. Nge' kæ fvî kòli ḡweyn a dzi, a na ḡhi na yi ni meyn na advîyn a wûl tèyn ta ma kfi nî ìkoynsi isuyni.”

43

Woynà Josèf i kasi kâlî a Ijîb

¹ Jeḡ ì bemni zî a yi n-ku tî nâ n-bu ḡhi kî ḡhi a Kenàn. ² A nâ n-ḡhi ta Jàkôb ḡêyn ḡheli ḡweyn yi mèsì ìfwo iyini vzi a ḡhi n-ḡvi nî ḡweyn a Ijîb tî, wu bè sî woyn ḡweyn na, “Yi kasi ndù yuyn kfèynsi ìfwo iyini ilvi sî ḡhesìnà.”

³ Judà i bè sî bò ḡweyn na, “Wùlî vzi a wù n-sa' ila' nâ zî-i ti meyn fu nfàsì nfàsì sî ḡhès na, “Ka isi ìyemi fi kù zi, a bu kî na yi ḡvi meyn nî wâyna vzi ìtwelâ.” ⁴ Wâ kæ visi Benjamìn na ḡhesì àḡena kali amo', a ḡhesì kali ì yuyn ìfwo iyini.” ⁵ Mitì wâ kæ faḡ

tì vîsi na ghèsî àŋena ndu amo', ghèsî bû ndù bòmta wùl nâ vzi ti meyn bè na ka isi ŋweyni fî ku ghes a bu kî na ghèsî gvi meyn nî wâyna wes.

⁶ Isilâe i bif sî àŋena na, “À ti nge' ikà a yî we ma ateyn tèyna, bôm ghà ta yî tî fè'tî sî ŋweyn na yî n-keli waynî ilvî-a?”

⁷ Àŋena i bè na, “Wùlî àteyn ti meyn bibti àwo sî ghès kî sî idvî kûm ghès nî ghelî ghesî. Wù ti meyn bif na bò wes bu ghi-a, fî bif na ghès nîn keli wâyni ilvî-a?” Ghesî bêynsî kî awo kî a wù bif sî ghès. Ghesî butî nâ kya na wu n-bê na ghèsî ndu lî gvi nî wâyna wes.”

⁸ Wu n-tàŋi tî i chwoti bò ŋweyn Isilâe i bè na, “Visi wayn ateyn sî mà ghesî àŋena lu kî lvîyn bu tî a ghesinà kfi jên, ba'sî nî woyn ghesî. ⁹ Wà vîsi ŋweyn sî mà a mà to'ni nî ŋweyn a iwo faŋ ti gâyn si ŋweyn. Mà kæ ì ndù ì faŋ ti kasi si gvi nî ŋweyn sî vâ, a mîluŋ mî ŋweyn faŋ a ma atu nô ta ka mà lâe kfi. ¹⁰ Ghèsî nâ n-gvî na wà vîsi ghesî ghi Benjâmîn kasi kî kasi, ma ghèsî si ghi ma ghi ndu meyn a Ijîb nô ingal ibò.

¹¹ Bò àŋena Isilâe i kæ bè na, “Yî kæ nâ si ghi kî na zî àŋena nîn lû kî amo', yî kini lâe nô ifwo ijûŋ vzi a ghesinà nîn keli ila' afêyn i we a yi-a bôsî, i ndù fu sî wùlî nâ vzi. Yî li miyisi inlîmtînî nî ilû ba'si nî mîtâm inlî ì ndù nî imêyn. ¹² Yî li ì yòmti ikwo, bòmta yî n-keli si ndù si fu ikwo ifwo iyini vzi a ghi n-læ kasi we a yi-a bôsî tî. À kà' a à na ghi ma ghi n-læ jas jasi. ¹³ Yî li kîmi wâyna vzi Benjâmîn nyànŋsi kasi ndù yeyn wul ateyn kî lvîyn. ¹⁴ Mî n-jêm

na Fiyini fi i bò ìdwa' ìjìm ni wùlì nâ vzi koynsi ìsuyn ì vîsi wâynà vzi ìlvi vzi ñêyn Benjamìn, zî àñena kasi kfa kî amo'. Wùlì kfi, wù kfi meyn.

¹⁵ Jàkôb nin tañi tî nô mi ìlvi gha, àñena i lî ifwo ateyn i fi li yomti ìkwo ifwo iyini ñêyn ghì Benjamìn i nyan̄si lù kî lu i kàlì si yeyn Josèf a Ijìb. ¹⁶ A nà ghi ta Josèf yeyn Benjamìn ñêyn àñena nô mi ìlvi gha i bè kî sî wùl vzi a wu nà n-tisi gheli ghifelinì a ñweyn a ndo na, “Li ndu nì gheli ghèyn a ma ndo. Wà ndû wa si nyam i kfè ìfwo iyini bòmta mi n-yi ghesi àñena amo' nìnchùe.”

¹⁷ Wùl àteyn i lî i ndù nì àñena a ndo nì Josèf kî ta wù bè.

¹⁸ Woynà Josèf i nà si faynà kfâ' na, ghi n-dû nì àñena afu bòm ìkwo vzi a ghi n-læ kasi we a àñena bòsì tî. Àñena nà n-kfâ' na wù n-kin̄ si fsiti njàkâysi àñena, si ghal si lem àñena sa ikòs.

¹⁹ A nà ghi ta ifaynì ku àñena tî, àñena i ndù i nà si tañi sî wùlì vzi a wù n-tisi gheli ghi ìfelini nì Josèf ichfi ndo bê na, ²⁰ “Ghès nin kumî ìwuyn a bôbo na, ghès nin gvi meyn i yuyn ifwo iyini afèyn si asi, ²¹ i kasi sesi kfa i jèl i ndu chem alè' ali-a itu' ji, ghèsi timi si chi, i sesi yàsi bò seysi i kasi yeyn kî ìkwo vzi a ghès nì yuyn ifwo iyini ateyn a ghès a bòsì. Ghèsi kasi meyn gvi nì ñweyn si fu. ²² Ghès nin kya wi na à n-læ kasi we nda ìkwo ateyn a ghès a bòsì a. Ghesi gvi meyn kimi nì ìkwo ìlvi si yuyn ifwo iyini ateyn.”

²³ Wùlì àteyn i bè sî àñena na, “Nge' nin ghi wi, ka yì fî fàyn. Mi n-læ meyn fsi ìkwo vzi a yì n-læ gvi nì ñweyn.” À n-læ we Fiyini

fifi, i Fiyini fi bò vzi i we ìgha' nâ zì a yi-a bòsì.” Wu n-taŋi tî nô mi lîlvi gha i ndu fvisi gvì nì Simiyòn.

²⁴ Wu n-nì tî i li zi nì àŋena a ndo nì Josèf i fu mu àŋena sù ìvi ateyn, i fu kimi ìfwo iyini sî njàkâysi àŋenasi. ²⁵ Àŋena yvi na Josèf nin gvì yi nêyn àŋena amo' nìnchùe, i ba'ti tìfu tìtì a àŋena nà n-keli sî Josèf taka wu gvì a àŋena fu sî nweyn.

²⁶ Josèf i ni gvì a ndo nô mi ilvi gha àŋena i fu tìfu tìtì a àŋena nì gvì nì ìnteynti sî nweyn i timi a nweyn asi, i chfiŋsi ìtu àŋena a nse. ²⁷ Wu toŋti àŋena i bif na, “Bò vzi vzi bà a yì tî bè na wù dviyn meyn tì a? Wù bu ghi-a?”

²⁸ Àŋena i be na, “Bò wes i wulì ifelini nì và bu ghi, ghi kî nô iwuyn itwo.” Ta àŋena taŋi tî i ngvimti a nse si gvimli nweyn.

²⁹ Josèf i ki ndùsì i yeyn Benjamìn, kî nô wâyna nweyn ìlvâ ìmò' i bif na, “Ìwêyn nìn ghi àngò'sì àki-a kî têyn ma? Wu n-bif tî i bè sî Benjamìn na, “Fiyini fi boysi vâ a wayn wom.” ³⁰ Josèf nin læ yeyn Benjamìn nô mi ilvi gha, isuyn i kola nweyn nô sa ŋaŋ, mîsî i nà si gvì a nweyn asi, wu nyanŋsi fvì i ndu zi dù'ì a ndo ì nchini nì nweyn, i dzì.

³¹ A nà ghi ta wù dzì chimi, wu sù ìkê' i ghal ngeŋ nweyn i fvi gvì i bè na, “Yì chwosi ifwo iyini vzi.”

³² Ghi chwòsì ifwo iyini nì Josèf sanyin i chwòsì i wu woynà nweyn sanyin, i chwòsì i wu gheli Ijib ghi a ghi nà n-yi nêyn aŋena kî sanyin. Àŋena nin læ ni tî bòmta gheli Ijib nà n-lum yi wi nêyn gheli Hibìlù amò' bòmta àŋena nà n-kôn wì gheli Hiblù.

³³ A nà n-ghi tì ma woynà Josèf du'i meyn asi nì Josèf kì sa ibzi, si zìtì kì a wul ilwema si kàlì si chem a àngò'sì. Àḡena nà si kì ngen̄si, ghi nì ikayni. ³⁴ Ghi sesi yì, Josèf i bè na ghi li ifwo iyini a ṇweyn asi gwòtì sî woynà ṇweyn. Ghi gwòtì i we i wu Benjamìn wu dvî chwô nô mî wu nda si chem ìngal ìtâyn. Àḡena i yì i nyvi ṇêyn ghi Josèf i kfeyn kì ta àḡena nìn kôṇ.

44

Ghi yeyn bom Josèf a bò nì Benjamìn

¹ A nà n-ghi ta Josèf ṇêyn woynà ṇweyn yì mèsi, a nì nà ghi nìntu', Josèf i bè sî wul vzi a wù n-tisi gheli ghi felini nì ṇweyn na, "We ifwo iyini a bòsi nì gheli ghèyn wu kfeyn kì a àḡena i bè'ì. Wà nî wa kasi we nô mî ikwo nda kì a ṇweyn bo. ² Wà we wa lì bom yem zì a ghi fàyti nì àso ikwo afifâ tî i we a bò nì àngò'si a àḡena ba'sî nì iwu ṇweyn ikwo. Wul ateyn i nì kì iwo zì a Josèf bè.

³ Itu' i bis layn, ghi tsiynsi woynà Josèf àḡena i lù nì njàkâysi àḡena. ⁴ Àḡena i lù i nà bu du' tì fvì si mèsi i ntè' nâ zì, Josèf i bè sî wulì vzi a wù n-tisi gheli ghi felini nì ṇweyn na, "Nyin ghal gheli ghi i bif sî aḡena na, "Bòm ghà ta yì là' njùn nì mbi a? ⁵ Iyêyn nìn ghi bom bò ifèl nì mà zî a wù n-nyvi ateyn fî yeyn àwo ateyn. Yi mom meyn iwo yi bem nô abi."

⁶ A nà ghi ta wù nyin kòli àḡena, wu bè kì iwo zì a Josèf bè na wu be sî àḡena. ⁷ Mitì àḡena bè sî ṇweyn na, "Bòm ghà ta wà

n-be ìnkì iwo nâ yèynì sî ghès a bô? Gheli tēyn ta ghes kà' ghi bû mòm ìnkì iwo tì. ⁸ Ba ghèsi ti meyn kàsi gvi nì ìkwo vzi a ghès nin læ yeyn a ghès a bòsi tî? Ghès ti kà' ghi na choṇ si ni gha nì àso ìkwo nì bô ifèl nì và a? ⁹ Ghi kæ yeyn bom nâ zì nô mi a bô nì ndà a ghès antēynì a ghi zue wul àteyn, a ghès ghî a ghi faṇ na ghi ìkòs ì va.”

¹⁰ Wul àteyn ì bè na, “Ma yvi meyn ìwo zì a yì bè. Mà yeyn bom ateyn nô mi si ndà a mà li kì wul àteyn sa ma akòs ì vîsi zì a yì lu.”

¹¹ Wu n-bè tî, nô mi ndà ì ì nyàṇsì ì su'sî kì bô ṇweyn ì yàs.

¹² Àṇena nin yàyti tî, wul ifelini ateyn ì zìtì kì nì bô wul ilwema ì cha' kì tēyn ì ndu yeyn a bô nì Benjamìn ì àngòsì a àṇena.

¹³ Woynà ṇweyn ì yeyn tî ì dzì ì bàyti ndzisi si iwùyn ì kasi ko'si bô si àṇena atu njàkâysì ì kasi ndu a ntè' afu.

¹⁴ Josèf ì nà bu du' kì a ndo, Judà ṇēyn woyna ṇweyn ì zi gvi ì feli a ṇweyn asi. ¹⁵ Josèf ì bif si àṇena na, “À ti gha a yì mom tēyn a? Yi n-kya wi na wulì tēyn ta ma nî wu nà kì kya àwo aleytinâ?

¹⁶ Judà ì bè sî ṇweyn na, “Ghès nin keli wi iwo ili si fî si bè a bô, ghèsì ka' ghi bû làyn nsa'. Fiyini fî dyeyn meyn bàynsi ìsas ì yesi a ndayn. Ghèsi ghìjìim, ba'sî nì wulì vzi a ghi yeyn bom ateyn a ṇweyn a bô si ghi kì ìkòs lvîyn sî và.” ¹⁷ Mitì Josèf ì bè sî ṇweyn na, “Mà kà' ma bû nì ìnki iwo tì, a n-faṇ kì wulì vzi a ghi yèyn bom àteyn a ṇweyn a bô sa ma akòs a yì kasi kfa yeyn bô vzi kì nì mbôynì.”

¹⁸ Judà i kɪnti ndù i ba'si a ɲweyn a ngùn i bè na, “Mi n-chwotî a bô, visi mà bè iwo, ka wa n-yàbsi ìton sî mà. Mi n-kya kî nô na wà n-ghi kimi ta fòyn. ¹⁹ Wà læ meyn bif sî ghès na bò wès bu ghi-a i bif kimi na ghès nin keli wâynì ilvì-a? ²⁰ Ghèsi bè na “Bò wes nin ghi ma wù lema meyn nô ajûŋ, keli wâyn ilûmnì itwela ilvi ma wù bzi kî nô idviyn. Lwèmâ wâyn nâ vzì i ghi ma wù n-læ meyn kfi, à faŋ kî ɲweyn sî nà ɲweyn, bò wes i kôŋ ɲweyn nô ajûŋ.”

²¹ Wa kæ si bè sî ghès a bôbo na ghèsì ko' lì kàlì nì ɲweyn wà yeyn nì ìsi ìzæ. ²² Ghèsi bè sî vâ a bô na, wayn ateyn kà' wu bù lù si a ngùn nì bò ɲweyn. Wù kæ si lù, a bò ɲweyn kfi kî kfi. ²³ Mitì wa bè sî ghès na, ka isi ìzæ fi kù ghes afêyn à bu kî na ghèsì lì meyn kàlì nì àngò'sì àkesa afêyn. ²⁴ A nà ghi ta ghèsì kasi ndù fè'tì, iwo zì a wà bè sî bò wes i wul ìfelini nì vâ,

²⁵ wu bè sî ghès na, ghèsì kasi kàlì yuyn kfèynsi ifwo iyini.

²⁶ Mitì ghès i bè sî ɲweyn na, ghèsì kà' ghi bù fì kàlì afêyn bula àngò'sì a kesa, bomta wà tî meyn bè na ka isi ìzæ fì ku ghes bula ɲweyn.

²⁷ Bò wes i wul ìfelini nì vâ i bè sî ghès na, “Yi n-kya na wî wom wèyn nìn læ bzi kî woyn sî mà ghìbò, ²⁸ ìmò' i ndu lè, ma kya na nyàm nìn læ meyn ku. Si itu' nâ ghè, ma bù tìmi fì yèyn ɲweyn.

²⁹ Yì ti kæ lì ndù nì iweyn nâ wèyn lvîyn nge' kæ fvì kòli ɲweyn a dzi, a à na ghi na yi ni meyn na adviyn a wûl tèyn ta ma kfi nì ìkoynsi isuyni.

³⁰ “Yi ti n-ghi na ghèsì kasi i kfa lvîyn bula wayn nâ wèyn, a bò wom i wul ìfèlini nì và kfi kè kfi. Wù si ye’ti kè a ñweyn. ³¹ Wù kæ yeyn na wayn ateyn nin ghi wi, a à na ghi ma ghèsì nì meyn na bò wes kfi a ñweyn idviyn kè nô nì ìkoynsi isuyni. ³² Ma ti meyn chfini bò wom na mi n-tò’nì nì wàyn nâ wèyn, a iwo i fañ tì gayn sî ñweyn. Mà tî bè sî ñweyn na mà kæ si fañ ti kasi si kfa nì wayn ateyn wu ghàm mà nô ta ka mà lâ kfi.

³³ Mi n-chwotî và a bô na wà visi à kwo fañ ma afêyn si akòs nì và taka wàyn nâ wèyn kasi kfa ñêyn woynà ñweyn. ³⁴ Mà kà’ ma bù kàsi kfa bula wayn àteyn bòmta mi n-kôn wì si yeyn zì a ka yì koli bò bòm wayn nâ wèyn.”

45

Josèf i fè’ti ngen ñweyn sî woynà ñweyn

¹ À na n-ghi ta Josèf yvi iwo zì a Judà bè i nà bu fi kya wi si ghal ngên ñweyn miti i nà kôn wì si dzì asi nì gheli ghi felini nì ñweyn, i kæ si byal si bè na, “Yì fvi abe nô ghìjìm!” Gheli ghi felini ateyn fvi nô mi ilvi gha wu kæ si fè’ti ngên ñweyn sî woynà ñweyn. Wu n-læ fè’ti ngên ñweyn sî woynà ñweyn, ghi kè ñêyn àjena. ² Ghi n-fvi tî, wu byal dzì nô sa ña, gheli ljàb ghi a ghi nà n-ti a be i yvi ta wù n-dzî, nô gheli ghìjìm a nto’ i bon yvi sa’gha àteyn.

³ Josèf i bè sî woynà ñweyn na, “À n-ghi mà Josèf, Bò wom bu ghi-a?” Mitì achfi a woynà ñweyna i yum bòmta iwo ateyni nà

n-bem sî àṇena na a ti n-ghi ki nô Josèf a.

⁴ Josèf i kæ bè sî àṇena na, “Yì kɛnti gvi tì.” Àṇena kɛnti ndù, wu bè sî àṇena na, “À n-ghi mà Josèf i wâynà vzi vzi a yi n-læ bey’li sî gheli Ijìb tî. ⁵ Ka iwo ateyn nin fù nge’ sî zì. Ka yi n-yàbsi ìton sî ngên sisi bòmta yi n-læ bey’li ma. À n-læ ni ki Fiyini na mà gvi afêyn si asi ì bèsì gheli. ⁶ Jen ku meyn ila’ afêyn lvîyn sa bèṅsì bò, bèṅsì i bu ghi sî tâyn, wùl i ghi wi si fèl afo, ghi wi si kfi. ⁷ Mitì Fiyini fi nin læ tum ma afêyn si asi nì zì na mà bèsì zi ba’sì nì wôyn ghi, ta ka gheli faṇ kì si idvì.

⁸ “À ti n-ghi na a n-bu læ nì zì na mà gvi afêyn, à n-læ tum Fiyini i tum ma. Fiyini fi ni meyn ma na ghi ta bò fòyn, lèm mà na mà na tisì gheli ghi felini nì fòyn fî sa’ ila’i Ijìb ki ìjim. ⁹ Yì nyan̄si lâ ko’ ì ndù bè sî bò wom na, wâyn ṇweyn Josèf bè na Fiyini fi ni meyn wù na sa’ Ijìb ki ìjim, na wù kali gvi yèyn ma, ka wu n-làyti. ¹⁰ Yì be sî ṇweyn na ṇêyn woyn ṇweyn, nì woyn woyn ṇweyn bà’si nì nyamsi ṇweynsi nô mi nì ghà ìlvì ta wù n-keli, kali ì gvi nà chî ba’sì sî mà abàs a Goshèn. ¹¹ Wu n-gvi-à a mà na fu ìfwo iyini sî ṇweyn bòmta jèn yèyn na bu ghi ki ghi sa bèṅsì tâyn. Ma wù faṇ tì gvi afêyn, a ṇêyn gheli ṇweyn nô ghijim ba’sì nì nyamsi ṇweynsi kfi jen.

¹² “Yi yeyn meyn na à n-taṇî ki nô mà Josèf sî zì, nô waynâ wom Benjamìn bôn̄ yeyn? ¹³ Yì ndu ì fè’tì nô mi ghà vzî a yì yeyn, nì ìngvimli zì a ghi n-gvimli ma a Ijìb sî bò wom. Yi fè’tì yi nyan̄si lì gvi nì ṇweyn.”

¹⁴ Wu n-taŋi tî i ba'ni wâyna ɲweyn Benjamîn i nà si dzi-à. Benjamîn i boŋ bìsà nì idzi-ì. ¹⁵ Wu fi ba'ni ndù ki nì woynà ɲweyn ghili ghì, dzî ki dzi. Si ibàm ateyn àɲena kæ si nà si bêsi awo.

Woynà Josèf i kasi kfa yeyn bò àɲena

¹⁶ À nà n-ghi ta fòyn yvì na woynà Josèf gvi meyn, ɲeyn gheli ghi felini nì ɲweyn i nà sanli-à. ¹⁷ Fòyn i bè sî Josèf na wù be woynà ɲweyn we bòsi àɲena i kul atû njàkâysi i kasî kò' a Kenàn, ¹⁸ i lî gvi nì bò àɲena ba'sî nì gheli àɲena nô ghìjîm. Wù n-chfîni meyn si fu nô àlê' a nse ajuŋà sî àɲena na àɲena na feli-à, dênŋi yi ki nô yi ifwo vzi a wu n-ko' ateyn.

¹⁹ Wu n-læ meyn be kimi na Josèf be woynà ɲweyn li mìncha' ìnlî a gufi nyamsi ndù lî gvi nì woyn àɲena nì ghîki àɲena ba'sî nì bò àɲena a Ijîb. ²⁰ Bè na ka àɲena nin ki ifwo vzi a àɲena nin visi a ibàm bômta ifwo ijûŋ nô jîm a ijîb na keli ki àɲena.”

²¹ Woyn Isilæ i ni ki ta fòyn bè. Josèf nîn fu meyn mìncha' sî àɲena ba'sî nì ifwo na àɲena na yi ndù a dzi kî ta fòyn bè. ²² Wu n-læ meyn fu ndzisi fisi sî woynà ɲweyn nô ghìjîm mitî sî Benjamîn wu fu ndzisi sî tâyn ba'sî nì àso ikwo afifâ ki chem ndù kilùsî tal nì àbe'a. ²³ Wu n-fû tî i tsiynsi njàkâysi si lûmnîsî ìvim sî bò ɲweyn ma si bè'ì ifwo ijûŋ vzi a wu n-ghi a Ijîb, nì njàkâysi kisi kîmi ìvim ma si bè'ì ifwo iyini nì ifwo ilvi vzi a wu nà n-ghi si gamti bò ɲweyn a dzi ta wù n-kali a Ijîb. ²⁴ Wu n-læ ba'ti ifwo ateyn nô mi ilvi gha i sesi tsiynsi woynà ɲweyn na àɲena lu i bè

sî àɲena na, “Yi fvî ka yî n-yòl a dzi.”

²⁵ Àɲena i kasi lù si a Ijìb i ko’ a Kenàn i ndu yeyn bò àɲena Jàkôb, ²⁶ i bè sî ɲweyn na, “Josèf bu ghi! Ghès nin bê samo’, à n-sa’ ki nô ɲweyn sa’ Ijìb ijìm.” Jàkôb i yvi iwo ateyn ichfî i yum ɲweyn, wu nà bimî wì na àɲena nin bê samo’. ²⁷ Mitì a nà ghi ta aɲena là’i mèsì tum zì a Josèf tum, wù fî yeyn mìncha’ mzì a wù tsiynsi na mì li kàlì nì ɲweyn a Ijìb, wu yeyn na àɲena nin bê samo’, i kasi yàlì. ²⁸ Ta wù yèyn tî i kæ si bè na, “Yi n-ghi samo’. Wâyn wom Josèf bu ghi! Mì n-keli si ndù si yeyn ɲweyn jæ taka mà kfî.”

46

Jàkôb i ndù a Ijìb

¹ Isilæ nin læ meyn ba’ti ìfwo ɲweyn nô ijìm i nà si ndù a Ijìb, i ndu chem a Beshebà i fu tifu sî Fiyini fifi a bò ɲweyn Yisàk nin læ nà ko’si. ² A ni nà ghi nìntu’ Fiyini fvì a ɲweyn ikè’ ta wù fvì a jem i toɲti ɲweyn na, “Jàkôb, Jàkôb, wu bèynsì na, mà wèyn!” ³ Fiyini fi i bè na, “À n-ghi mà Fiyini fi bò vâ Yisàk, ka wâ n-fàyn si ndù a Ijìb bòmta mà làe ni-à a wôyn ghya ko’ si ila’ ito-i afu. ⁴ Ghesivà nin kalì ki a Ijìb amo’, a mà læ kàsi i lî ko’ nì vâ afèyn. Wà làe kfi ki nô awu nì Josèf a Ijìb.

⁵ Fiyini fi nin taɲi tî, Jàkôb i lù si a Beshebà. Woyn Jàkôb nin læ lî ɲweyn nì ghìki àɲena ba’sî nì woyn àɲena, atû mìncha’ ghè a fòyn Ijìb nin læ tum na ghi gvi lî Jàkôb ateyn i ndù nì ɲweyn a

Ijìb tì. ⁶ Àṅena nín lă meyn li kimi nyamsi nì ìfwo vzi a àṅena nín lă keli a Kenàn nô ìjìm, ṅêyn ghìbò àṅena i lu i kàlì a Ijìb.

⁷ Jàkôb nín lă ndù a Ijìb ṅêyn woyn ṅweyn ba'sî nì woyn woyn ghiki nì ghilûmnì nô ghìjìm.

⁸ Akêynà nín ghi àziyn a woyn Jàkôb ta ghi nà n-tonṭi kimi na Isilă tì, ta ṅêyn àṅena nín lă kàlì a Ijìb.

Wù n-lă kàlì ṅêyn Lubèn i wayn i wû asi nì ṅweyn.

⁹ Woyn ghilûmnì nì Lubèn nà n-ghi
Hanòk nì Balù nì Hezlòn ṅêyn Kamì.

¹⁰ Woyn ghilûmnì nì Simiyòn i ghi
Jemwèl nì Jamìn nì Ohàd nì Jakìn nì Zohà kìmì nì Shôl i wâyn
wul iwi Kenàn.

¹¹ Woyn ghilûmnì nì Levì nà n-ghi
Geshòn nì Kohàt ṅêyn Melalì.

¹² Woyn ghilûmnì nì Judà i ghi El nì Onàn nì Shelà nì Bèlêz ṅêyn
Zelà. El ṅêyn Onàn nín lă kfi àṅena bu ghi ki a Kenàn.
Woyn ghilûmnì nì Bèlêz nín lă nà ghi
Hezlòn ṅêyn Hamùl.

¹³ Woyn ghilûmnì nì Isakà i ghi
Tolà nì Buwà nì Jashùb ṅêyn Shimlòn.

¹⁴ Woyn ghilûmnì nì Zebulùn i ghi
Selèd nì Elòn ṅêyn Jalìl.

¹⁵ À ti woyn ghilûmnì ghi a Liyà nín lă bzi ṅêyn Jàkôb a Badan
Alàm ba'sî nì wayn iwi iziyn i ṅweyni i ghi Dinà. Woyn ṅweyn nâ

ghèyn nà n-chîynti ghi mivim ìntal njvàsì tal.

¹⁶ Woyn ghilûmnì nì Gâd nà n-ghi

Zefòn nì Hagày nì Shunì nì Ezbòn nì Elì nì Alodì nêyn Alelì.

¹⁷ Woyn ghilûmnì nì Ashà i ghi Imnà nì Ishvà nì Ishvì nêyn

Belyà. Ashà nìn læ meyn nà keli kimi wayn iwi iziyn i

nweyn i ghi Selà. Woyn Ghilûmnì nì Belyà i ghi Hebà nêyn

Malkyêl.

¹⁸ À ti woyn ghi a Zilbà nìn læ bzi nêyn Jàkôb. Zilbà nà n-ghi wayn iwi vzi a Labàn nìn læ fu sî wâyn nweyn Liyà tì. Woyn ateyn nà n-chîynti ghi njvàsì ntufa.

¹⁹ Woyn ghilûmnì nì Lashèl i wî Jàkôb nà n-ghi

Josèf nêyn Benjamìn. ²⁰ Josèf nêyn wî nweyn Asenàt nìn læ bzi

Mànasè nêyn Eflèm a Ijib. Asenàt nà n-ghi wâyn Bòtifelà i

ngàn ndo fiyini fi lifi a ntè' Ôn. ²¹ Woyn ghilûmnì nì

Benjamìn nà n-ghi Belà nì Bekà nì Ashbèl nì Gelà nì Namàn

nì Ehì nì Lôsh nì Mubìm nì Hubìm nêyn Âld. ²² Ighêyn nà

n-ghi woyn ghilûmnì nì Lashèl ghi a wu n-læ bzi nêyn

Jàkôb. Àjena nà n-chîynti ghi njvàsì kàe. ²³ Wâyn ilûmnì nì

Dan nà n-ghi Hushìm. ²⁴ Woyn ghilûmnì nì Naftalì i ghi

Jazyèl nì Gunì nì Jezè nêyn Shilèm. ²⁵ À ti woyn ghi a Bilhà

nìn læ bzi nêyn Jàkôb. Bilhà nà n-ghi wayn iwi vzi a Labàn

nìn læ fu sî wâyn nweyn Lashèl tì. ²⁶ Jàkôb nìn læ ndù a Ijib

nêyn woyn nweyn mivim ntufa njvàsì ntufa, ghi tan wi ghiki

woyn ateyn. ²⁷ Josèf nà n-ghi ma wù n-bzi meyn woyn

ghilûmnî ghîbò a Ijîb. À ti n-ghi na gheli Jàkôb nà n-chîyntî ghi a Ijîb mîvim nsòmbo. ²⁸ Jàkôb nîn læ meyn tum wâyn ñweyn Judà na wù ndu si asi ì bif abâs kî a Goshên nîn ghi ateyn sî Josèf. A nà ghi ta àñena ndù chem a Goshên,

²⁹ Josèf ì bè ghi ba'ti fîncha' fî ñweyn fifî a wu nà n-jêl ateyn, wu lù ì ndù si yeyn bò ñweyn a Goshên. Wu n-dù ì nà yeyn gvî nî bò ñweyn tèyn ì nyîñ ndu ba'ni ñweyn ì dzî nô si ilvi idyà. ³⁰ Isilæ ì bè sî Josèf na, "Ikfi-i kôn a yi li ma lvîyn kî nô ta mà yèyn meyn và wa bu ghi itwo." ³¹ Ta wù tanjî tî, Josèf ì kæ bè sî woynà ñweyn nî gheli abe nî àñena nô ghîjîm na, "Mî n-kasî ndû fê'tî sî fòyn na bò wom ñèyn woynà ghem nî gheli ñweyn nô ghîjîm lu meyn a Kenàn ì gvi si yeyn ma.

³² Mî n-fè'tî sî ñweyn na yi n-mâ' nyamsi, ma yi gvi meyn nî nyâm sisi ba'sî nî ifwo ì vzi nô ìjîm afêyn. ³³ Fòyn jân zî bif na, 'Atu a ifèl nî zi-a nîn ghi ghà?' ³⁴ Yi be kî sî ñweyn na yì lum mà' kî nyamsi kî si zîtî si a woynnda kî ta ghîbo ghi nà n-nî. Yì kæ si bè kî tî, a wù visi a yì na chî abàs a Goshên." Josèf nà n-tanjî tî bòmta gheli Ijîb nà n-kôn wî gheli ghi mâ' nyamsi nô sakos."

47

Josèf ì dyèyn woynà ñweyn sî Fòyn

¹ Josèf nîn læ meyn ndu bè sî fòyn na, "Bò wom ñèyn woynà ghem lu meyn a Kenàn ì gvi afêyn. Àñena gvi meyn nî nyamsi

àṅenasi nì ifwo vzi a aṅena tî nà keli a Kenàn nô ìjìm. Àṅena nìn ghi a Goshèn lvîyn.” ² Wu nà n-ghi ma wù cho’ti meyn woynà ṅweyn ghîtâyn i ndù nì àṅena si dyeyn sî fòyn. ³ Fòyn i bif sî woynà ṅweyn nâ ghi na, “Atu a ifèl nì zì-a nìn ghi ghà?” Àṅena i bè sî ṅweyn na, Ghès nìn mâ’ nyamsi kî ta ghìbo ghes nìn læ nà mâ’ a mbæ.” ⁴ Àṅena nìn be meyn kimi sî ṅweyn na, “Ghèsì gvi si chiti afêyn bòmta jèn nìn ghi a Kenàn bema, nô infù’ i bu ghi wi na nyam seysi na yi-a. Ghès nìn chwotî na wà visi ghes i gheli ghi felini nì và na chî a Goshèn.” ⁵ Fòyn i bè sî Josèf na, “Bò vâ ṅêyn woynà ghya gvi meyn si yeyn vâ. ⁶ Ila’i Ijìb ìjìm ì nìn keli kî và. Wà kônj nô mi àlê’ àkà wa lèm àṅena ateyn. Bè na àṅena ndu nà chi a Goshèn. Ghili na ghi a àṅena anteynì faytî kya si kini nyamsi, wa lèm àṅena na tô’nì nì nyâm semsi.”

⁷ Fòyn nìn tànj tî, Josèf i ndu li gvi nì bò ṅweyn i dyèyn sî ṅweyn. Jàkôb i beyn fòyn. ⁸ Fòyn i bif sî ṅweyn na, “Wà n-ghi bèṅsì sè’a?” ⁹ Jàkôb i bè sî ṅweyn na, “Bèn semsi a nse afêyn nìn ghi ivi nì bèṅsì mivim ìntal, ma jelì chwô kî iyvi. Ma bû chi chèm mi ta ghìbo ghem, mitì ma ma yeyn meyn nge’ nô si a ṅaṅ.” ¹⁰ Wu n-tanj tî i toṅti fòyn nô mi ilvi gha, i fvi lù.

¹¹ À ti ta Josèf nìn læ nì bò ṅweyn ṅêyn woynà ṅweyn i faṅ a Ijìb. Wu n-læ meyn lèm àṅena kî nô alè’ a nse ajuṅà i fu ifwo sî àṅena abàs a Lamesis kî ta fòyn Ijìb bè. ¹² Josèf nìn læ meyn nà yisî kimi bò ṅweyn ṅêyn woynà ṅweyn fî yisi gheli bò ṅweyn kî ghìjìm. Wu nà n-fu nô mi ifwo iyini sî ndà kî ta akòyn a woyn

ɲweyna nin ghi.

Josèf i sa' Ijìb ta jèn ku

¹³ Ifwo iyini nin læ meyn mæ abàs nâ ghè nô ìjìm bòmta jen ateyn nà n-bem nô abi. Gheli Ijìb nì gheli Kenàn i nà bu fì keli wi nô ɲaɲ sakos. ¹⁴ Josèf nin læ meyn fsiti mèsì m̀ikwo m̀ì gheli Ijìb nì gheli Kenàn nô ìnjìm, k̀ì a ifwo iyini ta àɲena nin yuyn a ijìb i ndù nì ɲweyn s̀ì fòyn a nto'. ¹⁵ A nà ghi ta ikwo gheli Ijìb nì gheli Kenàn mæ, gheli Ijìb i ndu bè s̀ì Josèf na, “Ghès kà' ghi bù nà kfi ndù nì jèn a wa asi tèyn wa ki ki ki. Fu ifwo iyini s̀ì ghès, ikwo wesi mæ meyn.”

¹⁶ Josèf i bè s̀ì àɲena na, ikwo ì vzi na ghi ma wu mæ meyn, yi nà gvì fu nyamsi s̀ì mà, ma fu ifwo iyini s̀ì zì.” ¹⁷ Ta wù bè tì, àɲena i nà s̀ì gvì nì nyamsi mbòlo'si nì nyamsi kfaɲsi nì bzisi, nì njàkâysì fu s̀ì Josèf wu fu ifwo iyini s̀ì àɲena. Josèf nin læ meyn fsiti mèsì nyamsi àɲena nô s̀ìjìm a bèn nâ ghè k̀ì si ifwo iyini.

¹⁸ A nà ghi ta bèn nâ zì chwò, àɲena gvi bè s̀ì Josèf na, “Ghès nin lèytì wì s̀ì vâ a bô, ikwo ìwes i mæ meyn, nyam seysi fì mæ, à lùtì ì faɲ k̀ì ghes tèyn nì gvêyn seysi.” ¹⁹ A ti bè na ghès nin kfitì mesì k̀ì nô tèyn ì v̀ìsi gvêyn seysi wa ki ki ki? Lì ghes i ba'si k̀ì nì gvêyn seysi i fu ifwo iyini s̀ì ghès. Fu ngòè s̀ì ghès butì a gvêyn seysi kasi nà ghi ta nse ìyum, a ghèsì kfiti.”

²⁰ Ta aɲena tàɲi tì, Josèf i yuyn gveyinsi nô s̀ìjìm a Ijìb a nà s̀ì keli k̀ì fòyn. Gheli Ijìb nô ghìjìm nin læ meyn bey'li gveyinsi àɲena bòmta jèn ateyn nin læ nà bema. ²¹ Josèf nin n-læ yuyn tì i

nì nô gheli ghìjìm a Ijìb i kasi kî ikôs sî fòyn.^{f 22} Gveyn sîsî a Josèf nîn læ fañ tî yuyn nà n-ghi gveynsi ngàñsi ndo mỳyìnì mỳ Ijìb bòmta fòyn nà n-fu ìfwo i yini sî àñena kî mîlvi ìnjìm. À ti iwo zì a àñena nîn bu læ bey'li gveynsi àñena.²³ Josèf nîn be meyn sî gheli ateyn na, “Lvîyn ta mà yuyn meyn zì bà'si kî nî gvêyn sisi à na si keli fòyn, yì li læ ngòe yèyn ì tò' gveynsi ateyn.”²⁴ Mitì yì na tò' ìfwo iyini ateyn ì læ kfi, yì gwòtì ilwê' itwâyn i fu alê' àmò' sî fòyn. Yi fu, yì lî ìlwê' ìkfàe i lèm ilvi si a ngòe i lèm ilvi si ìfwo iyini zì gheli ghi na yi-a.”²⁵ Àñena i bè sî Josèf na, “Wà bœsi meyn kî nô ghès ì dyèyn kî nô àtem ajuṇà sî ghès a bôbo. Ghesì na ghi ikôs sî fòyn.”²⁶ Josèf i lèm si isa' a Ijìb yi fañ kî fañ si ko' si chem layn na nô mî ndà na kfi ìfwo iyini a ṇweyn a gvêyn, wu gwòtì ilwê' itwâyn i fu alê' àmò' sî fòyn. A bu kî gveynsi ngàñsi ndô mỳyìnì ta fòyn nà n-keli wi iwo ateyn.²⁷ A nà n-ghi tî ma gheli Isilæ ba'li meyn a Ijìb abàs a Goshèn. Àñena nîn læ meyn bzi woyn kî si idvì, i keli gveynsi nî ìfwo kî si idvì.²⁸ Jàkôb nîn læ chi bèṇ njvàsì nsòmbo a Ijìb. Wu n-læ chỳnti chi bèṇ ivi nî bèṇsi mivim ìnkæ njvàsì nsòmbo i kfi.²⁹ A nà ghi ta Jàkôb yeyn na ilvi ikfi nî ṇweyn bà'si meyn, wu jàṇ wâyn ṇweyn Josèf i bè sî ṇweyn na, “Wà na kòṇ kî nô mà samo', wa lèm àwu àkya a mî ibzì i chfìnì na wa n-yvini mà ì nî kî iwo zì a mà bè. Ka wa n-læ gvìmì mà a Ijìb.³⁰ Ma læ kfi wa ndu gvìmì mà a Kenàn, alê' ghè a ghi

^f**47.21** Ghi nyà' a ṇwà'lì si mu si lisi na, “Josèf i nî gheli fvì si a ntè' si telàsì nô ghìjìm i ndù nà chî kî a ntè' si gha'linisi.”

n-læ gvîmi ghî bo ghem ateyn.” Josèf i bè sî ñweyn na, “Mà làe ni ki ìwo zì a wà bè.” ³¹ Jàkôb i bè sî Josèf na, “Ghesivà yi mikâyn na wà làe ni ki ta mà bè.” Josèf i yi mikâyn mì ateyn. Wu bèynsì ìwuyn i ye’ti ndù ikuyn i fu àyòṅnì sî Fiyini fì.

48

Jàkôb i boysi Mànasè ñêyn Eflèm

¹ Josèf nin làe yi mikâyn ñêyn bò ñweyn tì i chiti ki tēyn i yvi na bò ñweyn nin ko’i à i lì woyn ñweyn ghî ghìbò i Mànasè ñêyn Eflèm, ñêyn àṅena i ndu si toṅti ñweyn. ² A nà ghi ta ghi fè’tì sî Jàkôb na wāyn ñweyn Josèf gvi meyn si yeyn ñweyn, wu tosi i làlì i dù’i a ikuyn, ³ i toṅti Josèf i bè sî ñweyn na, “Fiyini i bò idwa’ ìjìm nin làe meyn fvì a mì ikè’ a ntè’ Lûz, a Kenàn i boysi mà.

⁴ Fì n-fvì tî i bè sî mà na, ‘Mà làe fu woyn sî và kì si idvì. Woyn ghya làe lema ko’ si a tila’, a mà fì fu kìmì ìla’ yèynì sî àṅena kì samo’.’ ⁵ “Mì n-lì woyn ghilûmnì nì và ghêyn ghìbò a wà tî bzi a Ijìb afêyn jæ taka mà gvi tēyn kì sa ma woyn lvîyn. Eflèm ñêyn Mànasè na ghi woyn ghem kì tēyn ta Lubèn ñêyn Simiyòn nin ghi sî mà.” ⁶ Nô mì woyn ghìkà ta wa n-fì bzi a àṅena ibàm na ghi wōyn ghya, a àṅena làe kèli i wu àṅena ilwê’ kì ibam nì woynà àṅena ghilema. ⁷ A n-læ nà ghi ta mì n-kasi kfa sa Badàn ghesì nà vâ Lashèl wu kfi a dzi. Wu n-læ kfi kì nô a Kenàn kì ta ghès jèl gvi bà’si a Eflàt, ma gvìmi kì ñweyn afu a mbàe dzì a Betilèhèm.

Iwo ateyn i i fu nge' sî mà nô si a ñaŋ. ⁸ A nà n-ghi ta Isilæ yèyn woyn Josèf, wu bif na, “Ighêyn nin ghi ghi ndà?” ⁹ Josèf i bè sî ñweyn na, “À n-ghi woyn ghi a Fiyini fî fù sî ma a ila' afêyn.” Isilæ i bè na, “Gvi ba'si nî àŋena mà boysi àŋena.” ¹⁰ Josèf i kin̄ti ndu ba'si nî woyn ateyn a ñweyn asi, wu ton̄ti àŋena i ba'ni àŋena. A nà n-ghi tî ma Jàkôb si ghi ma wù dviyn meyn nà bu fî faytî yeyn wi ilwê'. ¹¹ Isilæ i bè sî Josèf na, “Mî n-bu læ nà kya na mà làe fî yeyn và, Fiyini fî nî, ma yeyn và fî yèyn nô woyn ghya.” ¹² Josèf i kæ làysi woyn ñweyn si a ibzî nî bò ñweyn, i ngu'ti a ñweyn asi, i chfiŋsi àtu a ñweyn a nse. ¹³ Wu n-ni tî i gùbtî i ba'si nî àŋena asi nî bò ñweyn i ghal Eflèm nî ikœ itwo i lèm abàs ikœ nînkœ nî Isilæ i ghal Mânasè nî ikœ nînkœ i lèm abàs ikœ itwo nî bò ñweyn. ¹⁴ Mitî Jàkôb i nàysi àwu ikœ itwo nî ñweyn i lèm atu nî Eflèm nô mî ta a nà n-ghi wayn itwelâ i kwo lì àwu ikœ nînkœ i lèm atu nî Mânasè a kwo ghi wâyn ilwema.

¹⁵ Wu n-lèm tî i boysi Josèf i bè na,

“Mî n-jêm na Fiyini fîfî a ghîbo ghem

i Abîlàhâm nî Yisàk nin læ nà ko'si,

i Fiyini fîfî a fî tò'nî nî mà

si ko' si chem layn,

¹⁶ i nchî zî a yî bòèsî ma si a nge'si kî sîjîm.

Mî n-jêm na Fî boysi woyn ghèyn.

Mî n-jêm na ghi læ nà jân àŋena nî iziyn iyemi,

nî iziyni ghîbo ghem i Abîlàhâm ñeyn Yisàk,

na àɲena bzi ì dvì
yam ndù a mbzi.”

¹⁷ Josèf i yeyn ta bò ɲweyn lèm awu ikœ itwo atu nì Eflèm i nà kôɲ wì i ghal awu a bò ɲweyn si chwòsì si lèm atu nì Mànasè.

¹⁸ Josèf nîn ghal tî i bè sî bò ɲweyn na, “Ìngaɲ a bà, iwêyn nîn ghi wayn ilwema, lèm awu ikœ itwo nì và a ɲweyn atu.” ¹⁹ Mitì bò ɲweyn i tuynsi i bè na, “Mì n-kya ìwo zì a mì n-nî a wâyn wom. Wù làe bzî kimi woyn si idvì a àɲena lema ko’ si ila’ ito-i. Nô mì ta woyn wâynà ɲweyn làe nà dvi chwo i ghi ɲweyn, fi kò’ si a tìla’.” ²⁰ Wu n-taɲi achi nâ ghè tì i boysi àɲena bè na,

“Wùlì Isilàe làe nà sesi boysi wul, wu jèm i bè na:

‘Mì n-jêm na Fiyini fi boysi vâ kî ta Fi n-læ boysi Eflèm ɲêyn Mànasè.’ ”

Wu n-bè tî i chwòsì Eflèm asi nì Mànasè.

²¹ Jàkôb nîn làe taɲi tî i bè sî Josèf na ìlvî wom timsi meyn. Fiyini fi na ghi zî àɲena amo’, làe kàsi lì kfa nì zi ila’ nì ghìbo ghi.

²² Mì n-fu kfeynsî àlê’ a nse ajuɲà kî sî và a mì n-læ fsi sî gheli Amò a Shekèm bòmta wà n-ghi atu sî woynà ghya. Mì n-læ nù i fsi sî gheli Amò kî nô nì fînyue femfi nì fînychya fi.”

49

Jàkôb i boysi woyn ɲweyn njvàsìbò

¹ A nà n-ghi ta Jàkôb boysi Mànasè ɲêyn Eflèm, wu jàɲtì woyn ghilûmnì nì ɲweyn i bè sî àɲena na, “Yì yvìɲtì gvì mà fe’ti iwo zì

a yi n-gàyn sî zî a michi ingvinî.

² “Yî yvînti gvî yvîti a woyn Jàkôb ì yvîti ìwo zî a ka mà be a wôyn ghem.

Yî yvîti iwo zî a ka bò vzi Isilæ be.

³ “Lubèn, wà n-ghi wayn ìkuṇ nì mà,

kì nô ìkœ itwo nì mà ì nchwæ adya’ nì mà ì yî àsi.

Wà n-keli àdya’ chwô woynà ghya nô ghìjìm fî keli ìkfimti.

⁴ Wà n-ghi tèyn ta jva ìto ma wùl kà’ wu bù tìsi.

Wà làe chem wi a dzi bòmta wà ti meyn yi a kel nì bò vâ.

Wà ti meyn nù’ ìkuyn wom.

⁵ Simiyòn ṇêyn Levì nìn chí kî nchînî ìmò’, faṇ wi tì làysì inû alè’ nì mînyuè.

⁶ Mî n-bè wi iwo sî àṇena,

mî n-zî wî a àṇena iwo,

bòmta àṇena zueti meyn gheli kî iton iyafini.

Àṇena nìn sî teyntî àfyeyn a nyâmsì kî ta àṇena nìn kôn.

⁷ Fiyini fî nìn te àṇena bòmta iton ì yafini nì àṇena nìn jofî wî.

Woyn ghi làe nà chi wî alê’ àmò’.

Fiyini fî làe sas àṇena kî ila’i Isilæ ìjìm.

⁸ Si vâ a Judà, woynà ghya làe nà bemsî vâ.

Wà làe tim yi mbàynî syasi a

woynà ghya na beyn vâ.

⁹ Ô wayn wom Judà, Wà n-ghi ta wâyn bzînkem

ilvi ta yî se’ ku nyam ì nà kasî kfâ.

Wà làe nà ghi ta bzìnkem ilvi ta yì yì kul ì nyìnyì nà yvîti-à,
ghi ta bzìkem iki ma wul kà' wu bù bà'si a wa ngùn.

¹⁰ Tifòyntì làe nà lum fvi kì a intwen nì Judà.

À làe nà sa' kì woyn gha sa' ifôyn,
nô taka wulì vzi a wù n-keli ifôyn ateyn læ gvi a
tila'ti na yvi kì sî ñweyn.

¹¹ Wù làe na keli ìnkâ' mì gîlêbsì kì si idvì,
chfiñ njàkâysi ñweyn kì nô a tifyas ti jûntì.

Wù làe nà sù ndzisi ñweyn nì mîlù',
sù dàla si ñweyn kì nì mîlù' mì gîlêbsì.

¹² Wù làe nyvi mîlù' a asi a ñweyna na ghi kì mîlù',
Wù làe nyvi ìgheyin inyâm a ason a ñweyna nà fif kì tèyn.

¹³ Zebulùn làe nà chî a mbàe jvâ igha'ni,
a ngù'si gha'linisi na si gvi timi afu.
Ighami i ñweyni làe nà ndû chem a Sidòn.

¹⁴ Isakà nìn keli àdya' ta njàkâs
ilvi ta yì bè'i ifwo ì bol ì nyìnyì a nse nà yvîti-à.

¹⁵ Wù làe yeyn na alê' a yvitini-a nì ñweyna nìn jofà, nse ateyn
fî jofà ì bìmi si nà feli akôs.

¹⁶ “Dan làe nà sa' fu nsa'si gheli ñweyn kìmì ta ntè'si Isilæ si lisi.

¹⁷ Dan làe nà ghi tèyn ta mbam a mbàe dzi, nyam kfan sesi chwò
yi lum ichiñli ateyn yi làn wul vzi a wù n-ghi atu àteyn,
wu fe nì ìbami.

¹⁸ Jàkôb nìn læ tanj tî i jèm i bè na, “Ô Bôbo, mì n-chwotî na

wà boesi ma.

¹⁹ Wù n-be meyn na, “Anôyn a gheli ghi choṇni ali-a làe gvî si
nu Gâd

miti a wù to chwò àṇena ì nyiṇ a àṇena ibàm.

²⁰ Ifwo iyini nì Ashà læ nà jofà.

Wù læ nà felì ìfwo iyini wu jôf kfeynî na tifôynti na yi-a.

²¹ Naftali làe nà ghi tèyn ta fichue fi ki fi, bzî woyn ghi jôbli ki
tèyn, jelì ki ta wù n-kôṇ.

²² “Josèf làe nà ghi ta fika’fi gîlêbsi fifi a fi n-fayti kola a mbæ
jvâ

ma tifyayti ateyn ti lo meyn kò’ a iwùm.⁸

²³ Mbàyni si ṇweynsi làe gvî nû ṇweyn nô nì ìtoṇ iyafini ì tîmli
ṇweyn nô nì adya’.

²⁴ Mitì wù làe nà to ki to bôm àdya’ a Fîyini fi ngantini fi nì
Jàkôb i nchì ṇweyn nì àlê’ aleytini-a nì gheli Isilàe.

²⁵ Yi n-læ nà ghi tì bômta Fiyini femfi i bò ìdwa’ ìjîm nin làe
gâmti và, fi boysî và. Wu n-læ boysî và ì su’si ìvi ì nì a
jvasi fvi a nse. Wà làe nà keli woyn kî si idvî ba’sî nì
nyamsi. ²⁶ Ifwo vzi a mi n-jêm na Fiyini fi boysi vâ nì
ìṇweyn nin jôf chwô tîboysi tîti a ti n-læ meyn nà si ghi a
kfiynsi nô si itu’ imu. Tîboysi nâ tèynti gvi sî Josèf nô
tîjîm bômta wù n-ghi sanyin ateyni ni woynà ṇweyn.

⁸**49.22** Ghi nyà’ a ṇwà’lì si lisi na, “Josèf làe nà ghi ta njàkâs
ìtwa’ a mbæ jvâ, ghi ta wâyn njàkâs a iwùyn i kfiyn.”

²⁷ “Benjamìn nìn ghi ki ta bi ìtwa’.

Wù n-bisi se’ tim zue mbàynì ñweyn,

à nî nà ghi alen ilvi ikfa wu gwòtì ìfwo vzi a wù kfa nì
ìñweyn.”

²⁸ Woyn Jàkôb nâ ghèyn nô ghìjìm tèyn ti n-ghi ntè’si Isilàè
njvàsì bò nì àtef kì a bò àñena nìn læ tef àñena nì ànkeyna. Wu
nà n-bê nô mi na gha sî wùl, yi kfeynî kì sî ñweyn.

Jàkôb i kfi

²⁹ Jàkôb nìn læ tanj mèsì i bè sî woyn ñweyn na, “Ìlvî wom
kfeyn meyn taka mà kfa yèyn ghelì ghem. Ma kfi yi gvìmì kì ma a
ngùn nì ghìbo ghem a ifò ghè a yi n-ghi a gvèyn nì Eflòn i wulì
Hêt tì. ³⁰ Abìlàhâm nìn læ yuyn ìfô ateyn si a gvìmisì a Makbelà
ba’sî kì nì gvèyn a ngùn Mâmlè a Kenàn. Wu n-læ yuyn sî Eflòn i
wulì Hêt. ³¹ Ghi n-læ gvìmi Abìlàhâm afu ñèyn wî ñweyn Sèla i
gvìmì kìmì Yisàk afu ñèyn wî ñweyn Làbikà. Liyà i læ kfi, ma
gvìmi kì afu. ³² Alê’ nâ kì ba’sî nì ìfô nâ zì nìn ghi ma ghi n-læ
yuyn sî gheli Hêt. ³³ À nà n-ghi ta Jàkôb tèbti mèsì woyn ñweyn
nô mi ilvi gha i ko’si ìvi ñweyn a ikuyn, i tim azue a go’sini-a i
kfa yeyn ghìbo ñweyn.

50

¹ Josèf nìn læ yeyn nô mi ilvi gha na bò ñweyn kfi meyn i fe a
ñweyn atu i nà si dzi à. ² Wu n-dzì tî i jàn gheli ndo àfvì ghî a ghi
nà n-feli sî ñweyn na ghi gvi ì fàyti bò ñweyn, àñena gvi fayti.

³ Àŋena nin læ lì michi mèvìim ìnkàe si fayti ìgviyn i Jàkôb kî ta ghi nà n-nî a Ijìb. Gheli Ijìb i dzì ìkfi-i ñweyn sa michi mèvìim nsòmbo. ⁴ A nà ghi ta ghi dzì mèsì ikfi, Josèf i bè sî nchìsi nto'sì na, “Yi na kòŋ kî nô mà, yi taŋi sî fòyn sî mà. Yi be sî ñweyn na, ⁵ ‘Bò wom tî sesi kfi ì nì ma yi mikâyn na, mà làe gvìmì kî ñweyn a Kenàn, a isè ma a n-læ tim kî nô ñweyn. Yi be sî ñweyn na mi n-chwotî na wù visi mà ko' gvìmì bò wom i kàe kasi si kàlì.’ ”

⁶ Àŋena ndù, fòyn i bè na, “Yi be sî ñweyn na wù ko' gvìmì bò ñweyn kî ta bò ñweyn tî bè na wù gvìmi.” ⁷ Wu n-bè tî Josèf i lì bò ñweyn i ko' si gvìmì a Kenàn. Wu n-læ sesi ko', nchìsi nto'sì nì gheli ghi felini nì fòyn nô ghìjìim nì chye'si Ijìbsì nô sìjìim i ndù a ñweyn ibàm. ⁸ Àŋena nin læ ndu ba'si sî gheli ndo nì Josèf nì ighi bò ñweyn nì woynà ñweyn. Ghi n-læ lù a Goshèn, a faŋ kî woynà nì nyamsi. ⁹ Gheli nin læ meyn ko' mìncha', ghili ko' nyamsi kfaŋ i ndù a ibàm nì Josèf si gvìmi bò ñweyn. Anòyn kî a kî n-læ ndù a ñweyn ibàm nà n-dvi à.

¹⁰ A nà ghi ta àŋena jèlì ndù chem alè' ali-a ghi chye' àsaŋ ateyn a Atàd, a mbàe jvà Jodàn, àŋena i timi afu i dzì nô sa ŋaŋ. Josèf nin læ dzì ikfi i bò ñweyn afu sa michi nsòmbo. ¹¹ Gheli Kenàn ghi a ghi n-læ nà chi afu i yeyn ta ghi n-dzî alè' nà ghè a ghi nà n-chye' asaŋ ateyn tì i nà si bè kî si sa àŋena ngeŋsi na, “Gheli Ijìb nin keli ìkfi afèyn yi bema.” À ti iwo zì a yi n-læ nì ghi nà si toŋtî kî àlè' nà kî na Abel Mizlèmⁱ.

ⁱ**50.11** Yi n-kfâ'tì na, Idzî ikfi nì gheli Ijìb

¹² Yi ti n-dyêyn na woyn Jàkôb nin læ ni ki iwo zì a wù n-læ bè na àjena ni. ¹³ Àjena nin læ meyn lì i ndu gvìmi ñweyn a Kenàn a ifò a gvêyn afi a Abìlàhâm nin læ yuyn a Makbelà tì, a ngùn Mâmlè. Wu n-læ yuyn sî Eflòn i wulì Hêt si a ngvìmisi. ¹⁴ A nà n-ghi ta Josèf gvìmi bò ñweyn, ñêyn woynà ñweyn nì gheli ghi a ghi n-læ ndù a ñweyn ibàm i kasi i kàlì a Ijìb.

Josèf i Kfìmti woynà ñweyn

¹⁵ A nà n-ghi ta woynà Josèf yeyn na bò àjena kfi meyn i nà si fàynà, kaynti ki si a ajena ngeni na, “Iton Josèf ti kae si yaf wù lêm na yi n-sìsì àwo abi-a kì a ghesinà nin læ mòm sî ñweyn, ghesinà nì nô ghà?” ¹⁶ Àjena nin kaynti tî nô mi ilvi gha i kae tum na ghi ndu bè sî Josèf na, “Bò vâ tî sesi kfi i bè na, ¹⁷ ‘Yi be sî Josèf na ma be meyn na wù lesi fu awo abi-a nì woynà ñweyn nì mbi sîsì a àjena nin læ ni sî ñweyn.’ Ghèsi na si chwoitì và lvîyn na wà lèsi fu ghes bômata ghès nin ko’sî kimi Fiyini fi bò vâ.” Josèf i yvi ntum ateyn nô mi ilvi gha idzì. ¹⁸ Woynà ñweyn i ndù i fe a ñweyn asi i bè sî ñweyn na, “Ghès nin ghi ikôs i va.”

¹⁹ Mitì Josèf i bè sî àjena na, “Ka yì fî fàyn, mi n-ghi wi Fiyini si nà sa’ gheli.” ²⁰ Yi n-læ ba’ti si ni mbi sî mà mitì Fiyini fi bêynsi sa njùn, si bòesi gheli ghi dvini kì ta wù n-nî lvîyn tèyn. ²¹ Ka yî n-fi fàyn, mà na yisî zì nì wôyn ghi.” Josèf nin læ boyni tanjì ki tanjì i kfìmti àjena.

Josèf i kfi

²² Josèf nin læ meyn faŋ nà chi ki a Ijìb ñêyn gheli bò ñweyn. Wu n-læ lema nà ghi bèn ivi nì bèn sì ìvim. ²³ Wu n-læ meyn yeyn woyn woyn Eflèm ko' chem ijwân ìtwal. Wù n-yeyn meyn kimi woyn woyn Màngasè ma àti woyn Makì i lli si a ñweyn a woyn.

²⁴ A nà n-ghi ta Josèf lèma meyn, wu jànti woynà ñweyn i bè sî àŋena na, “Èlvi ì wom timsi meyn miti ma kya na Fiyini fi nin làe gâmti lli zì achi ali-a ì ndù nì zì a ila' ghè a Fi n-læ chfini sî Abilàhâm nì Yisàk nì Jàkôb.” ²⁵ Wu n-taŋi tî i nì woynà ñweyn i yi mikây na, “Fiyini fi làe gvî si li zì si kasi si kfa nì zì a Kenàn, a yi sesi lù ì lli lù nì ìvif ì wom si a Ijìb afêyn.”

²⁶ Josèf nin læ kfi ghi bèn ivi nì bèn sì ìvim, ghi fayti ìgviyn i ñweyn i we lèm antayntayn a Ijìb.